

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚZEI

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

PANORAMA POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU 2013

Praha 2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PANORAMA POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU 2013

Praha 2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Studii „Panorama potravinářského průmyslu 2013“
vypracoval pod gescí Odboru potravinářské výroby a legislativy MZe ČR
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

ÚZEI

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

Ministerstvo zemědělství ČR

Recenzent: Ing. Václav Lukeš

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Autoři: Ing. JUDr. Josef Mezera, CSc. (CZ-NACE 10, CZ-NACE 11, CZ-NACE 10.3 a CZ-NACE 11.0)

Ing. Martin Plášil, Ph.D. (CZ-NACE 10.1, CZ-NACE 10.2, CZ-NACE 10.4, CZ-NACE 10.6 a CZ-NACE 10.8)

Ing. Roman Němec (CZ-NACE 10.5, CZ-NACE 10.7, CZ-NACE 10.9)

© Rozmnožování anebo rozšiřování této publikace nebo jejích částí jakýmkoliv způsobem je zakázáno bez předchozího písemného souhlasu autora: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha.

Text neprošel jazykovou úpravou.

OBSAH

Použité zkratky	5
Vysvětlivky pojmů	6
Úvod	7
 I. CZ-NACE 10 – VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ	
CZ-NACE 11 – VÝROBA NÁPOJŮ	8
1. Charakteristika oddílu	8
2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu	9
3. Hlavní ekonomické ukazatele	10
4. Zahraniční obchod	17
5. Shrnutí a perspektivy oddílu	20
Národní soustava kvalifikací	21
 II. VÝROBNÍ SKUPINY CZ-NACE 10 VÝROBY POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ	23
CZ-NACE 10.1 – Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků	23
1. Charakteristika oboru	23
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	23
3. Hlavní ekonomické ukazatele	24
4. Zahraniční obchod	28
5. Shrnutí a perspektivy oboru	28
 CZ-NACE 10.2 – Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů	30
1. Charakteristika oboru	30
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	30
3. Hlavní ekonomické ukazatele	31
4. Zahraniční obchod	34
5. Shrnutí a perspektivy oboru	35
 CZ-NACE 10.3 – ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY	36
1. Charakteristika oboru	36
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	37
3. Hlavní ekonomické ukazatele	37
4. Zahraniční obchod	41
5. Shrnutí a perspektivy oboru	41
 CZ-NACE 10.4 – Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	42
1. Charakteristika oboru	42
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	42
3. Hlavní ekonomické ukazatele	43
4. Zahraniční obchod	47
5. Shrnutí a perspektivy oboru	47

CZ-NACE 10.5 – VÝROBA MLÉČNÝCH VÝROBKŮ	48
1. Charakteristika oboru	48
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	49
3. Hlavní ekonomické ukazatele	49
4. Zahraniční obchod	53
5. Shrnutí a perspektivy oboru	54

CZ-NACE 10.6 – Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků	55
1. Charakteristika oboru	55
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	56
3. Hlavní ekonomické ukazatele	57
4. Zahraniční obchod	60
5. Shrnutí a perspektivy oboru	60

CZ-NACE 10.7 – VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ	61
1. Charakteristika oboru	61
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	62
3. Hlavní ekonomické ukazatele	62
4. Zahraniční obchod	66
5. Shrnutí a perspektivy oddílu	66

CZ-NACE 10.8 – Výroba ostatních potravinářských výrobků	67
1. Charakteristika oboru	67
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	68
3. Hlavní ekonomické ukazatele	68
4. Zahraniční obchod	72
5. Shrnutí a perspektivy oboru	72

CZ-NACE 10.9 – VÝROBA KRMIV	73
1. Charakteristika oboru	73
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	75
3. Hlavní ekonomické ukazatele	75
4. Zahraniční obchod	79
5. Shrnutí a perspektivy oddílu	79

III. CZ-NACE 11 – VÝROBA NÁPOJŮ	80
1. Charakteristika oddílu	80
2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu	82
3. Hlavní ekonomické ukazatele	83
4. Zahraniční obchod	86
5. Shrnutí a perspektivy oboru	87

POUŽITÉ ZKRATKY

CPV	ceny průmyslových výrobců	MZe	Ministerstvo zemědělství
CZ-NACE	klasifikace ekonomických činností místo stávajících OKEČ	MZ	Ministerstvo zdravotnictví
CZ-CPA	Statistická klasifikace produkce dle aktivit v Evropském hospodářském společenství	NČZ	nové členské země
CZV	ceny zemědělských výrobců	PGRLF	Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka	PRV	Program rozvoje venkova ČR pro období 2007–2013
ČNB	Česká národní banka	SC	spotřebitelské ceny
ČSPS	Český Svaz Pivovarů a Sladoven	SVNN	Svaz výrobců nealkoholických nápojů
ČSÚ	Český statistický úřad	SVS	Státní veterinární správa
ČŠS	Český škrobárenský svaz	SOTC	Společná organizace trhu s cukrem
EK	Evropská komise	SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ES	Evropské společenství	ÚPH	účetní přidaná hodnota
EU	Evropská unie	VÚPS	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský Praha
FADN	Farm Accountancy Data Network ČR (sít' testovacích podniků)	VV a S	vlastní výrobky a služby
HOP	hrubý operační přebytek = účetní přidaná hodnota – osobní náklady	ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací (k 1. 7. 2008 došlo ke sloučení VÚZE a ÚZPI)
ISO	International Standard Organisation – Mezinárodní organizace pro standardizaci	ZO	zahraniční obchod
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ZP	Zpracovatelský průmysl (v systému CZ-NACE označen jako C)
MSP	malé a střední podniky		

VYSVĚTLIVKY POJMŮ

tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (VV a S)	tržby za prodej vlastní hmotné a nehmotné produkce externím odběratelům
účetní přidaná hodnota (ÚPH) v b. c.	rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a výkonovou spotřebou
celkový počet zaměstnanců	zahrnuje zaměstnance kvantifikované jako průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený)
osobní náklady v b. c.	zahrnují veškeré požitky zaměstnanců i osob pracujících na základě dohody o provedení práce nebo dohody o činnosti vč. nákladů na zákonné i ostatní sociální pojištění
výkonová spotřeba	je součtem nákladů vynaložených na spotřebované nákupy (materiálu, energie a ostatních neskladovatelných dodávek) a na nákup služeb
produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c.	poměr účetní přidané hodnoty a celkového počtu zaměstnaných osob – přepočteného
hrubý operační přebytek v b. c.	vyjadřuje, kolik zůstane podniku z přidané hodnoty, po zaplacení osobních nákladů, na pokrytí dalších nákladů a tvorbu zisku
vývoz	hodnota zboží odeslaného do zahraničí (do států EU a do třetích zemí)
dovoz	hodnota zboží přijatého ze zahraničí (ze států EU a ze třetích zemí)
obchodní saldo zahraničního obchodu	rozdíl mezi vývozem a dovozem

V číselné části tabulek jsou kromě významových hodnot použity i následující symboly:

- údaj se nevyskytuje;
- údaj není k dispozici;
- i. d. údaj není možno uveřejnit z důvodu ochrany individuálních dat.

ÚVOD

Vážení čtenáři,

obdobně jako v letech minulých, byla zpracována publikace „Panorama potravinářského průmyslu 2013“, která poskytuje informace o vývoji a dosažených výsledcích uvedeného odvětví. Podklady pro tuto zprávu byly opět pořízeny v Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), v úseku Vědy a výzkumu pod gescí Ministerstva zemědělství ČR Odboru potravinářské výroby a legislativy.

V této zprávě jsou uváděny definitivní roční údaje Českého statistického úřadu v časové řadě 2007–2012 a dále rok 2013 je vlastním odhadem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, projednaným s Ministerstvem zemědělství ČR.

Délka časových řad dává solidní základ pro hodnocení produkční a ekonomické výkonnosti posuzovaného odvětví v jeho oborové struktuře a analyzování stavu jeho konkurenceschopnosti, což je v současnosti jeden ze strategických záměrů ve vztahu k tomuto odvětví.

Do potravinářského sektoru je zahrnuta Výroba potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) a Výroba nápojů (CZ-NACE 11). U CZ-NACE 10 jsou dále samostatně hodnoceny rozhodující obory (CZ-NACE 10.1 až 10.9) a v části zahraničního obchodu (ZO) komoditní skupiny (CZ-CPA 10.1 až 10.9. Na úrovni odvětví je zachycena i teritoriální struktura ZO.

Pokud jde o dosažené výsledky, pak v oblasti ZO se podařilo snížit poměrně vysoké záporné obchodní saldo ve výši téměř -34 mld. Kč u skupiny potravinářských výrobků z roku 2011. V roce 2012 toto saldo kleslo zhruba na -28 mld. Kč a v roce 2013 se již příliš nezhoršilo a činilo -28,1 mld. Kč. Snížení tohoto salda v roce 2012 bylo v kontextu s vysokou dynamikou růstu exportu u této skupiny výrobků v uvedeném roce, přičemž v roce 2013 tempo u vývozu se poněkud zmírnilo.

Ekonomickou dimenzí se výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků v ČR podílela na HPH v základních b. c. (podle statistiky národních účtů) 2,44 % za rok 2013, což je stejně jako v roce 2012. Na zaměstnanosti v ČR úhrnem se toto odvětví podílelo 2,73 % (2013), což je meziročně méně (v roce 2012 tento podíl činil 2,75 %), i tak však hodnocené odvětví patří k významným zaměstnavatelům obdobně jako v EU.

I v roce 2013 probíhala propagace prodeje kvalitních potravinářských výrobků. Na národní úrovni k nejvýznamnějším patřila značka KLASA. Dále to byl systém podpory zahájený MZe v roce 2010 spolu s AK ČR a PK ČR, pod názvem „Regionální potravina“, který se v jednotlivých krajích zaměřil především na propagaci jedinečné produkce od malých a středních podniků. K významným značkám se zařadilo i logo Český výrobek – garantováno PK ČR.

Do textu byla z podnětu MZe ČR vložena informace o Národní soustavě kvalifikací (NSK), jako souboru kvalifikací celostátně uznávaných v České republice (www.narodni-kvalifikace.cz).

V publikaci jsou taktéž komentovány významné podpory vztahující se k odvětví. Její jednotlivé části uzavírá shrnutí a další perspektiva hodnoceného odvětví a oborů.

Pro zájemce z řad odborné, ale i širší veřejnosti, bude zpráva k dispozici na MZe na internetu na adrese: <http://www.mze.cz>, resp. v ÚZEI na internetu na adrese: <http://www.uzei.cz>.

I. CZ-NACE 10 – VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ CZ-NACE 11 – VÝROBA NÁPOJŮ

I. Charakteristika oddílů

V ČR, obdobně jako v celé EU, je výroba potravin klíčovým odvětvím zpracovatelského průmyslu. Význam potravinářské výroby je dán především zabezpečováním výživy obyvatelstva – výrobou a prodejem zdravotně nezávadných, bezpečných a kvalitních potravin. Jedna část potravinářských firem má přímou vazbu na zemědělskou prvovýrobu, jiné se zabývají až vyšší fází zpracování agrárních produktů. Firemní struktura výrobců potravin je široká a různorodá jak co do vlastnických a právních forem, tak také co do jejich velikosti. Odvětví výroby potravinářských výrobků a výroby nápojů pro svou produkci využívá též vstupy z dalších průmyslových odvětví a oborů, jako je potravinářské strojírenství, průmysl produkující obaly, pohonné hmoty a energie aj. V roce 2013, se výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků v ČR podílela na HPH v základních b. c. (podle statistiky národních účtů) 2,44%, stejně jako v roce 2012. Na zaměstnanosti v ČR úhrnem se toto odvětví podílelo 2,73 % (2013), což je meziročně méně. V roce 2012 tento podíl činil 2,75 %. Obdobně jako v EU, tak i v ČR patří tento sektor k významným zaměstnavatelům.

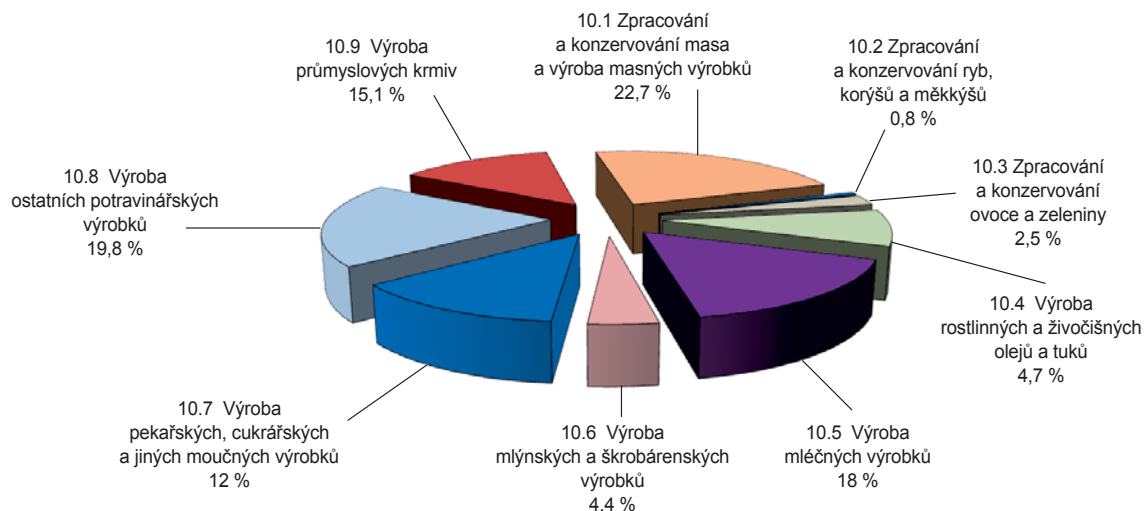
Propagace prodeje potravinářských výrobků na celostátní úrovni probíhala i v roce 2013 s využitím národní značky KLASA, která je známa širší veřejnosti. Pokračoval též systém kvality s označením „Regionální potravina“, který se v jednotlivých krajích zaměřil především na propagaci jedinečné produkce od malých a středních podnikatelů. V zájmu podpory české produkce se uplatňovala též značka – Český výrobek – garantováno Potravinářskou komorou ČR. Výrobky s touto garancí využívají v požadované výši domácí agrární suroviny.

Výroba potravinářských výrobků a výroba nápojů podle systému CZ-NACE, tj. z oborového hlediska je značně členitá, neboť zpracovává mnohé agrární komodity, a to jak rostlinného, tak živočišného původu a uspokojuje různé cílové skupiny spotřebitelů.

Jde o následující výrobní obory – oddíly, resp. jejich skupiny podle systému CZ-NACE:

- 10 Výroba potravinářských výrobků
 - 10.1 Zpracování a konzervování masa a masných výrobků;
 - 10.2 Zpracování a konzervování ryb, koryšů a měkkýšů,
 - 10.3 Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny;
 - 10.4 Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků;
 - 10.5 Výroba mléčných výrobků;
 - 10.6 Výroba mlýnských a škrobářských výrobků;
 - 10.7 Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků;
 - 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků;
 - 10.9 Výroba průmyslových krmiv.
- 11 Výroba nápojů

Podíly výše uvedených oborů, resp. skupin výrob na tržbách za prodej VV a S za CZ-NACE 10 v roce 2013 uvádí graf I.1. Z tohoto grafu je zřejmé, že z hlediska produkční výkonnosti bylo v uvedeném roce obdobně jak v roce 2012, pět klíčových oborů, resp. skupin výrob s podílem nad 10%. Jsou to sestupně: CZ-NACE – 10.1 Výroba, zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků, 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků, 10.5 Výroba mléčných výrobků, 10.9 Výroba průmyslových krmiv a 10.7 Výroba pekařských, cukrářských, a jiných moučných výrobků. Podíly dalších výrob byly na tržbách za prodej VV a S hodnoceného odvětví již nižší, představovaly dohromady zhruba 12,4% z této struktury, což znamená meziročně snížení výkonnosti těchto dalších výrob o 3,2 p. b.

Graf I – Podíly skupin CZ-NACE 10 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Výroba potravinářských výrobků patří v rámci zpracovatelského průmyslu stále ke klíčovým odvětvím. U tržeb za prodej VV a S v b.c. činil podíl této výroby v roce 2013 na ZP podle odhadu 6,7 % a týž podíl u Výroby nápojů 1,6 %. Avšak u ukazatele účetní přidaná hodnota činil podíl CZ-NACE 10 na ZP v roce 2013 jen 5,8 % a u CZ-NACE 11 pak 2,2 %. Na druhé straně podíl CZ-NACE 10 na ZP u zaměstnanosti činil 9,6 % a podíl CZ-NACE 11 pak 1,2 %. Pokud hodnotíme v tomto ukazateli obě sledované výroby jako celek, s podílem 10,8 % zůstávají tedy významným zaměstnavatelem v ČR, ale platí to i o CZ-NACE 10 jako takové.

Na podporu rozvoje výroby potravinářských výrobků a nápojů byly určeny některé programy. K rozhodujícím patřily:

- podpory v rámci programu PRV – Opatření I.1.3; jde o opatření přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. Podpora v roce 2013 dosáhla 434 mil. Kč, z toho EU se podílela 326 mil. Kč a ČR 108 mil. Kč (předběžné údaje). V roce 2012 tato podpora činila 588 mil. Kč, z toho EU se podílela 441 mil. Kč a ČR 147 mil. Kč.
- národní podpory v rámci Dotačního programu 13 – Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu. Celkový objem dotací v roce 2013 činil 131 mil. Kč, v roce 2012 bylo poskytnuto 132 mil. Kč.
- programy pro malé a střední podniky poskytované prostřednictvím ČMZRB; jde o podpory cenového zvýhodnění záruk, zvýhodněné úvěry a příspěvky na úhradu úroků z bankovních úvěrů; podpora v roce 2013 dosáhla objemu pouze 30 mil. Kč, stejně jako v roce 2012.
- výdaje SZIF (Marketingový fond); jde o propagaci značky KLASA; podpora v roce 2013 činila 200 mil. Kč, v roce 2012 rovněž 200 mil. Kč.
- národní podpora formou příspěvku Vinařskému fondu činila v roce 2013 částku 41 mil. Kč, v roce 2012 to bylo 40 mil. Kč.

Objem poskytnutých podpor v roce 2013 ve výši 836 mil. Kč (předběžný údaj) je v porovnání s rokem 2012 v objemu 990 mil. Kč nižší o 154 mil. Kč. Meziroční snížení podpor nastalo zejména v rámci PRV – Opatření I.1.3, jak bylo shora uvedeno.

Z Centrální evidence projektů v oblasti vědy a výzkumu v podoboru Potravinářství (kód GM), který je součástí oboru Zemědělství (G) vyplývá, že byly v roce 2013 vedeny 3 projekty se státní podporou ve výši 6 132,2 tis. Kč. To představuje z oboru G podíl na státní podpoře 16,4 % a z celkové částky za všechny obory jen 1,0 %.

Údaje o výdajích na V a V (za rok 2012) ukazují, že za CZ-NACE 10 dosáhly tyto výdaje 297 mil. Kč a z toho nejvýznamnější

byly podnikatelské, a to 218 mil. Kč. Zahraniční výdaje činily jen 42 mil. Kč, a zbývajících 14 mil. Kč bylo výdajů veřejných. Obdobné údaje o výdajích na V a V za CZ-NACE 11 (2012) představovaly pouze 6 mil. Kč, a to z podnikatelských zdrojů.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

V roce 2013 nastal obdobný vzestup cen u skupiny potravinářských výrobků jako v předchozím roce 2012. Ve sledovaném roce 2013 index cen průmyslových výrobců dosáhl výše 103,5 (v roce 2012 to bylo 103,4). U skupiny nápojů dosáhl zmíněný index v roce 2013 úrovně jen 100,3, zatímco v roce 2012 dokonce 104,0.

V roce 2013 ceny meziročně vzrostly nejvíce u průmyslových krmiv, což je v kontextu zejména s růstem ceny obilovin. Zvýšení cen obilovin, vyvolalo i návazný růst cen u mlýnských výrobků. U škrobářenských výrobků je navýšení ceny podmíněno především vyšší cenou průmyslových brambor. Vzestup cen mléčných výrobků je především v kontextu s pohybem cen na světovém trhu. Naopak pokles cen v roce 2013 byl zaznamenán pouze u pekařských, cukrářských výrobků a těstovin, u nichž ceny klesly zejména pod tlakem distribučních řetězců, při ostrém konkurenčním prostředí, při růstu počtu podnikatelských subjektů v tomto oboru. Index cen průmyslových výrobců a nápojů podle skupin výrobků v letech 2009–2013 uvádí tabulka 1.1 (údaje za CZ-CPA 10.2 se neuvádějí).

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Konzerv. maso a masné výrobky	10.1	98,6	95,7	101,2	105,7	103,3
Zprac., konz. ryby, mořské plody	10.2	100,2	99,7	103,8	x	x
Uprav. a konz. ovoce a zeleniny	10.3	100,1	99,8	105,2	103,4	102,6
Rost. a živoč. oleje a tuky	10.4	84,5	99,6	119,3	103,1	100,2
Mléčné výrobky	10.5	89,1	106,2	106,3	98,1	106,9
Mlýnské a škrobářenské výrobky	10.6	79,5	93,6	130,2	95,1	106,3
Pekařské výrobky a těst.	10.7	94,7	93,9	117,8	103,8	99,7
Ostatní potraviny	10.8	100,7	96,5	106,6	107,4	100,1
Průmyslová krmiva	10.9	82,8	98,1	115,0	107,2	109,4
Potravinářské výrobky	10	93,0	97,8	109,6	103,4	103,5
Nápoje	11	101,1	98,5	100,4	104,0	100,3

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků za CZ-NACE 10 a 11 v letech 2007–2013 uvádí tabulka 1.2. Z ní je patrný trend rozšiřování podnikatelské báze u Výroby potravinářských výrobků, což je v kontextu se zvýšením firem u oboru Výroby pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků a Zpracování a konzervování masa a výroby masných výrobků. V těchto oborech jsou zakládány menší podnikatelské subjekty, zaměřené na produkci především specialit a tradičního sortimentu výrobků spojených s příslušným regionem.

Naopak ve sledovaném roce 2013 nastal významnější meziroční pokles počtu firem u Výroby ostatních potravinářských výrobků, a to s ohledem na méně příznivý vývoj na trhu u produktů tohoto poměrně výrobkově členitého oboru ve zmíněném roce.

U Výroby nápojů je zřejmá kolísavá tendence v počtu podnikatelských subjektů. Určitý nárůst počtu subjektů v předchozích letech byl vyvolán zakládáním minipivovarů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 a 11 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	1 057	1 198	1 240	1 440	1 691	1 718	2 127
10.2	24	20	21	22	22	24	24
10.3	216	140	140	166	162	145	115
10.4	20	20	23	24	21	19	17
10.5	188	159	165	207	199	188	156
10.6	147	130	146	159	178	207	253
10.7	2 666	2 311	2 548	2 712	2 974	2 972	3 544
10.8	992	1 096	1 151	1 401	1 442	1 630	1 360
10.9	249	243	280	377	410	402	435
10	5 559	5 317	5 714	6 508	7 099	7 305	8 031
11	1 001	1 034	1 115	1 232	1 263	1 222	1 157

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Jak ukazuje tabulka 3, ukazatel tržeb za prodej VV a S v b. c. zaznamenal za CZ-NACE 10 po oživení v roce 2011 a meziročním růstu v roce 2012 o 2,2 %, v hodnoceném roce 2013 jen mírný nárůst o 0,8 % (odhad). Významnější meziroční růst v roce 2013 dosáhly především obory Výroby průmyslových krmiv, Výroby mléčných výrobků a Výroby rostlinných a živočišných olejů a tuků. Výrazný propad u tohoto ukazatele zaznamenaly obory Výroby pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků a Výroby ostatních potravinářských výrobků, a to s ohledem na tržní situaci a tlak maloobchodních řetězců na udržení úrovně cenových hladin (ceny průmyslových výrobců, spotřebitelské ceny). U CZ-NACE 11 je odhadována pro rok 2013 recese, které je v kontextu s nepříznivým vývojem sezónnosti (slabá poptávka v letních měsících) ovlivňující spotřebu většiny nápojů v uvedeném roce.

Z tabulky 4, v níž je zachycen vývoj indikátoru účetní přidané hodnoty v b. c. vyplývá, že u CZ-NACE 10 nastal v hodnoceném roce 2013 pokles, obdobně jako v roce 2012, který je výslednicí nepříznivého vývoje výkonů vč. obchodní marže na straně jedné a současně pokračujícího růstu výkonové spotřeby, vlivem zvyšujících se nákladů na straně druhé. U jednotlivých oborů je situace diferencovaná, u některých je v hodnoceném roce 2013 odhadován meziroční růst u tohoto ukazatele, ale u objemově významného oboru, tj. u Výroby ostatních potravinářských výrobků, resp. i některých dalších oborů, pak citelný pokles. U CZ-NACE 11 se nepříznivý trend u účetní přidané hodnoty vyskytuje v posledních letech trvale.

U vývoje zaměstnanosti, který uvádí tabulka 5, se ukazuje u obou výrobních CZ-NACE 10 i CZ-NACE 11 v letech 2007–2013 trend ve snižování počtu zaměstnaných osob. Zmíněný trend, nastal u všech potravinářských oborů. V hodnoceném roce 2013 z tohoto trendu vybočuje Výroba mlýnských a škrobářských výrobků, Výroba mléčných výrobků a Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků, kde nastalo určité oživení.

Z grafu 2 je zřejmé, že počet zaměstnaných osob v posuzovaných letech u hodnocených odvětví klesal, s výjimkou růstu ve ZP v roce 2011, vlivem odvětví, která se rychle dostala z recese v poslední zmíněném roce. U tržeb za prodej VV a S ve ZP byl kritický rok 2009 a od roku 2010 v tomto ukazateli zmíněný sektor prochází konjunkturou. U CZ-NACE 10 je vývoj v porovnání se ZP v hodnoceném ukazateli méně progresivní a růst nastal až v roce 2011. U CZ-NACE 11 nastalo mírné oživení opět dokonce až v roce 2012 a následně pak pokles. U ukazatele účetní přidané hodnoty se v roce 2009 výrazně rozevřely nůžky mezi ZP a CZ-NACE 10 a CZ-NACE 11. U ZP pak nastal u tohoto ukazatele poměrně strmý vzestup, na rozdíl od CZ-NACE 10 a CZ-NACE 11, kde byl zaznamenán výrazný propad.

Vývoj osobních nákladů v letech 2007–2013 u CZ-NACE 10 a CZ-NACE 11 uvedený v tabulce 6 vykazuje v hodnoceném roce 2013 mírný pokles, což je v podstatě v kontextu s vývojem zaměstnanosti v poslední uvedeném roce, a to i z oborového pohledu.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	57 162 364	57 087 576	54 142 336	51 288 886	51 662 925	52 780 250	51 702 934
10.2	544 244	528 634	597 290	2 068 687	1 882 039	1 769 086	1 874 495
10.3	6 901 356	6 339 941	5 776 443	5 448 538	5 641 410	5 742 116	5 666 072
10.4	18 709 390	14 177 513	8 270 769	7 836 862	9 342 860	9 165 615	10 829 129
10.5	44 046 209	41 083 397	35 892 153	37 031 042	38 880 465	38 147 642	40 999 762
10.6	10 338 722	10 485 601	7 869 261	7 611 754	9 110 380	9 491 318	10 001 608
10.7	33 810 206	32 541 776	30 167 656	29 881 719	31 598 070	31 152 167	27 371 175
10.8	38 860 269	42 328 729	43 694 932	43 329 083	44 734 712	48 705 997	45 202 128
10.9	21 500 305	24 532 811	26 959 682	25 826 253	28 520 070	29 300 835	34 441 153
10	231 873 065	227 097 979	213 370 523	210 322 823	221 372 930	226 255 026	228 088 456
meziroční index		97,9	94,0	98,6	105,3	102,2	100,8
11	64 370 866	63 503 363	60 881 698	56 444 395	55 588 922	56 374 060	54 819 823
meziroční index		98,7	95,9	92,7	98,5	101,4	97,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	9 537 607	8 242 830	9 517 112	9 204 423	8 645 339	8 012 597	8 555 125
10.2	120 176	102 132	131 581	428 749	358 725	351 415	435 308
10.3	1 689 830	1 616 651	1 628 279	1 509 911	1 452 121	1 434 254	1 379 290
10.4	2 024 014	1 340 329	2 598 180	1 089 402	1 188 084	764 922	997 388
10.5	5 899 776	5 045 377	5 757 105	5 317 070	5 157 355	5 480 094	5 718 451
10.6	1 975 504	2 083 017	2 036 258	1 852 864	1 778 312	1 699 781	1 958 814
10.7	12 224 281	12 230 654	12 665 022	12 136 701	12 206 723	11 728 294	10 282 759
10.8	11 430 651	12 447 251	12 641 391	12 096 673	13 147 450	12 154 536	10 695 068
10.9	4 526 866	5 043 750	6 064 695	6 148 054	6 433 817	6 391 630	6 670 687
10	49 428 705	48 151 990	53 039 624	49 783 848	50 367 926	48 017 522	46 692 890
meziroční index		97,4	110,2	93,9	101,2	95,3	97,2
11	21 217 745	21 227 913	21 148 696	19 676 434	18 863 414	18 326 602	17 883 369
meziroční index		100,0	99,6	93,0	95,9	97,2	97,6

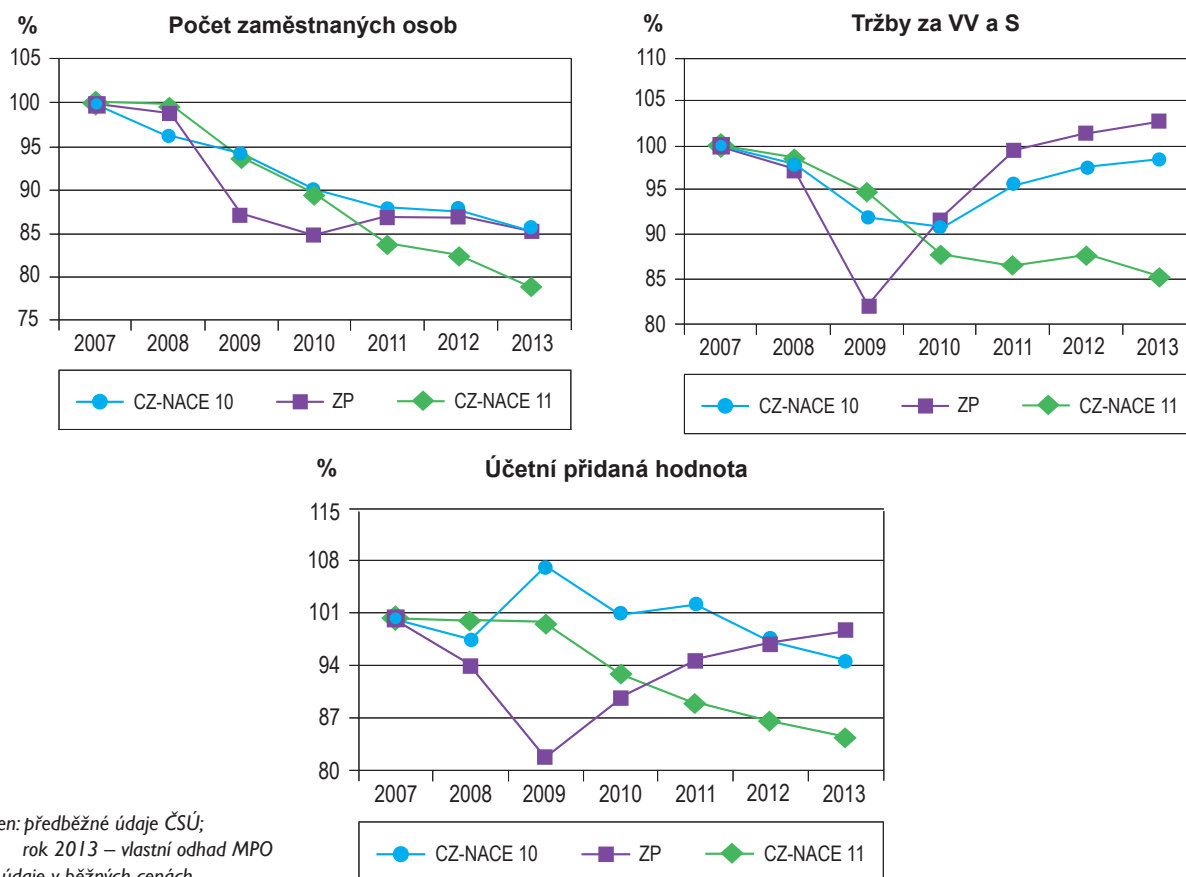
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	24 205	23 487	23 007	22 108	21 675	21 639	21 277
10.2	370	348	331	837	833	703	679
10.3	3 328	2 876	3 089	2 777	2 796	2 712	2 622
10.4	2 792	1 892	1 933	872	764	766	796
10.5	9 837	9 348	9 490	9 100	8 477	8 322	8 546
10.6	3 645	3 127	3 147	2 876	2 806	2 814	2 995
10.7	36 661	33 889	33 705	33 153	32 422	31 953	30 810
10.8	15 542	15 862	15 806	15 183	15 486	15 986	15 221
10.9	6 311	6 196	6 106	5 654	4 912	4 776	4 489
10	102 690	96 529	96 587	92 559	90 170	89 672	87 435
meziroční index		97,7	97,2	95,9	97,4	99,4	97,5
11	16 480	15 442	15 404	14 768	13 829	13 574	12 979
meziroční index		94,0	93,7	95,6	93,6	98,2	95,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	6 268 122	6 304 417	6 472 054	6 187 787	6 107 827	6 207 036	6 151 970
10.2	85 803	89 925	85 237	277 534	268 370	246 411	239 311
10.3	913 256	910 099	876 027	853 406	872 735	868 837	832 464
10.4	1 101 431	1 041 076	1 006 111	365 589	316 836	312 904	350 837
10.5	3 118 834	3 142 340	3 262 339	3 355 294	3 278 230	3 209 096	3 316 034
10.6	1 168 679	1 149 418	1 151 678	1 115 086	1 080 090	1 103 690	1 166 891
10.7	8 557 056	8 701 805	8 494 086	8 289 441	8 202 871	8 340 470	7 787 878
10.8	5 108 377	6 230 996	5 931 102	5 994 332	6 156 558	6 620 094	5 854 046
10.9	2 234 117	2 668 079	2 856 123	2 780 582	2 575 805	2 517 942	2 382 360
10	28 555 675	30 238 156	30 134 756	29 219 050	28 859 322	29 426 480	28 081 793
meziroční index		105,9	99,7	97,0	98,8	102,0	95,4
11	7 020 072	7 284 238	7 288 182	7 176 305	6 858 907	6 795 257	6 570 715
meziroční index		103,8	100,1	98,5	95,6	99,1	96,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Tabulka 7 uvádí produktivitu práce z ÚPH v b. c. v letech 2007–2013 u hodnocených výrobních CZ-NACE 10 a CZ-NACE 11. U Výroby potravinářských výrobků nastal vrchol v roce 2011 a v dalších letech již byl zaznamenán pokles v tomto ukazateli. Vykazovaná úroveň nedosahuje výše docílené ve ZP. Podle odhadu za rok 2013 poměrně vysoké úrovně produktivity práce z ÚPH dociluje Výroba průmyslových krmiv a Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků, kde je i vyšší výrobní koncentrace. Vývoj hodnoceného ukazatele za CZ-NACE 10 i CZ-NACE 11 v posledních letech (2012 a 2013) do značné míry koresponduje s klesající tendencí u ÚPH.

Hrubý operační přebytek, který je výslednicí vývoje ÚPH zkrácené o zaplacené osobní náklady a vytváří podmínky pro rozvoj hodnocených výrobních je uveden v tabulce 8. U CZ-NACE 10 byl vývoj tohoto indikátoru ve sledovaných letech 2007–2013 charakterizován kolísáním a oborovou diferenciací. V roce 2013 je odhadována stabilizace úrovně u tohoto indikátoru. U CZ-NACE 11 setrvává nepříznivý vývoj u sledovaného indikátoru trvale.

Graf 3 ilustruje vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti, a to – produktivity práce z ÚPH a hrubého operačního přebytku v hodnocených letech v porovnání CZ-NACE 10, CZ-NACE 11 se ZP. Pro toto srovnání jsou příznačné široce rozevřené nůžky v letech 2009, resp. v roce 2011 u obou indikátorů, a to mezi strmým vzestupným trendem u CZ-NACE 10 a různící se tendencí u CZ-NACE 11 u sledovaných ukazatelů, přičemž ZP, u vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti, zaznamenává nárůst s tím, že v roce 2011, resp. 2012, ale i 2013 dochází k svírání těchto nůžek, především mezi dvěma hodnocenými odvětvími, a to zejména u HOP.

Graf 4, který je u produktivity práce z ÚPH doveden až do oborové struktury ilustruje diferencovanou úroveň této struktury a změny v letech 2012 a 2013. Nejvýraznější meziroční zlepšení u tohoto indikátoru podle odhadu nastalo u Výroby rostlinných a živočišných tuků a olejů.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (Kč/zam.)

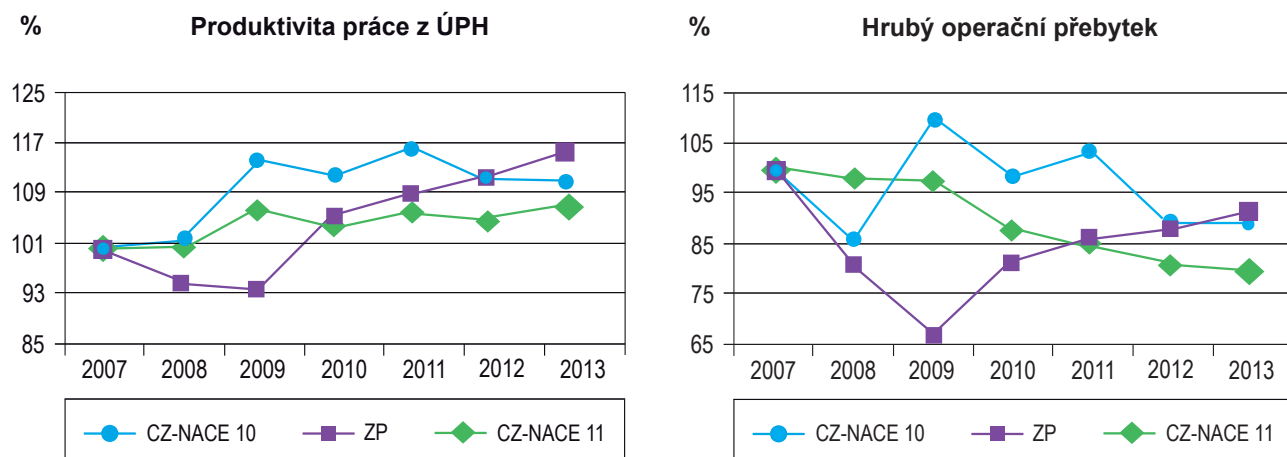
CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	394 035	350 946	413 658	416 344	398 862	370 277	402 084
10.2	324 683	293 401	397 746	512 372	430 626	499 533	640 941
10.3	507 755	531 707	566 169	543 746	519 397	528 851	526 065
10.4	724 902	597 262	1 373 097	1 249 254	1 555 219	998 719	1 253 419
10.5	599 773	543 167	615 880	584 284	608 377	658 530	669 113
10.6	541 905	642 965	651 088	644 352	633 813	604 094	654 023
10.7	333 442	354 155	373 724	366 082	376 497	367 050	333 752
10.8	735 487	779 367	796 960	796 733	848 992	760 308	702 637
10.9	717 350	764 625	978 748	1 087 329	1 309 863	1 338 211	1 486 044
10	481 337	487 611	549 471	537 860	558 586	535 481	534 031
meziroční index		101,3	112,7	97,9	103,9	95,9	99,7
11	1 287 503	1 291 829	1 369 590	1 332 377	1 364 052	1 350 108	1 377 856
meziroční index		100,3	106,0	97,3	102,4	99,0	102,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

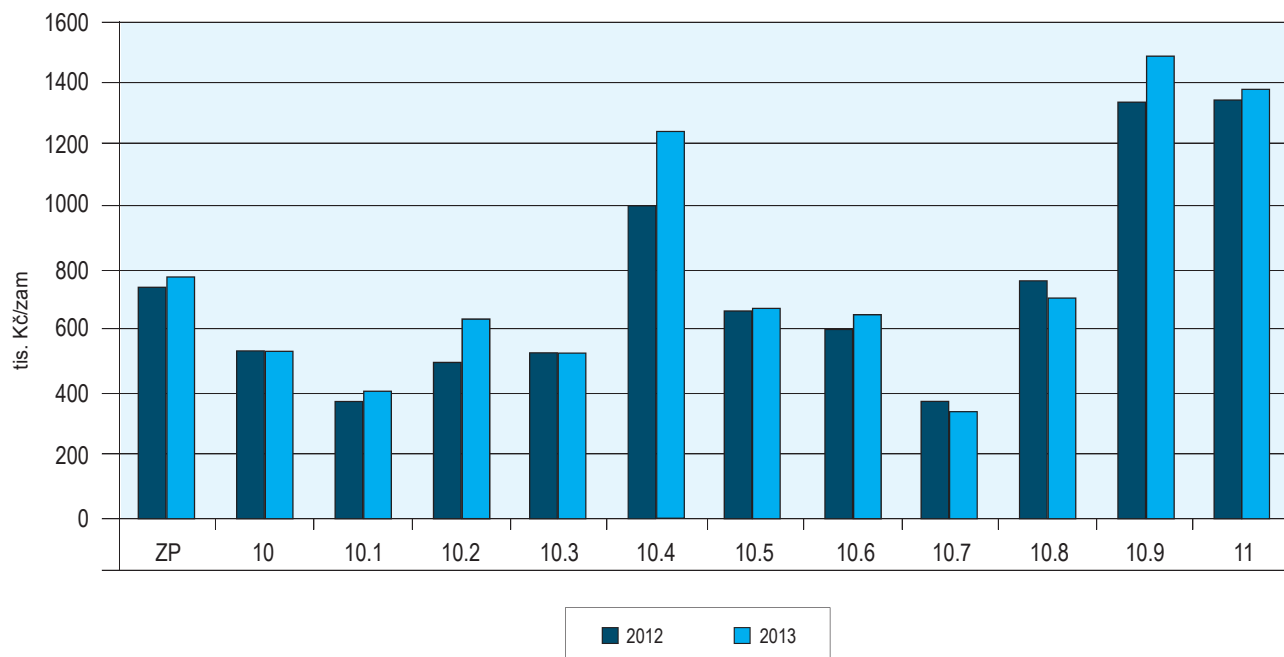
CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	3 269 485	1 938 414	3 045 058	3 016 636	2 537 512	1 805 561	2 403 154
10.2	34 373	12 206	46 344	151 215	90 355	105 004	195 997
10.3	776 575	706 552	752 253	656 506	579 386	546 416	546 826
10.4	922 583	299 252	1 592 069	723 813	871 248	452 018	646 551
10.5	2 780 942	1 903 036	2 494 767	1 961 776	1 879 125	2 270 998	2 402 418
10.6	806 825	933 599	884 580	737 778	698 222	596 091	791 923
10.7	3 667 225	3 528 848	4 170 936	3 847 260	4 003 852	3 387 824	2 494 880
10.8	6 322 274	6 216 255	6 710 289	6 102 341	6 990 892	5 534 442	4 841 022
10.9	2 292 749	2 375 671	3 208 571	3 367 473	3 858 012	3 873 688	4 288 327
10	20 873 030	17 913 834	22 904 868	20 564 798	21 508 604	18 591 042	18 611 098
meziroční index		85,8	127,9	89,8	104,6	86,4	100,1
11	14 197 673	13 943 675	13 860 514	12 500 129	12 004 507	11 531 346	11 312 654
meziroční index		98,2	99,4	90,2	96,0	96,1	98,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Graf 4 – Úroveň produktivity práce z účetní přidané hodnoty až do skupinové struktury v letech 2012/2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Tabulka 9 uvádí vývoj výkonové spotřeby v b. c. v hodnocených letech 2007–2013 u CZ-NACE 10 v oborové struktuře a za CZ-NACE 11 celkem. U obou hodnocených výrobních odvětví byly zaznamenány meziroční změny a po dosažených úsporách v této spotřebě zejména v letech 2009 a 2010 nastal v letech 2011 a 2012 její růst a u CZ-NACE 10 pokračoval i v roce 2013, což je v kontextu se zvyšováním cen vstupů u většiny potravinářských oborů. U CZ-NACE 11 je odhadován v roce 2013 pokles u této spotřeby téměř na úroveň roku 2010.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	51 057 823	51 482 319	48 270 883	45 940 496	47 049 033	49 165 678	47 495 897
10.2	470 582	474 780	554 358	1 725 714	1 588 550	1 469 742	1 516 267
10.3	5 523 244	4 987 142	4 528 766	4 204 789	4 554 715	4 689 212	4 716 193
10.4	19 088 665	15 049 214	8 009 485	6 897 914	8 222 948	8 561 226	9 953 851
10.5	39 488 156	37 385 607	30 571 164	33 029 332	34 906 408	33 522 750	36 400 784
10.6	9 045 345	8 985 853	6 421 769	6 340 673	8 034 014	8 534 620	8 918 524
10.7	24 352 136	23 350 483	20 356 941	20 585 460	22 091 505	22 081 770	19 530 246
10.8	31 810 825	35 456 774	35 847 970	36 552 356	38 097 508	43 726 681	40 328 773
10.9	19 594 835	23 195 382	23 898 169	22 242 138	24 457 733	25 505 108	31 002 231
10	200 431 611	200 367 553	178 459 505	177 518 872	189 002 413	197 256 788	199 862 766
meziroční index		100,0	89,1	99,5	106,5	104,4	101,3
11	45 955 799	45 491 255	42 245 250	39 191 895	39 674 564	40 982 901	39 221 785
meziroční index		99,0	92,9	92,8	101,2	103,3	95,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

4.1 Vývoj zahraničního obchodu

Saldo s potravinářskými výrobky a s nápoji (CZ-CPA 10 a CZ-CPA 11) uvedené v tabulce 1.10 zaznamenalo v hodnoceném roce 2013 zhruba stejnou zápornou úroveň jako v roce 2012. Objem salda obchodní bilance u CZ-CPA 10 dosáhl v roce 2013 záporné hodnoty -28,1 mld. Kč, v roce 2012 se tato hodnota příliš nelišila a činila -28,0 mld. Kč. Kladného salda ZO dosáhla pouze skupina mléčných výrobků, a to 4,7 mld. Kč. U CZ-CPA 11 bylo docíleno v roce 2013 kladného salda ve výši 2,1 mld. Kč, v porovnání s 1,7 mld. Kč v roce 2012.

Vývoz u CZ-CPA 10 dosáhl v roce 2013 výrazný meziroční nárůst o 8,3% a u CZ-CPA 11 byl ještě vyšší, a to 12,1%. U CZ-CPA 10 byl meziroční růst vývozu docílen téměř u všech skupin výrobků a zejména u skupiny mléčných výrobků. Dále např. u komodity olej řepkový (s nízkým obsahem kyseliny erukové), různých potravinových přípravků, čokolády a ostatních potravinových přípravků s kakaem, piva a sladu, cukru, sladkých sušenek a oplatek, cukrovinek bez kakaa a dalších komodit. Meziroční růst dovozu u CZ-CPA v roce 2013 představoval 6,4%, u CZ-CPA 11 dosáhl tento růst až 10,8%. Na růstu dovozu se v rámci CZ-CPA 10 podílejí všechny skupiny výrobků, výrazně pak skupina rostlinných a živočišných olejů a tuků. K hlavním dovozním komoditám v roce 2013 patřilo maso vepřové či drůbeží čerstvé, chlazené nebo zmrazené používané často jako tzv. výrobní maso a z mléčných výrobků především sýry, ale též čokoláda, víno a další komodity.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10–11 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	7 416,1	8 096,8	9 755,9	11 974,3	12 843,2
10.2	826,8	979,7	1 054,4	1 275,5	1 491,2
10.3	2 448,9	2 422,5	2 886,0	3 231,9	3 648,3
10.4	3 287,0	6 003,5	5 669,2	10 556,5	10 438,6
10.5	12 133,9	13 046,0	15 429,2	16 219,2	18 427,8
10.6	1 902,9	2 248,9	2 698,0	3 356,9	3 872,9
10.7	4 078,8	4 721,7	5 415,8	6 584,6	7 819,4
10.8	20 997,0	21 302,7	23 520,3	30 080,0	30 700,8
10.9	2 667,0	3 456,9	4 423,0	4 978,8	6 358,1
10	55 758,4	62 278,7	70 851,8	88 254,7	95 600,3
11	11 972,1	11 016,1	10 856,9	12 727,1	14 267,4
meziroční index 10		111,7	113,8	124,6	108,3
meziroční index 11		92,0	98,6	117,2	112,1
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	20 266,5	21 551,9	25 142,2	29 058,1	29 895,0
10.2	3 523,9	3 585,2	3 725,3	4 081,5	4 487,1
10.3	7 812,4	8 298,8	8 691,8	8 838,9	9 451,0
10.4	9 959,6	8 684,7	10 318,0	10 661,9	12 225,7
10.5	9 784,6	10 926,1	12 080,0	12 743,6	13 716,5
10.6	4 310,3	4 273,6	5 117,2	5 675,6	6 528,7
10.7	6 198,5	6 548,4	7 624,1	8 202,2	8 789,9
10.8	24 769,4	24 780,0	27 259,7	31 742,0	32 670,5
10.9	4 172,0	4 369,7	4 600,9	5 290,2	5 982,9
10	90 797,2	93 018,4	104 559,2	116 294,0	123 747,3
11	9 238,4	9 427,9	10 506,4	11 012,5	12 201,3
meziroční index 10		102,4	112,4	111,2	106,4
meziroční index 11		102,1	111,4	104,8	110,8
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	-12 850,4	-13 455,1	-15 386,3	-17 083,8	-17 051,8
10.2	-2 697,1	-2 605,5	-2 670,9	-2 809,0	-2 995,9
10.3	-5 363,5	-5 876,3	-5 805,8	-5 607,0	-5 802,7
10.4	-6 672,6	-2 681,2	-4 648,8	-105,4	-1 787,1
10.5	2 349,3	2 119,9	3 349,2	3 475,6	4 711,3
10.6	-2 407,4	-2 024,7	-2 419,2	-2 318,7	-2 655,8
10.7	-2 119,7	-1 826,7	-2 208,3	-1 617,6	-970,5
10.8	-3 772,4	-3 477,3	-3 739,4	-1 662,0	-1 969,7
10.9	-1 505,0	-912,8	-177,9	-311,4	375,2
10	-35 038,8	-30 739,7	-33 707,4	-28 039,3	-28 147,0
11	2 733,7	1 588,2	350,5	1 714,6	2 066,1

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Teritoriální strukturu zahraničního obchodu potravinářskými výrobky (CZ-CPA 10) ukazuje graf 1.5. Hlavním vývozním teritoriím v roce 2013 stejně jako v předchozích letech bylo pro tyto výrobky Slovensko s podílem 29%. Jako další země v hodnoceném roce se umístilo Německo s podílem 15%. Třetí v pořadí se zařadila další sousední země, a to Polsko, jehož podíl činil 12%. U ostatních zemí je podíl na vývozu potravin 5% a méně. Největší podíly na vývozu tedy zauímají země EU, jde tedy o obchod v rámci jednotného trhu (intraobchod). Žádoucí je však rozšiřovat vývoz i do tzv. třetích zemí.

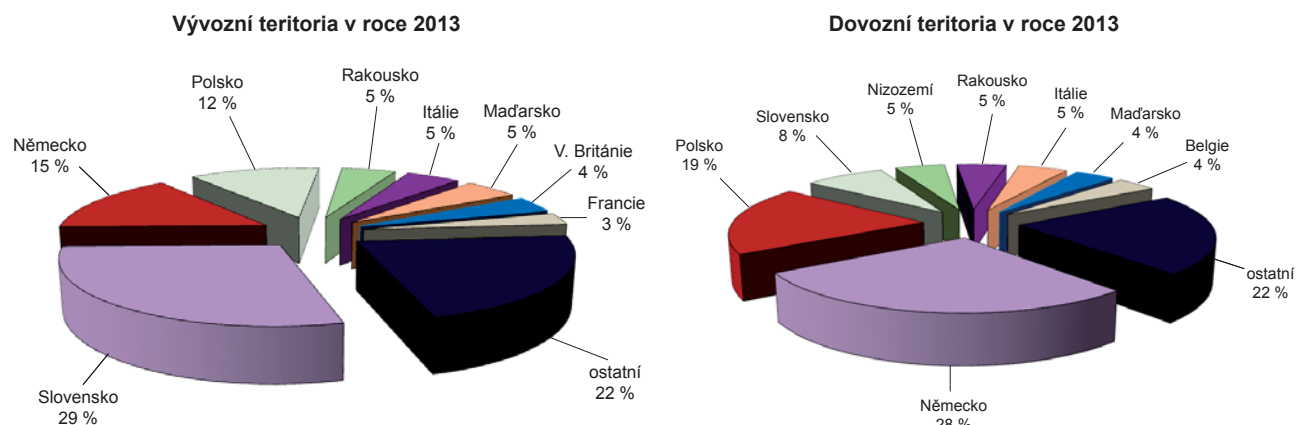
U dovozních teritorií připadl u potravinářských výrobků v roce 2013 největší podíl na Německo s 28%. Následuje Polsko s podílem 19% a třetí v pořadí je Slovensko s podílem 8%. Podíl ostatních zemí v grafu 1.5 jmenovitě neuvedených dosahuje 22%. O dovozu z hlediska jeho převahy platí stejně jako o vývozu, že se převážně odehrává v rámci jednotného trhu EU.

Teritoriální strukturu zahraničního obchodu nápoji (CZ-CPA 11) v roce 2013 ilustruje graf 1.6. Pořadí zemí s nejvyšším podílem na vývozu bylo: Slovensko (26%), následuje Polsko (15%) a Německo (13%). Na další země v uvedeném grafu 1.6 připadají 4%, resp. do 5% a na ostatní země dohromady 23%.

U dovozu nápojů mělo v roce 2013 nejvyšší podíl Německo (12%), Slovensko (12%), a „vinařské země a producenti sýrů“ Francie a Itálie shodně s podílem 11%. Následovaly v grafu 1.6 uvedené země s 5% až 8% a na ostatní země celkem připadl podíl 29%.

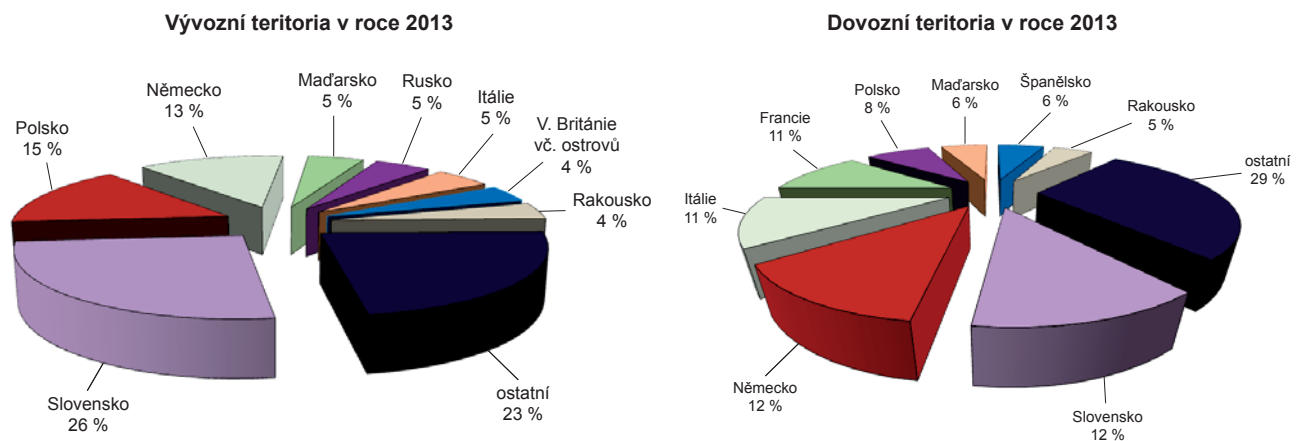
O vývozu i dovozu nápojů z hlediska převahy obchodu, který probíhá v rámci jednotného trhu, platí to, co o potravinách. I u nápojů se jeví žádoucí uplatnění na trzích tzv. třetích zemí, což se daří např. u piva a sladu, sýrů či jiných komodit.

Graf 5 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2013 – CZ-CPA 10

Pramen: ČSÚ – údaje k 19. 6. 2014

Graf 6 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2013 – CZ-CPA 11

Pramen: ČSÚ – údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oddílu

Strategický charakter potravin při zabezpečování výživy obyvatelstva a význam potravinářského odvětví v národní ekonomice má i nadále své opodstatnění. Spolu s prioritou zdravotně nezávadných a bezpečných potravin se prosazují i systémy kvality. V roce 2013 se na trhu uplatnila jak národní značka KLASA, tak své oprávnění nacházela též značka „Regionální potravina“. Národní projekt KLASA prezentuje kvalitní potraviny a projekt „Regionální potravina“ podporuje jedinečnou produkci malých a středních podniků. Další značka Český výrobek – garantováno Potravinářskou komorou ČR podporuje českou produkci. Ve vztahu k EU je využívána ochrana pod značkami CHOP, CHZO či ZTS. Stále vyšší oblibu na trhu získávají čerstvé potraviny a důležitá je i podpora v oblasti inovací směřující k získání konkurenčních výhod. V souladu se záměry EU je žádoucí snížit i rozsah plýtvání s potravinami.

V kontextu s růstem cen průmyslových výrobců potravin a rozšířením podnikatelské základny u Výroby potravinářských výrobků se v roce 2013 podle odhadu meziročně zvýšil objem tržeb za prodej VV a S v b. c. v tomto odvětví. Méně příznivý vývoj u uvedeného odvětví je odhadován u indikátoru ÚPH a z ní vypočtené produktivity práce. Další indikátor, a to HOP se v roce 2013 meziročně příliš nezměnil. Úbytek počtu zaměstnanců v hodnoceném roce 2013 je odhadován na 2 237 osob. Přesto toto odvětví zůstává s 87 435 zaměstnanci významným zaměstnavatelem.

U Výroby nápojů, kde ceny výrobců v podstatě stagnovaly a počet podnikatelských subjektů se v roce 2013 meziročně snížil je odhadován pokles výkonnosti měřeno tržbami za prodej VV a S v b. c. U Výroby nápojů se v roce 2013 podle odhadu snížil i objem u indikátoru ÚPH a platí to i o zaměstnanosti. Pokles zaměstnanosti naopak umožnil růst produktivity práce z ÚPH v tomto odvětví, což je příznivé z hlediska konkurenceschopnosti.

Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10-11 v b. c. v roce 2013 dosáhl v oblasti vývozu meziročně výrazné progresy, a to jak u potravin, tak u nápojů. Poměrně značný meziroční růst byl v roce 2013 zaznamenán také v oblasti dovozu, a to u obou skupin – potravin i nápojů. Porovnáme-li však meziroční tempa vývozu a dovozu, tak vyšší dynamiky bylo docíleno u vývozu. Saldo ZO u potravin zůstává v roce 2013 záporné ve výši -28 mld. Kč a kladné saldo vykazují pouze mléčné výrobky se 4 mld. Kč. Saldo ZO nápoji bylo především vlivem exportu piva kladné a celkem činilo 2 mld. Kč.

Rok 2013 v návaznosti na rok 2012 byl také spojen s potravinovou legislativou. Výsledkem je novela zákona, kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, který poskytuje vysokou míru ochrany zdraví spotřebitele a usiluje o zamezení tomu, aby spotřebitel byl klamán. Novela odráží požadavky jak výrobců potravin a nápojů, tak zvyšuje informovanost spotřebitelů. Tato novela uvedeného zákona je úzce spojena s harmonizací s evropskými předpisy. Novela byla vyhlášena ve Sbírce zákonů jako zákon č. 139/2014 Sb.

S novelou výše zmíněného zákona je spojena novela zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela upravuje procesní pravidla a řeší problémy výkonu dozoru nad trhem s potravinami. Novela byla vyhlášena ve Sbírce zákonů jako zákon č. 138/2014 Sb.

Celkově by se z hlediska perspektivy měl stát domácí trh potravin po účinnosti novel výše uvedených zákonů ještě více transparentním, což je nezbytné při stále větší sortimentní rozmanitosti tohoto trhu a původu potravin v podmínkách globalizace. Požadavek transparentnosti trhu potravin platí nesporně i pro dovážené potraviny. Určitá perspektiva pro potravinářské podnikatele se jeví z hlediska vývozu potravin a nápojů do tzv. třetích zemí. Úspěch lze za předpokladu získání konkurenční výhody na těchto trzích. Zapojit je potřeba i agrární diplomacii a příslušné obchodní agentury.

NÁRODNÍ SOUSTAVA KVALIFIKACÍ

Pro zaměstnavatele v sektoru potravinářského průmyslu, kteří dosud nejsou zapojeni v tomto systému, přinášíme základní informace, které vycházejí ze zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Národní soustava kvalifikací (NSK) je **soubor kvalifikací celostátně uznávaných v České republice**, který popisuje, co je potřeba umět pro výkon povolání anebo jejich části, tj. dílčí pracovní činnosti. Je to státem garantovaný celorepublikový systém budovaný na reálných požadavcích na výkon činností v rámci jednotlivých povolání a pracovních pozic. NSK definuje požadavky na odborné způsobilosti jednotlivých kvalifikací bez ohledu na způsob jejich získání. Tvoří spojující systémový rámec pro počáteční a další vzdělávání a zároveň umožňuje srovnání našich národních kvalifikací s kvalifikacemi stanovenými a popsanými v jiných evropských státech.

Profesní kvalifikace jsou zpracovány přímo samotnými zaměstnavateli sdruženými v sektorových radách, čímž je zajištěna jejich aktuálnost a využitelnost na trhu práce. Všechny dokončené a schválené profesní kvalifikace jsou zveřejňovány na webových stránkách www.narodni-kvalifikace.cz. Pro zájemce o složení zkoušky z profesních kvalifikací je k dispozici zhruba 700 akreditovaných rekvalifikačních kurzů.

Zaměstnavatelům NSK usnadní práci při řízení lidských zdrojů, např. při náboru, tvorbě podnikových adaptačních plánů a rozvojových programů pro zaměstnance, atd., ale také jim garantuje, že spolu se zkouškou z profesní kvalifikace získávají v praxi již hotové zaměstnance, které nemusejí dále zaučovat. Zkoušku z profesní kvalifikace také mohou svým zaměstnancům nabízet jako jeden z benefitů, který jim zaručuje i do budoucna plnou zaměstnatelnost.

Firmám, které NSK již začaly aktivně využívat ve své personální praxi, se nabízí ocenění v podobě čestného certifikátu „NSK v praxi“ dokládajícího jejich společenskou odpovědnost.

Více informací naleznete na webových stránkách www.narodni-kvalifikace.cz, www.nsk2.cz, www.sektoroverady.cz a www.vzdelavaniaprace.cz.

Autorizované osoby, autorizující orgán

K tomu, abyste mohli ověřovat znalosti a dovednosti v rámci jednotlivých profesních kvalifikací, potřebujete autorizaci, kterou uděluje příslušný **autorizující orgán (AO_r)**. Pokud žádáte o autorizaci jako právnická osoba, musíte navrhnout autorizujícího zástupce, který bude splňovat podmínky pro udělení autorizace fyzické osoby a bude vykonávat zkoušky vaším jménem. Autorizovaného zástupce si ale může určit také fyzická osoba podnikající, která žádá o autorizaci. Autorizovaní zástupci jsou osoby z řad zaměstnanců nebo jiných osob, které jsou v pracovněprávním nebo jiném smluvním vztahu a mohou vykonávat autorizovaného zástupce jen pro jednu autorizovanou osobu.

AUTORIZACE PRO UZNÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- upravuje zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání,
- autorizace se uděluje jen pro profesní kvalifikaci (PK), pro kterou je schválen kvalifikační standard (KS) a hodnoticí standard (HS) – viz Národní soustava kvalifikací.
- autorizaci uděluje příslušný autorizující orgán na základě písemné žádosti,
- autorizace se uděluje na dobu 5 let s možností obnovení,
- za autorizaci se hradí poplatek AO_r.

V případě porušení povinností autorizované osobě hrozí pokuta do výše 20.000,- Kč.

Zkoušky

Zkouší se dle hodnoticího standardu, který stanovuje:

- formu zkoušky (písemná, ústní praktická nebo kombinovaná);
- zda má být zkouška realizována před jednou autorizovanou osobou/autorizovaným zástupcem či před zkušební komisí;
- dobu přípravy na zkoušku a dobu na realizaci zkoušky;
- paušální náhradou nezbytných výdajů pro autorizovanou osobu/autorizujícího zástupce, popř. členy zkušební komise.

V případě úspěšného složení zkoušky je vydáno **osvědčení, které obsahuje:**

- jméno, příjmení, titul, rodné číslo (datum narození), místo narození absolventa zkoušky,
- datum konání zkoušky a datum vydání osvědčení,
- název profesní kvalifikace,
- výčet odborných způsobilostí dle Národní soustavy kvalifikací,
- údaje o zkoušejícím, členy zkušební komise, podpisy zkoušejícího,
- otisk úředního razítka s malým státním znakem ČR,
- jméno / název autorizované osoby a číslo její autorizace.

ZÁNİK A ODEJMUTÍ AUTORIZACE

Autorizace zaniká:

- smrtí fyzické osoby nebo prohlášením fyzické osoby za mrtvou, zrušením nebo zánikem právnické osoby,
- uplynutím doby, na kterou byla autorizace udělena.

Autorizace se odebírá v případě, že:

- uvedete nepravdivé údaje v žádosti o autorizaci,
- nesplňujete některou z podmínek pro udělení autorizace,
- porušujete právní předpisy související s výkonem Vaší činnosti a to tak, že:
 - neinformujete autorizující orgán o změnách,
 - neinformujete autorizující orgán o termínu konání zkoušky,
 - nehodnotíte odbornou způsobilost v souladu s příslušným hodnotícím standardem,
 - se nedostavíte nejméně dvakrát bez závažného důvodu ke zkoušce.
- nemáte déle jak 2 měsíce autorizovaného zástupce,
- zažádáte o odnětí autorizace.

KONTAKTY NA AUTORIZUJÍCÍ ORGÁN:

Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Ondřej Brožka, e-mail: ondrej.brozka@mze.cz, tel.: 221 812 860

Pokud budete chtít kontaktovat některou autorizovanou osobu, na stránkách www.narodni-kvalifikace.cz naleznete seznam všech autorizovaných osob včetně jejich zástupců a kontaktních osob.

II. VÝROBNÍ SKUPINY CZ-NACE 10 VÝROBY POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ

CZ-NACE 10.1

Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků

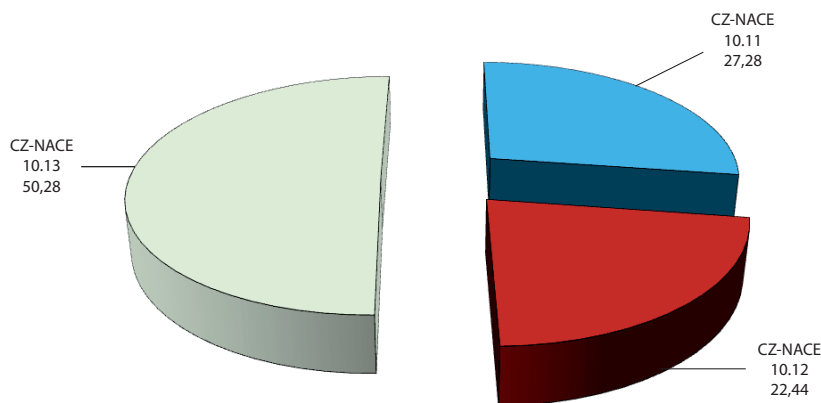
I. Charakteristika oboru

Obor **CZ-NACE 10.1 – Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků** zahrnuje následující výrobní třídy:

- **10.11** – Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího;
- **10.12** – Zpracování a konzervování drůbežího masa;
- **10.13** – Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa.

Obor se zabývá zpracováním a konzervováním masa velkých i drobných hospodářských zvířat a zahrnuje výrobu čerstvého, chlazeného a mraženého masa (v jateční a výsekové úpravě) a výrobu masných výrobků. Patří k nosným výrobním oborům výroby potravinářských výrobků. Odhad podílu jednotlivých výrobních tříd/podtříd v rámci CZ-NACE 10.1 v roce 2013 ilustruje graf I.

Graf I – Podíl výrobních tříd CZ-NACE 10.1 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad ÚZEI

Pozn: údaje v b.c.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Obor výroby, zpracování a konzervování masa a masných výrobků si dlouhodobě udržuje první příčku v podílu na tržbách za prodej V a S v b. c. v rámci výroby potravinářských výrobků. V případě zaměstnanosti zaujímá z dlouhodobého pohledu druhou pozici. Pokud jde o účetní přidanou hodnotu, tak dlouhodobě zaujímá třetí místo. V roce 2013 se obor podílel na CZ-NACE 10 tržbami za prodej VV a S v b. c. 22,7%. Na účetní přidané hodnotě CZ-NACE 10 celkem 18,3% a na počtu zaměstnanců 24,3%. V porovnání s rokem 2012 vzrostl podíl na účetní přidané hodnotě a na počtu zaměstnanců a klesl podíl na tržbách.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Hovězí maso

CZV jatečného skotu se již druhým rokem po sobě držely na poměrně vysoké úrovni. Na jejich vývoj měl bezprostřední vliv vývoj cen jatečného skotu a hovězího masa na trhu Unie. CZV jatečného skotu celkem podle TIS^{CR} SZIF se v roce 2013 meziročně téměř nezměnila (nárůst pouze o 0,3 %) a dosáhla 37,96 Kč/kg ž. hm. Její výraznější pokles byl evidován ve druhém pololetí roku 2013, obdobně jako tomu bylo v např. v Německu a Rakousku. Zatímco CZV jatečných býků tř. SEUR již zaznamenala meziroční snížení o 2,7 % (tj. 1,26 Kč/kg ž. hm.), ceny samičí populace jatečného skotu ještě rostly. Poptávka po jatečných jalovicích a kravách udržela ceny nad úrovní roku 2012, obdobně jako v ostatních členských zemích EU. Cena průmyslových výrobců výsekového hovězího masa si udržela ještě poměrně vysokou hladinu a zaznamenala i při klesající poptávce meziroční růst, a to o 2,1 % na 123,48 Kč/kg.

Vepřové maso

V roce 2013 byl vývoj CZV jatečných prasat v ČR ovlivněn vývojem cen vepřového masa na trhu Unie a měl zejména ve druhé polovině shodný průběh. Jejich meziroční nárůst nebyl tak výrazný jako v roce 2012 (15,4 %), přesto však dosáhly ceny jatečných prasat placené zemědělcům v ČR v roce 2013 nejvyšší úrovně od roku 2001. Průměrná CZV jatečných prasat tř. SEU, podle údajů TIS^{CR} SZIF, se meziročně zvýšila o 1,3 %, tj. o 0,44 Kč a dosáhla 34,43 Kč/kg ž. hm. (44,25 Kč/kg j. hm.). CZV jatečných prasat celkem v ČR v roce 2013 meziročně stoupla rovněž o 1,3 % na 33,70 Kč/kg ž. hm. (tj. na 43,30 Kč/kg j. hm.). Ceny průmyslových výrobců vepřového výsekového masa v roce 2013 reagovaly na vzestup CZV jatečných prasat a meziročně se zvýšily u všech jeho sledovaných druhů. Průměrná CPV vepřového výsekového masa, podle TIS^{CR} SZIF, v roce 2013 dosáhla 62,04 Kč/kg, což představovalo meziroční navýšení o 1,9 % (o 1,16 Kč/kg).

Drůbeží maso

CZV jatečných kuřat tř. I v roce 2013 vzrostla o 7,2 % na 24,74 Kč/kg ž. hm., tj. ve srovnání s rokem 2012 nárůst o 1,66 Kč/kg ž. hm. Průměrná CZV jatečných kachen se ve srovnání s rokem 2012 zvýšila o 4,9 % na 29,43 Kč/kg ž. hm. CZV brojlerových krůt vzrostla o 6,7 % na 37,02 Kč/kg ž. hm. Ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny kuchaných kuřat reagovaly na vývoj CZV a dosahovaly vyšší úrovně než v roce 2012. Průměrná CPV kuchaných kuřat tř. I vzrostla o 5,3 % na 43,56 Kč/kg a průměrná SC se zvýšila o 10,5 % na 69,14 Kč/kg.

Vývoj cenových indexů CZ-CPA 10.1 v uplynulých letech 2009–2013 je uveden v následující tabulce 1.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Konzerv. maso a masné výrobky	10.1	98,6	95,7	101,2	105,7	103,3

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je zřejmý růst podnikatelské báze oboru od roku 2007 do současné doby. S počtem podniků 2 127 a podílem 26,5 % (rok 2013) zaujímá hodnocený obor v rámci CZ-NACE 10 druhou pozici.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 a 11 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	1 057	1 198	1 240	1 440	1 691	1 718	2 127

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Meziroční pokles ve vývoji tržeb o 2 % za prodej VV a S je zachycen v tabulce 3. Naopak u indikátoru účetní přidaná hodnota byl po poklesu v posledních třech letech v roce 2013 zaznamenán nárůst o 6,8 % (tabulka 4). Počet zaměstnaných osob v oboru i přes meziroční nárůst počtu podnikatelských subjektů, postupně klesá (tabulka 5).

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	57 162 364	57 087 576	54 142 336	51 288 886	51 662 925	52 780 250	51 702 934
meziroční index	x	96,4	98,3	94,7	100,7	102,2	98,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	9 537 607	8 242 830	9 517 112	9 204 423	8 645 339	8 012 597	8 555 125
meziroční index	x	86,4	115,5	96,7	93,9	92,7	106,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

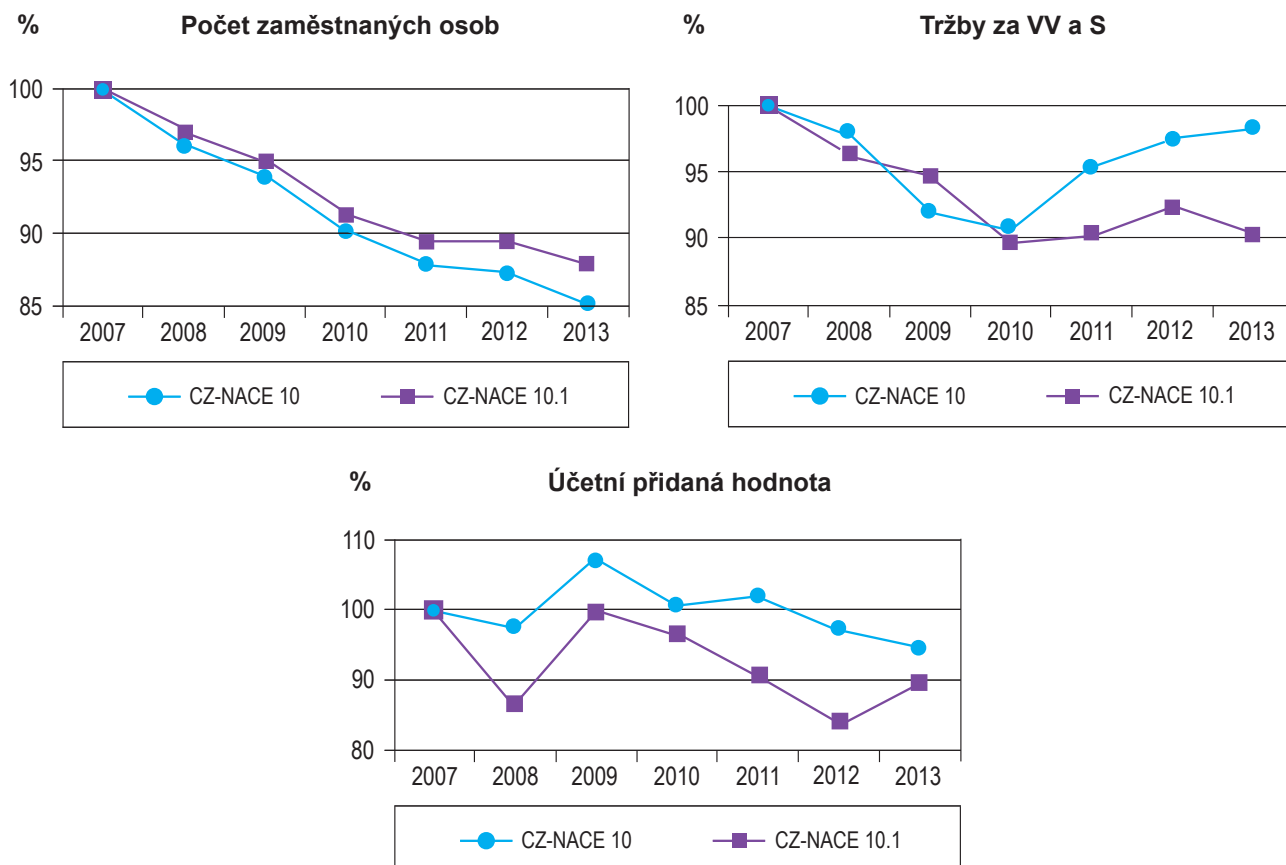
Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	24 205	23 487	23 007	22 108	21 675	21 639	21 277
meziroční index	x	97,0	98,0	96,1	98,0	99,8	98,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik CZ-NACE 10.1 v b. c., včetně zaměstnanosti v letech 2007–2013 u oboru výroby masa a masných výrobků v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 ilustruje graf 2. Z grafů je patrné, že hodnocený obor se v roce 2013 odlišuje u ukazatelů tržby za VV a S a účetní přidané hodnotě od směru v odvětví.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

V souvislosti s poklesem počtu zaměstnaných osob dochází od roku 2010 i k meziroční redukci či stagnaci osobních nákladů (tabulka 6). V roce 2013 je odhadována prakticky stagnace.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	6 268 122	6 304 417	6 472 054	6 187 787	6 107 827	6 207 036	6 151 970
meziroční index	x	100,6	102,7	95,6	98,7	101,6	99,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

V důsledku meziročního nárůstu účetní přidané hodnoty v roce 2013 (6,8%) a poklesu počtu zaměstnanců (1,7 %), došlo k nárůstu produktivity práce na pracovníka o 8,6% na 402,1 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7).

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	394 035	350 946	413 658	416 344	398 862	370 277	402 084
meziroční index	x	89,1	117,9	100,6	95,8	92,8	108,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Hrubý operační přebytek (tabulka 8) vypovídá o tvorbě disponibilních zdrojů hodnoceného oboru. Vývoj hrubého operačního přebytku u sledovaného oboru vykazuje však značnou variabilitu v disponibilitě v jednotlivých letech. V roce 2013 se však po 3 letech poklesu odhaduje růst o 33,1 %.

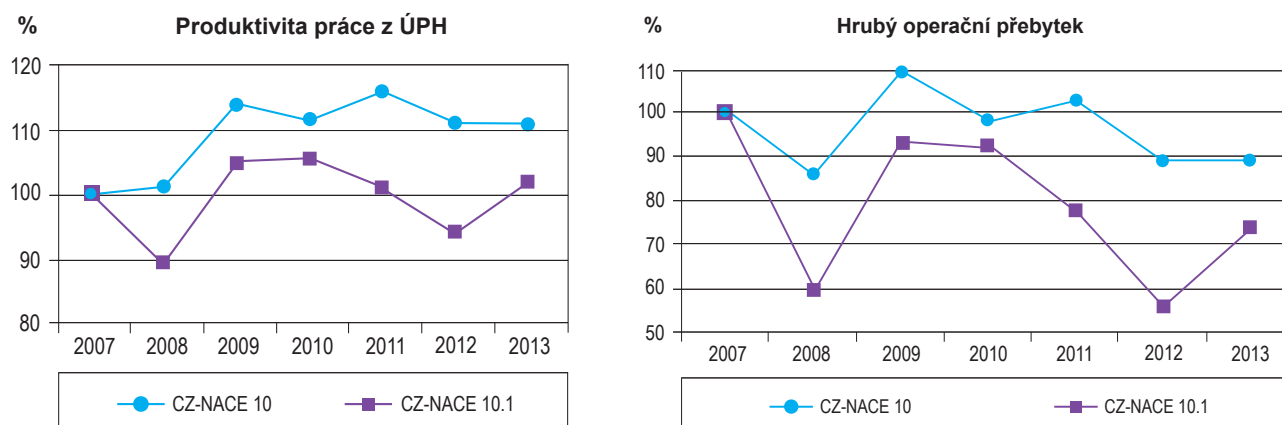
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	3 269 485	1 938 414	3 045 058	3 016 636	2 537 512	1 805 561	2 403 154
meziroční index	x	59,3	157,1	99,1	84,1	71,2	133,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

V grafu 3 je uvedeno porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru výroby, zpracování a konzervace masa a masných výrobků s odvětvím CZ-NACE 10 v b.c. v letech 2007–2013. Výrazné rozervření nůžek nastalo v roce 2012, a to v neprospěch hodnoceného oboru, což ukazuje na pokles jeho konkurenceschopnosti, který je však dle odhadu roku 2013 již zastaven.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Poznámka: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba masného oboru zachycená v tabulce 9 vykazuje od roku 2011 rostoucí trend. V roce 2013 byl však zaznamenán meziroční pokles o 3,4%.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	51 057 823	51 482 319	48 270 883	45 940 496	47 049 033	49 165 678	47 495 897
meziroční index	x	100,8	93,8	95,2	102,4	104,5	96,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.1, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje trvalou zápornou obchodní bilanci. V roce 2013 došlo k jejímu zlepšení meziročně o 32 mil. Kč.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.1 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	7 416,1	8 096,8	9 755,9	11 974,3	12 843,2
meziroční index	x	109,2	120,5	122,7	107,3
Dovoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	20 266,5	21 551,9	25 142,2	29 058,1	29 895,0
meziroční index	x	106,3	116,7	115,6	102,9
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	-12 850,4	-13 455,1	-15 386,3	-17 083,8	-17 051,8

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Hovězí maso

Spotřeba hovězího masa včetně telecího v EU 28 se v roce 2013 podle odhadu proti roku 2012 snížila o 3,1 % ve prospěch růstu spotřeby jeho substituentů, ke kterým se řadí vepřové a drůbeží maso. Jedním z důvodů jejího poklesu byla již druhým rokem poměrně vysoká úroveň ceny hovězího masa.

U domácí spotřeby hovězího a telecího masa došlo v roce 2013 k meziročnímu poklesu o 9,7% na 63,0 tis. t j. hm. Pokles spotřeby, ke kterému v letech 2012 a 2013 docházelo, je odrazem odlivu poptávky konzumentů směrem k levnějším druhům masa. Přetrvávající vysoké CZV jatečného skotu v celé Evropě se následně promítly do růstu cen hovězího masa a působily negativně na jeho spotřebu. V roce 2013 zaznamenala spotřeba hovězího a telecího masa na obyvatele v ČR ve srovnání s rokem 2012 další poměrně výrazné snížení o 9,8% (o 0,8 kg/rok) a dosáhla odhadovaných 7,4 kg/rok. Hovězí maso se dlouhodobě řadí spolu s produkcí mléka k těm komoditám živočišné produkce, kde celková výroba převyšuje domácí spotřebu a míra soběstačnosti se drží výrazně nad hranicí 100%. V roce 2013 se míra soběstačnosti v tomto odvětví meziročně zvýšila o 8,3 p. b. a dosáhla rekordních 140,5%. Hlavním důvodem byl fakt, že spotřeba klesla výrazněji než produkce.

Vepřové maso

Spotřeba vepřového masa v EU má od roku 2010 klesající trend. Také v roce 2013 došlo podle odhadu k jejímu omezení především z důvodu vysokých cen vepřového masa. Celková spotřeba v EU 28 v roce 2013 meziročně klesla o 1,0% na 20,2 mil. t. Roční spotřeba vepřového masa na obyvatele v roce 2013 podle odhadu EK dosáhla 39,5 kg, což představovalo proti roku 2012 její snížení o 0,3 kg. Na celkové spotřebě masa ve Společenství se vepřové maso podílelo téměř polovinou (49,1 %), což bylo nejvíce ze všech druhů masa.

V ČR byla celková spotřeba vepřového masa, až do roku 2011 poměrně vyrovnaná, od roku 2012 se začala snižovat. Hlavním důvodem odlivu spotřebitelské poptávky byl nárůst cen, ale i zvýšené výdaje domácností za ostatní potraviny a vysoké ceny energií. V roce 2013 došlo meziročně k dalšímu propadu spotřeby vepřového masa v ČR o 2,8% na 420,7 tis. t j. hm. ČR nebyla ve výrobě vepřového masa, obdobně jako v předchozích letech, soběstačná, přesto však došlo v roce 2013 k zlepšení míry soběstačnosti, která se díky poklesu spotřeby při mírném růstu produkce meziročně zlepšila o 3,1 p. b. na 57,6%.

Drůbež

V zemích EU se v roce 2013 produkce drůbežího masa podle odhadu EK zvýšila v porovnání s rokem 2012 pouze velmi mírně o 0,9% a činila 12,7 mil. t, což představuje přibližně 14% světové produkce. Spotřeba drůbežího masa v zemích EU meziročně mírně vzrostla o 1,0% na hodnotu 12,1 mil. t. Průměrná spotřeba drůbežího masa na obyvatele v EU 27 se v porovnání s rokem 2012 také výrazněji nezměnila a dosahovala podle odhadu 24,2 kg/obyv./rok.

Na vývoj spotřeby drůbežího masa v ČR má vliv úroveň spotřebitelské ceny, která je v porovnání s dalšími druhy masa nižší. Meziroční zvýšení ceny se odrazilo v hodnotě domácí spotřeby, která se v roce 2013 meziročně snížila o 6,7% na 222,1 tis. t j. hm. (296,1 tis. t ž. hm.). Spotřeba drůbežího masa na obyvatele činila předběžně 23,7 kg/obyv./rok. Míra soběstačnosti v sektoru drůbežího masa se ve srovnání s rokem 2012 zvýšila o 2 p. b. a dosáhla hodnoty 79,5%.

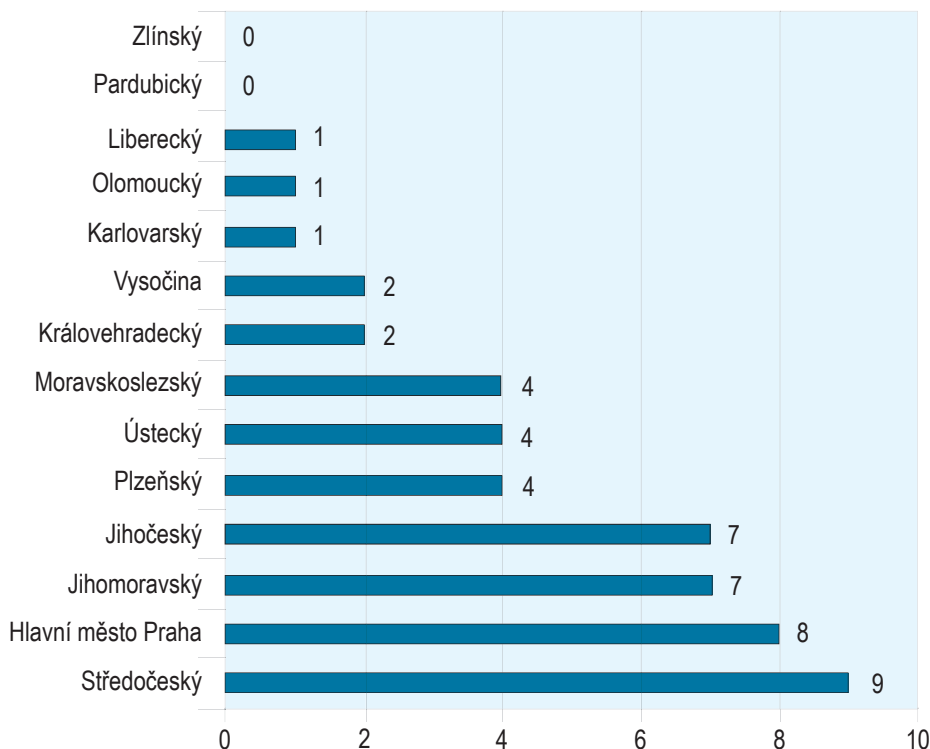
I v příštích letech bude nutné se orientovat především na intenzivnější propagaci a zviditelňování kvalitních českých potravin a výrobků z masa vyrobených a využívat zájem spotřebitelů o kvalitní regionální produkty.

CZ-NACE 10.2**Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů****I. Charakteristika oboru**

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2013 dosáhla 19,4 tis. t. ž. hm. České produkční rybářství zaznamenalo v roce 2013 meziroční propad produkce o 1 400 tun tržních ryb. Příčinou byly červnové povodně, které způsobily velké škody na řadě rybníků i jejich obsádkách. Dominantní v celkové tržní produkci ryb je kapr. Na vlastní rybářskou produkci navazuje zpracování ryb s provozy, které jsou vybaveny na vysoké úrovni a plně vyhovují požadavkům EU. Přesto zpracovávají pouze malou část celkové domácí tržní produkce sladkovodních ryb v roce 2013 to bylo 12,4%.

V ČR bylo na základě údajů SVS k 31. 12. 2013 evidováno 50 schválených a registrovaných provozů pro obchodování s EU. Tyto údaje však zahrnují všechny provozy, tzn. zpracovávající jak sladkovodní, tak mořské ryby, přesto nemusí být zařazeny do CZ-NACE 10.2. Jde např. o výrobní zpracovávající malé množství ryb např. rybářství, kde hlavní činností je chov ryb apod.

Graf I – Počet provozů evidovaných jako schválené a registrované pro obchodování s EU v jednotlivých krajích k 31. 12. 2013

Pramen: SVS

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podíl CZ-NACE 10.2 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 0,8%. Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně snížil. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně téměř nezměnil (0,8 %). Účetní přidaná hodnota v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 se u oboru zvýšila o 24%. Při poklesu tohoto indikátoru za CZ-NACE 10 se podíl hodnoceného oboru na tomto odvětví dostal na 0,9%.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Ceny průmyslových výrobců ryb, korýšů a měkkýšů uvádí tabulka 1 pouze do roku 2011, za roky 2012 a 2013 není údaj k dispozici.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Zprac., konz. ryby, mořské plody	10.2	100,2	99,7	103,8	x	x

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrný poměrně stabilní počet podniků, který se pohybuje v rozmezí 20–24 subjektů. V hodnoceném roce 2013 to bylo 24 subjektů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.2 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	24	20	21	22	22	24	24

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se v hodnoceném roce 2013 meziročně zvýšily o 6 %. Meziroční nárůst, jak vyplývá z tabulky 4, nastal i u účetní přidané hodnoty meziročně o 24 %. Počet zaměstnaných osob, jak ukazuje tabulka 5, se snížil (meziročně o 3,4 %).

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	544 244	528 634	597 290	2 068 687	1 882 039	1 769 086	1 874 495
meziroční index	x	97,1	113,0	346,3	91,0	94,0	106,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	120 176	102 132	131 581	428 749	358 725	351 415	435 308
meziroční index	x	85,0	128,8	325,8	83,7	98,0	123,9

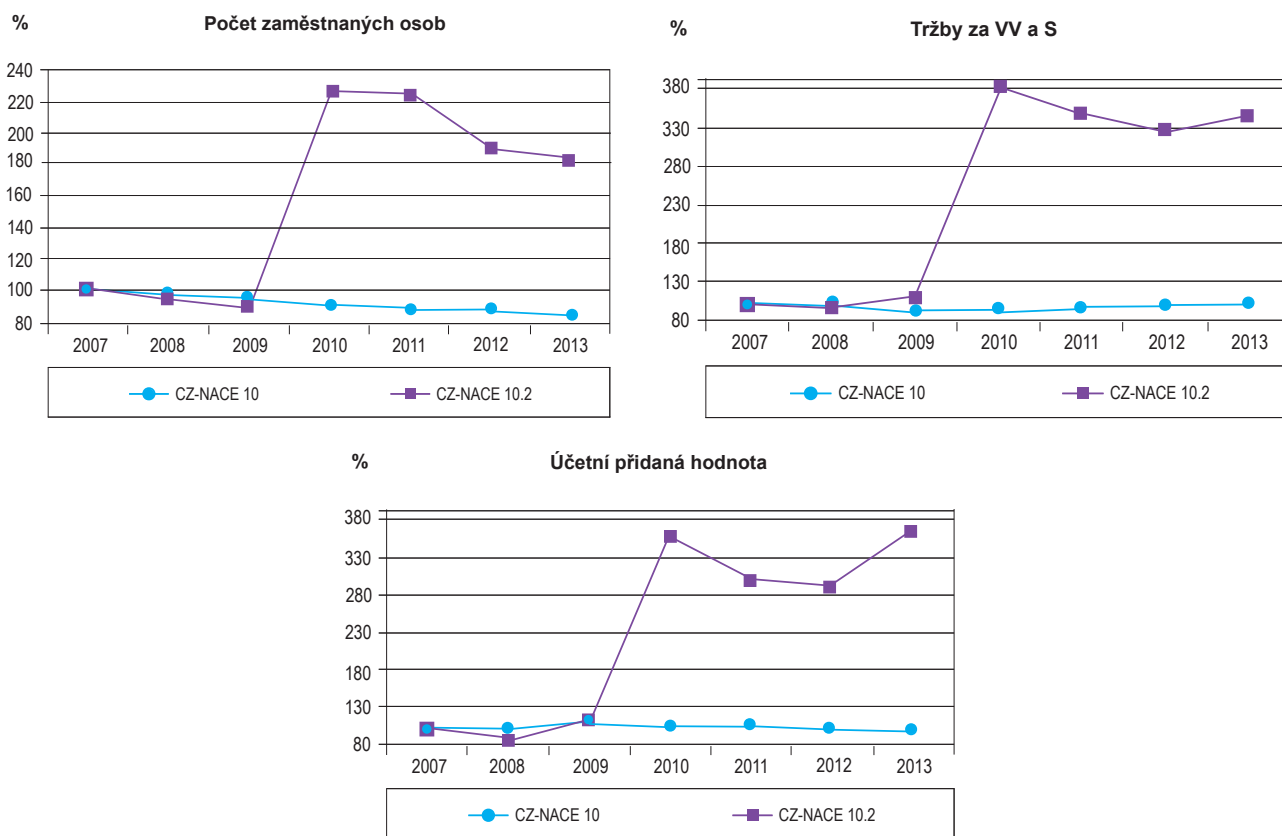
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	370	348	331	837	833	703	679
meziroční index	x	94,1	95,1	252,9	99,5	84,4	96,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.2 za léta 2007–2013 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 je zachycena v grafu 2.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Při poklesu zaměstnanosti v posuzovaném oboru nastalo také meziroční snížení osobních nákladů o 2,9%. Jak ukazuje tabulka 6.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	85 803	89 925	85 237	277 534	268 370	246 411	239 311
meziroční index	x	104,8	94,8	325,6	96,7	91,8	97,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru má po poklesu v roce 2011 znovu rostoucí trend.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje po propadu v roce 2011 rostoucí trend. V hodnoceném roce se dle odhadů hrubý operační přebytek zvýšil dokonce o téměř 87%, což je pro obor velmi příznivý stav z hlediska možností jeho dalšího rozvoje.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	324 683	293 401	397 746	512 372	430 626	499 533	640 941
meziroční index	x	90,4	135,6	128,8	84,0	116,0	128,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

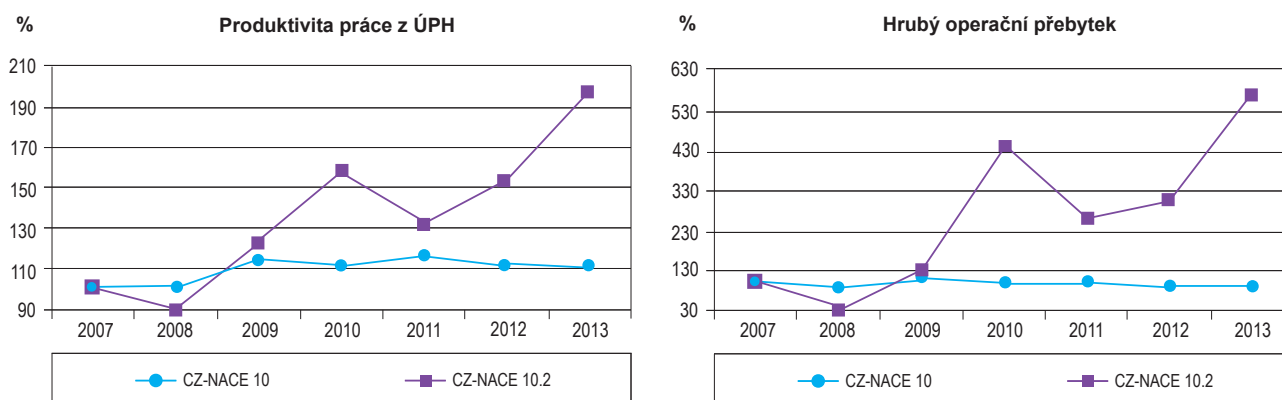
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	34 373	12 206	46 344	151 215	90 355	105 004	195 997
meziroční index	x	35,5	379,7	326,3	59,8	116,2	186,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru CZ-NACE 10.2 s oddílem CZ-NACE 10 v letech 2007–2013. Z tohoto grafu vyplývá, že uvedená produktivita práce i hrubý operační přebytek mají od roku 2009 lepší výsledky než odvětví.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 9 vykazuje značnou volatilitu. V hodnoceném roce 2013 vzrostla meziročně o 3,2%.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	470 582	474 780	554 358	1 725 714	1 588 550	1 469 742	1 516 267
meziroční index	x	100,9	116,8	311,3	92,1	92,5	103,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.2, jak je zřejmé z tabulky 10, vykazuje v celém období 2009–2013 záporné obchodní saldo. V roce 2013 se toto záporné obchodní saldo ještě meziročně zhoršilo o 186,9 mil. Kč a vykazalo tak nejhorší výsledek za celé období.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.2 v b.c. v letech 2009–2013

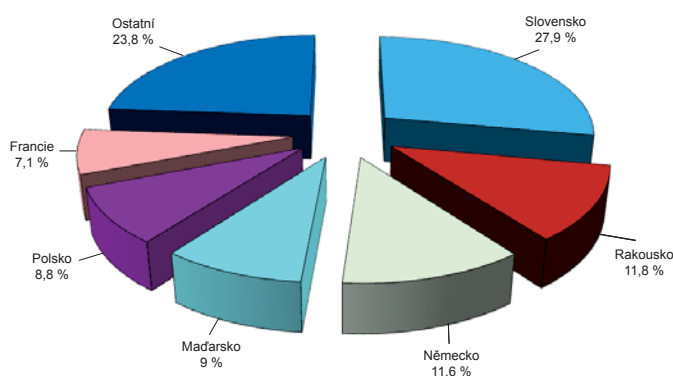
Vývoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	826,8	979,7	1 054,4	1 272,5	1 491,2
meziroční index	x	118,5	107,6	120,7	117,2
Dovoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	3 523,9	3 585,2	3 725,3	4 081,5	4 487,1
meziroční index	x	101,7	103,9	109,6	109,9
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.2	-2 697,1	-2 605,5	-2 670,9	-2 809,0	-2 995,9

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

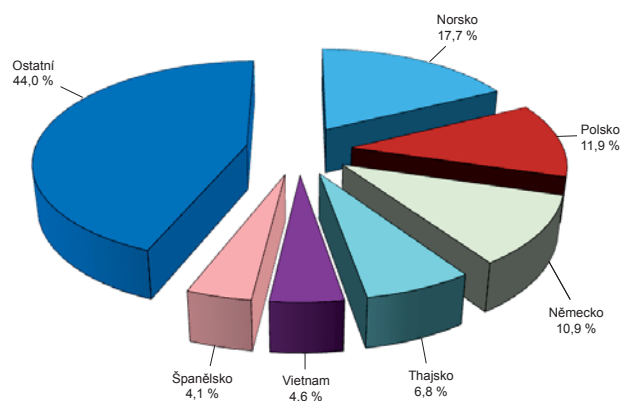
V následujícím grafu 4 je uvedeno 6 destinací, do kterých vyvážíme nejvíce ryb, koryšů a měkkýšů, které reprezentují (počítáno z hodnoty vývozu) 76,2% celkového vývozu. Graf 5 udává 6 největších dovozců do ČR, tyto destinace se na celkové hodnotě dovozu podílejí 56,0%.

Graf 4 a 5 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2013

Graf 4 – Hlavní destinace vývozu ryb, koryšů a měkkýšů z ČR v roce 2013 (% CZK)

Graf 5 – Hlavní destinace dovozu ryb, koryšů a měkkýšů do ČR v roce 2013 (% CZK)

Pramen: statistika zahraničního obchodu ČSÚ (SITC 2 (03))

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Spotřeba ryb (sladkovodní i mořské) v ČR jak ukazuje tabulka II v období 2010–2012 meziročně klesá. Spotřeba ryb v ČR, zahrnující sladkovodní i mořské ryby v roce 2012 dosahovala 4,9 kg/obyv./rok, z toho spotřeba sladkovodních ryb byla 1,41 kg/obyv./rok. Nejvýznamnější chovanou rybou byl v roce 2013 kapr s podílem 86,8%. Býložravé ryby (amur, tolstolobik) meziročně mírně klesly na 4,6%. Lososovité ryby (pstruh duhový, siven) měly meziroční zastoupení mírně nižší na úrovni 3,5%.

Tabulka II – Spotřeba ryb v ČR (kg/obyv./rok)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ryby celkem	5,8	5,7	5,8	5,5	5,5	5,1	5,0	4,9
meziroční index	x	98,3	101,8	94,8	100,0	92,7	98,0	98,0

Pramen: Rybářské sdružení ČR

Hlavní prioritou je jak ve zpracování, tak v chovu ryb udržet a zlepšovat pozici v odbytu sladkovodních ryb chovaných v ČR na domácím i zahraničním trhu.

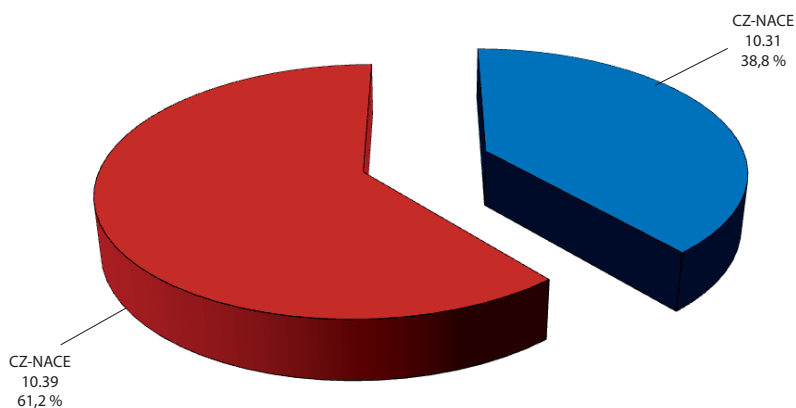
CZ-NACE 10.3**Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny****I. Charakteristika oboru**

V systému **CZ-NACE obor 10.3 – Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny** zahrnuje následující výrobní třídy:

- **10.31** – zpracování a konzervování brambor,
- **10.32** – výroba ovocných a zeleninových šťáv,
- **10.39** – ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobních tříd/podtříd CZ-NACE 10.3 ukazuje graf I (třída 10.32 představuje poměrně minoritní podíl a je přiřazena ke třídě 10.39).

Graf I – Podíly skupin CZ-NACE 10.3 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2013

Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Zpracování a konzervování brambor

Produkční plocha brambor v EU se v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 snížila o 7,1 % na 1 669 tis. ha (odhad). Celková produkce brambor zemí EU se v roce 2013, především vlivem nepříznivého počasí meziročně snížila o 5,6 % na 51,4 mil. t (odhad). Při snížení produkční plochy brambor na straně jedné a využití finanční podpory z EU a vnitrostátní podpory na straně druhé, také v ČR celková produkce meziročně klesla na 80,4 % skutečnosti hospodářského roku 2012/13. Celková nabídka brambor ve výši 968,9 tis. t znamenala v porovnání s rokem 2012/2013 snížení o 9,1 %. Dovoz brambor celkem v roce 2013 dosáhl 270,4 tis. t. V roce 2013 nastalo další snížení soběstačnosti v pěstování brambor, celkem o 9,3 p. b. (76,3 %). Předpokládá se však trend ve snižování odpadů a ztrát. Využitím vlastní produkce a v některých případech dovozem byly vytvořeny základní surovinové podmínky pro zpracovatelský průmysl. Do něj patří např. AVIKO ČR, s. r. o., BESKYD FRYČOVICE, a. s., FARM FRITES CZ, s. r. o., HOBŽA – STRÁŽNICKÉ BRAMBŮRKY, INTERSNACK a. s. aj.

Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny

Podle výsledků rezortního statistického zjišťování (Konzerv MZe I-01) činil v roce 2013 celkový nákup ovoce pro zpracování 66 797 t, tj. o 19 % méně v porovnání s rokem 2012. Nákup čerstvého ovoce pro zpracování z ČR se meziročně snížil o 27 % na 41 652 tun (z toho největší podíl, téměř 70 % tvořila průmyslová jablka). Nákup čerstvého ovoce celkem pro zpracování ze zahraničí se meziročně zvýšil o 6 %, na 10 060 t. Pro výrobu ovocných výrobků bylo v roce 2013 nakoupeno 14 436 t mrazeného,

sušeného a jinak upraveného ovoce (o 7 % meziročně méně). Výroba výrobků z ovoce podle zmíněného statistického šetření se v roce 2013 zvýšila zhruba o 20 % na 91 022 t. Největší podíl výroby ovocných výrobků, více jak 1/3, tvoří ovocné šťávy – především jablečná (zhruba 15 tis. t, což je meziročně více jak dvojnásobné zvýšení). Přitom výroba jablečného koncentrátu se v hodnoceném roce 2013 snížila meziročně na 1/3. Dětská a kojenecká ovocná výživa s objemem 24 453 t zůstala zhruba na úrovni roku 2012. Výrazné zvýšení téměř o 1/3 meziročně docílila výroba kompotů (4 714 t).

Nákup zeleniny pro zpracování podle statistického zjišťování v ČR byl v roce 2013 jen o cca 1 % meziročně vyšší a činil 94 787 t. Nákup čerstvé zeleniny pro výrobu zeleninových výrobků z tuzemska klesl v roce 2013 meziročně o 11 % na 53 770 t, ze zahraničí naopak vzrostl o 32 % na 22 256 t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska tvořil v roce 2013 nákup zelí bílého (32 %) a rajčat (14 %), ze zahraničí to byl nákup okurek nakládaček (34 %). Pro výrobu zeleninových výrobků bylo z ČR nakoupeno 1 758 t upravené zeleniny, tj. o 60 % méně než v roce 2012. U mražené a sušené zeleniny, zeleninových protlaků a koncentrátů pro zpracování ze zahraničí tomu bylo naopak, neboť v roce 2013 došlo ke zvýšení na 17 002 t, tj. o 41 % (z toho rajčata tvořila 48%). Celkem se produkce výrobků ze zeleniny v roce 2013 při objemu 142 412 t meziročně snížila o 4 %. Největší objem představuje sterilovaná zelenina (37 %) a kečup (18 %). Výroba okurek nakládaček v roce 2013 činila 26 912 t. Ke zpracovatelům ovoce, resp. zeleniny patří např. HAMÉ, a. s., ALIBONA, a. s. Litovel, NOVA, a. s., SELIKO Opava, a. s., FRUTA, a. s. Podivín, a. s. EFKO CZ, s. r. o., KAND, s. r. o., PT servis konzervárna spol. s r. o. aj. U mražené zeleniny a dalších mražených a chlazených produktů je významným výrobcem Agro Jesenice, a. s.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru CZ-NACE 10.3 - Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny v roce 2013 zůstala z hlediska produkčních charakteristik zhruba na stejné úrovni jako v předchozích letech. Podíl CZ-NACE 10.3 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 2013, obdobně jako v roce 2012 a 2011 jen 2,5 %. Počet zaměstnaných osob v tomto oboru, při investování do výkonnějších technologických linek, které snižují potřebu ruční práce, vykazuje dlouhodobě klesající trend. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví v hodnoceném roce 2013 činil 3,0 % v roce 2012, to bylo 2,9 % (v roce 2011 pak 3,1 %). Podíl účetní přidané hodnoty v hodnoceném roce 2013 činil 3,0 % (obdobně jako v roce 2012).

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Indexy cen průmyslových výrobců upravovaného a konzervovaného ovoce a zeleniny, které uvádí tabulka 1, rostly od roku 2010, i když tempo růstu se v dalších letech postupně snižovalo. Cenový růst je v kontextu s rostoucím vyšším stupněm zpracování těchto produktů.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Uprav. a konz. ovoce a zeleniny	10.3	100,1	99,8	105,2	103,4	102,6

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Jak je patrné z tabulky 2, počet podniků ve sledovaných letech má poměrně kolísavý vývoj a celkově převažuje dlouhodobý trend ke snižování jejich počtu, což souvisí s omezenými pěstitelskými oblastmi v ČR pro pěstování ovoce a zeleniny, nízkou podporou v předchozích letech a nedostatečnou konkurenceschopností.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.3 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	216	140	140	166	162	145	115

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se v hodnoceném roce 2013 u sledovaného oboru meziročně snížily, a to na rozdíl jak od předchozích let 2011 a 2012, kdy naopak rostly, tak od tendence v odvětví, kdy v hodnoceném roce se alespoň mírně zvýšily. Ještě výraznější propad byl u hodnoceného oboru zaznamenán u účetní přidané hodnoty (tabulka 4). Počet zaměstnaných osob (tabulka 5) vykazuje postupný úbytek těchto osob, což je v kontextu s technologickou obměnou a poklesem tržeb za prodej VV a S.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	6 901 356	6 331 941	5 776 443	5 448 538	5 641 410	5 742 116	5 666 072
meziroční index	x	91,7	91,2	94,3	103,5	101,8	98,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	1 689 830	1 616 651	1 628 279	1 509 911	1 452 121	1 434 254	1 379 290
meziroční index	x	98,6	100,7	92,7	96,2	98,8	96,2

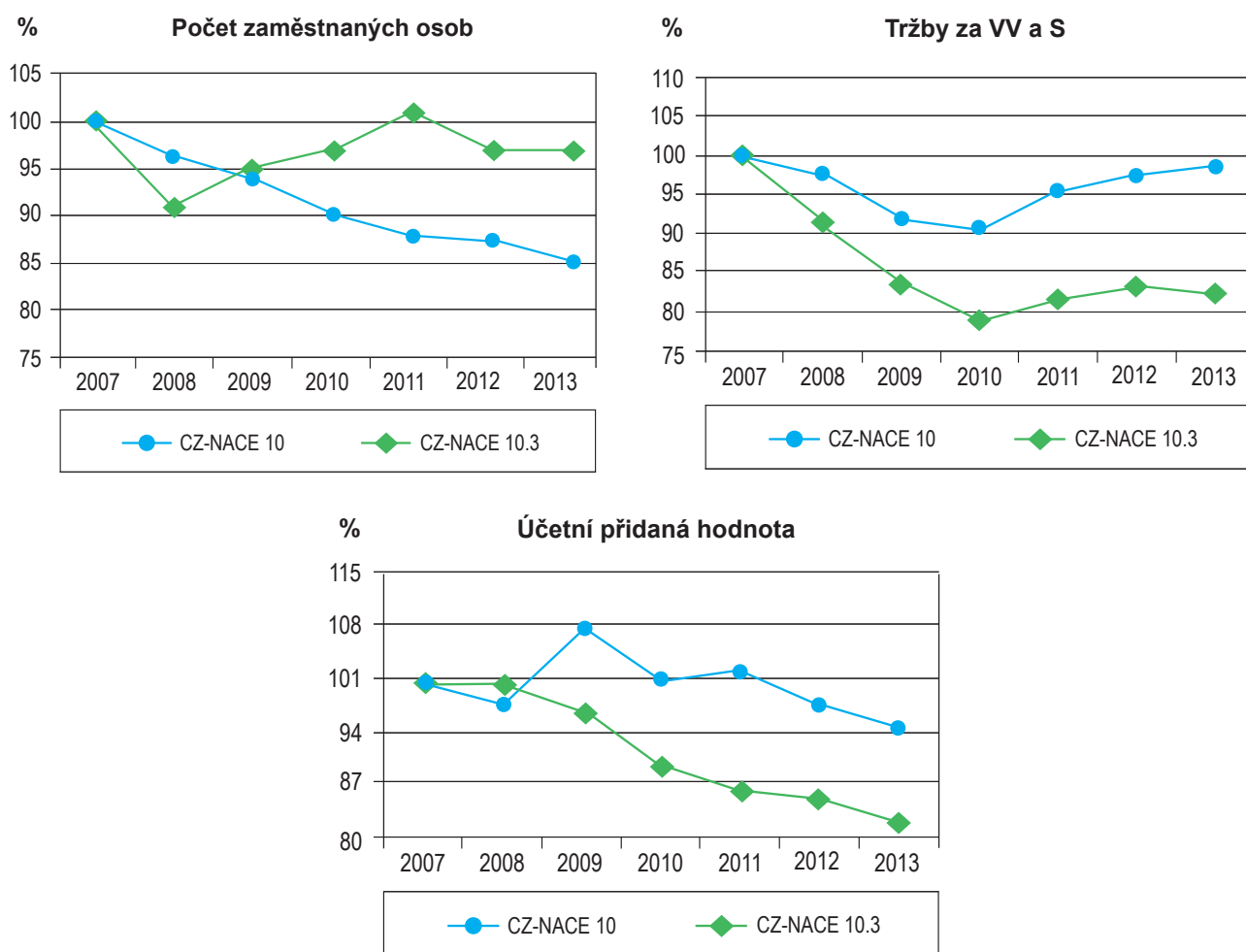
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	3 328	3 040	2 876	2 777	2 796	2 712	2 622
meziroční index	x	91,3	94,6	96,6	100,7	97,0	96,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.3 za období 2007–2013 a jejich porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 je zachyceno v grafu 2. Z něj je patrné, že sledovaný obor z této komparace s odvětvím celkem vychází negativně a oživení výkonnosti u něj, na rozdíl od odvětví/oddílu, skončilo v roce 2012 a nůžky se v tomto případě rozevírají.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Jak ukazuje tabulka 6, po celé sledované období pokračovalo snižování osobních nákladů v CZ-NACE 10.3, s výjimkou roku 2011, a to až do hodnoceného roku 2013, kdy byl také vykázán nejnižší počet zaměstnaných osob v tomto oboru.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	913 256	910 099	876 027	853 406	872 735	868 837	832 464
meziroční index	x	99,7	96,3	97,4	102,3	99,6	95,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z ÚPH (tabulka 7) vykazovala ve sledovaném odvětví výkyvy. Celkový trend u tohoto ukazatele, charakterizujícího konkurenceschopnost oboru, však vykazuje určitou progresi, především v kontextu s úbytkem počtu zaměstnanců. Naopak hrubý operační přebytek (tabulka 8) s výjimkou roku 2009 postupně klesal, což z hlediska perspektivy oboru ukazuje na krácení zdrojů na příští rozvoj.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	507 755	531 707	566 169	543 746	519 397	528 851	526 065
meziroční index	x	104,7	106,5	108,0	96,1	101,8	99,5

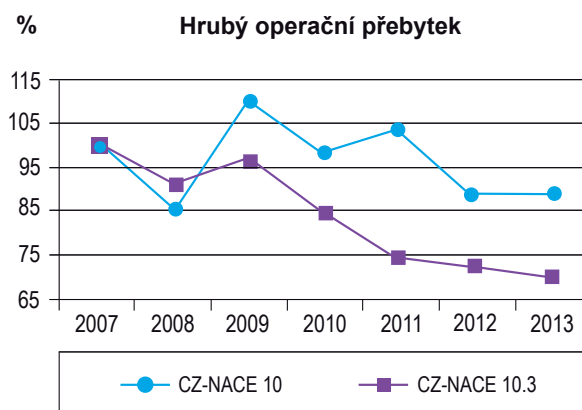
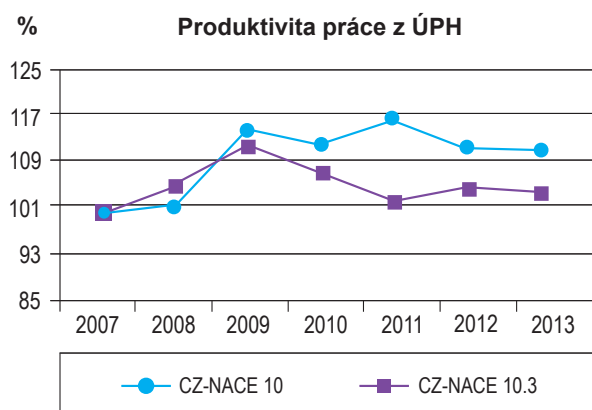
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	776 575	706 552	752 253	656 506	579 386	565 416	546 826
meziroční index	x	91,0	106,5	87,3	88,3	97,6	96,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru CZ-NACE 10.3 s oddílem CZ-NACE 10 v letech 2007–2013. Z tohoto grafu je patrné, že produktivita práce i hrubý operační přebytek, mají u oboru v posledním hodnoceném roce klesající trend, na rozdíl od oddílu CZ-NACE 10, kde jde spíše o stagnaci.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru uvedená v tabulce 9 vykazuje od roku 2011 vzestupný trend, což je spojeno s růstem nákupních cen ovoce a zeleniny a dalších vstupů. Podle odhadu v hodnoceném roce 2013 se již objem výkonové spotřeby příliš nezvýšil.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	5 523 244	4 987 142	4 528 766	4 204 789	4 554 715	4 689 212	4 716 193
meziroční index	x	90,3	90,8	92,8	108,3	103,0	100,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.3, které uvádí tabulka 10 za období 2009–2013, vykazuje od roku 2011 výrazné tempo vzestupu vývozu. Avšak také dovoz, zejména v hodnoceném roce 2013, výrazně vzrostl. Důvod se týkal nejen některých druhů ovoce a zeleniny, ale i brambor. Záporné obchodní saldo v posledně zmíněném roce u CZ-CPA 10.3 dosáhlo -5 802,7 mil. Kč a kromě CZ-CPA 10.1, kde bylo nejvyšší, zařadilo se v rámci CZ-CPA 10 jako druhé nejvyšší.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.3 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	2 448,9	2 422,5	2 886,0	3 231,9	3 648,3
Dovoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	7 812,4	8 298,8	8 691,8	8 839,9	9 451,0
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.3	-5 363,5	-5 876,3	-5 805,8	-5 607,0	-5 802,7

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Obor Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny (CZ-NACE 10.3) vykazuje v hodnoceném roce 2013 (odhad) pokles výkonnosti měřeno tržbami za VV a S, a to v kontextu s redukcí počtu podnikatelských subjektů. K poklesu došlo i u účetní přidané hodnoty, produktivity práce a hrubého operačního přebytku, tj. indikátorů konkurenceschopnosti. V hodnoceném roce 2013 poklesla i zaměstnanost v oboru. Poměrně vysoké je i záporné saldo zahraničního obchodu.

Klesající úroveň konkurenceschopnosti oboru vyplývá nejen z pomalého tempa technologické obměny zpracovatelských kapacit, ale i ze surovinových problémů, které vyplývají jak z kolísání úrody ovoce a zeleniny, resp. i brambor, což je v kontextu se změnami počasí, ale také s omezenou rozlohou pěstitelských oblastí pro ovoce a zejména zeleninu.

Perspektivu oboru zpracovávajícího ovoce, zeleninu a brambory bude žádoucí i nadále opírat o kvalitní produkci a nové výrobky, žádané spotřebiteli včetně ovocných a zeleninových šťáv. Podle výživových doporučení zdravotníků, by se výrobky z ovoce a zeleniny měly častěji stávat součástí stravy všech věkových kategorií obyvatel v ČR. Jde především o výrobky se zdravotními benefity (s vlákninou, bílkovinami, vitamíny apod.), a to s využitím surovin od domácích producentů. Další perspektiva některých firem oboru může být nepříznivě ovlivněna dlouhodobým embargem na ruském trhu.

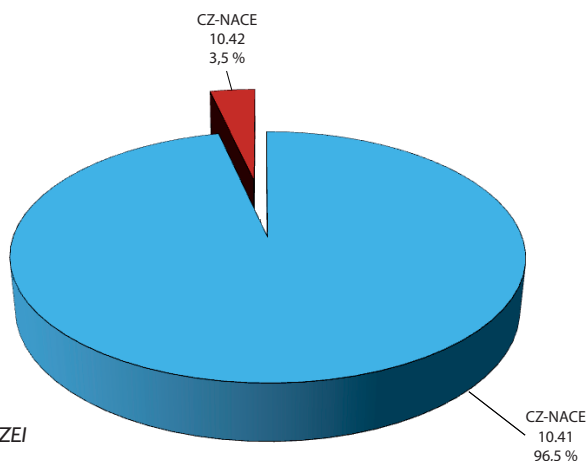
CZ-NACE 10.4**Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků****I. Charakteristika oboru**

V systému CZ-NACE obor **10.4 – Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků** zahrnuje následující výrobní třídy:

- **10.41** – výroba olejů a tuků,
- **10.42** – výroba margarínů a jedlých tuků.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobních tříd CZ-NACE 10.4 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrobních tříd CZ-NACE 10.4 na tržbách za prodej VV a S v roce 2013

Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI
Pozn: údaje v b. c.

Tukový průmysl je založen na výrobě dvou velkých skupin surových a rafinovaných olejů a tuků, a to rostlinných (podle druhu jednotlivých olejnatých semen) a živočišných (nezahrnuje však tavení a rafinaci vepřového sádla a jiných jedlých živočišných tuků). Součástí oboru je také výroba potravinářských výrobků (výroba margarínu, výroba ostatních pomazánek nahrazujících máslo a výroba složených potravinářských tuků), jež je zpravidla propojena s jinými nepotravinářskými a technologicky obdobnými výrobami. Jde zejména o glycerin, mýdlo a saponáty, čistící a lešticí prostředky, parfémů a toaletní přípravky a ostatní spotřební drogerii. V ČR se roztíratelné tuky (margaríny apod.) a potravinářské tuky v současné době nevyrábějí.

Český tukový průmysl je poměrně vysoce koncentrovaný. Mezi největší společnosti patří společnost Archer Daniels Midland Company (ADM). ADM začala působit v ČR v roce 2009. Významným zpracovatelem olejnatých semen především pro produkci metylesteru řepkového oleje – MEŘO je společnost PREOL, a. s. s kapacitou 120 tis. t MEŘO.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků v roce 2013 meziročně mírně posílila. Podíl CZ-NACE 10.4 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 4,7 % (v roce 2012 tento podíl činil 4,1 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně zvýšil. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví zůstal meziročně přibližně stejný a činí 0,9 %. Účetní přidaná hodnota v roce 2013 zaznamenala dle předběžných údajů nárůst o 30,4 %. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně vzrostl na 2,1 %, tj. nárůst o 0,5 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Cena průmyslových výrobců rostlinných a živočišných olejů a tuků meziročně stagnovala. Zhodnocení vývoje cenových indexů uvádí tabulka 1.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Rost. a živoč. oleje a tuky	10.4	84,5	99,6	119,3	103,1	100,2

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

Průměrná cena zemědělských výrobců řepkového semene 2013 v ČR nedosáhla v závislosti na nižší poptávce na evropských trzích v důsledku vysoké sklizně ve většině zemí EU včetně ČR průměrné roční rekordní výše z roku 2012 (11 843 Kč/t) a byla s hodnotou 10 949 Kč/t o 7,5% meziročně nižší.

Průměrná roční CZV slunečnicového semene v ČR v roce 2013 překonala hodnotu předchozího roku o 1,3% a dosáhla tak rekordní výše 10 610 Kč/t.

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrné, že po nárůstu počtu podniků v roce 2009 a 2010 v oboru následoval klesající trend až na 17 subjektů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.4 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	20	20	23	24	21	19	17
meziroční index	x	100	115	104,3	87,5	90,5	89,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 zaznamenaly meziroční nárůst o 18%. Vývoj účetní přidané hodnoty (tabulka 4) vykazuje značnou volatilitu. Počet zaměstnaných osob meziročně vzrostl o 4% na 796 (tabulka 5).

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	18 709 390	14 177 513	8 270 769	7 836 862	9 342 860	9 165 615	10 829 129
meziroční index	x	75,8	58,3	94,8	119,2	98,1	118,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	2 024 014	1 340 329	2 598 180	1 089 402	1 188 084	764 922	977 388
meziroční index	x	66,2	193,8	41,9	109,1	64,4	130,4

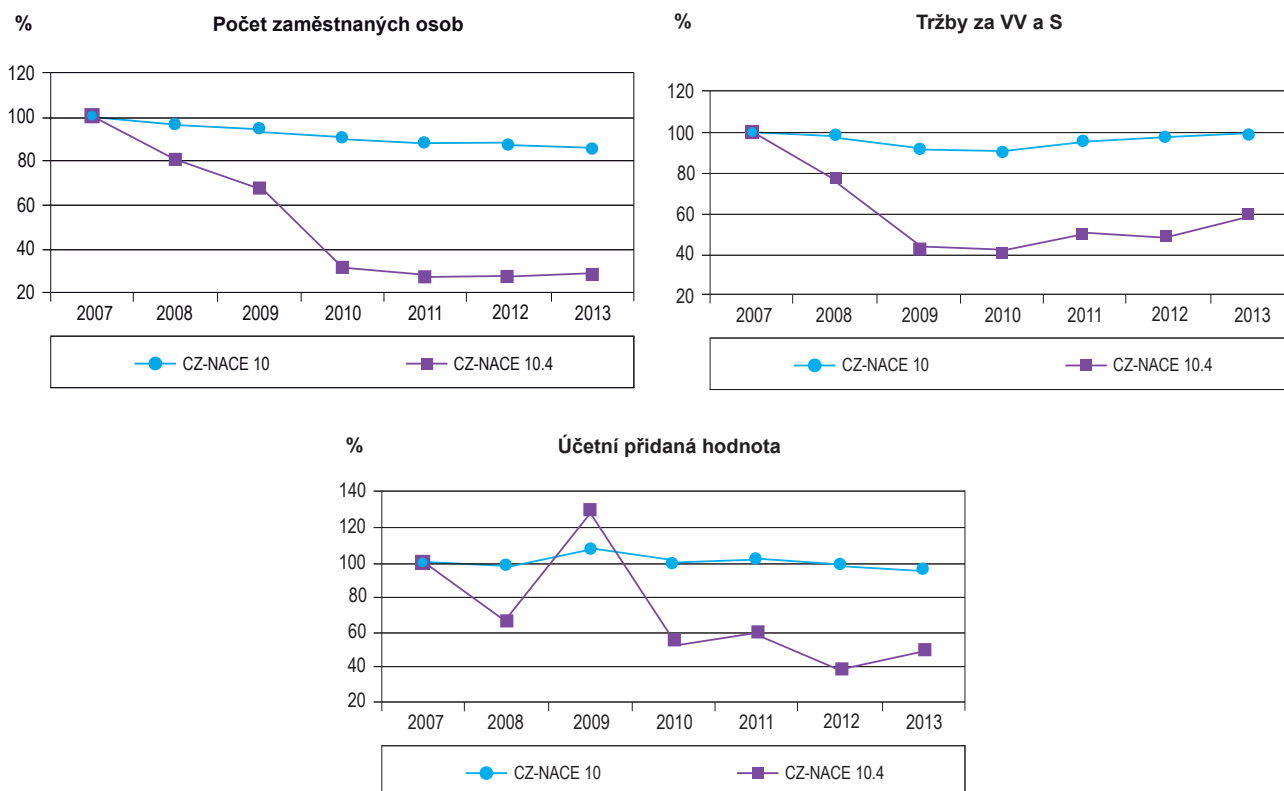
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	2 792	2 244	1 892	872	764	766	796
meziroční index	x	80,4	84,3	46,1	87,6	100,3	103,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.4 za léta 2007–2013 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 je zachycena v grafu 2.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

V hodnoceném oboru došlo v roce 2013 vzhledem k nárůstu počtu zaměstnanců k nárůstu osobních nákladů v b. c. meziročně o 12,1 % (tabulka 6).

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	1 101 431	1 041 076	1 006 111	365 589	316 836	312 904	350 837
meziroční index	x	94,5	96,6	36,3	86,7	98,8	112,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u CZ-NACE 10.4 v hodnocených letech 2007 až 2013 vykazuje volatilitu. Podle předběžných údajů došlo v roce 2013 k meziročnímu nárůstu o 25,5 %.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje kolísavý trend, což je dáno také vývojem účetní přidané hodnoty, která dlouhodobě vykazuje volatilitu. V hodnoceném roce se hrubý operační přebytek meziročně výrazně zvýšil o 43,0 %.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	724 902	597 262	1 373 097	1 249 254	1 555 219	998 719	1 253 419
meziroční index	x	82,4	229,9	91,0	124,5	64,2	125,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

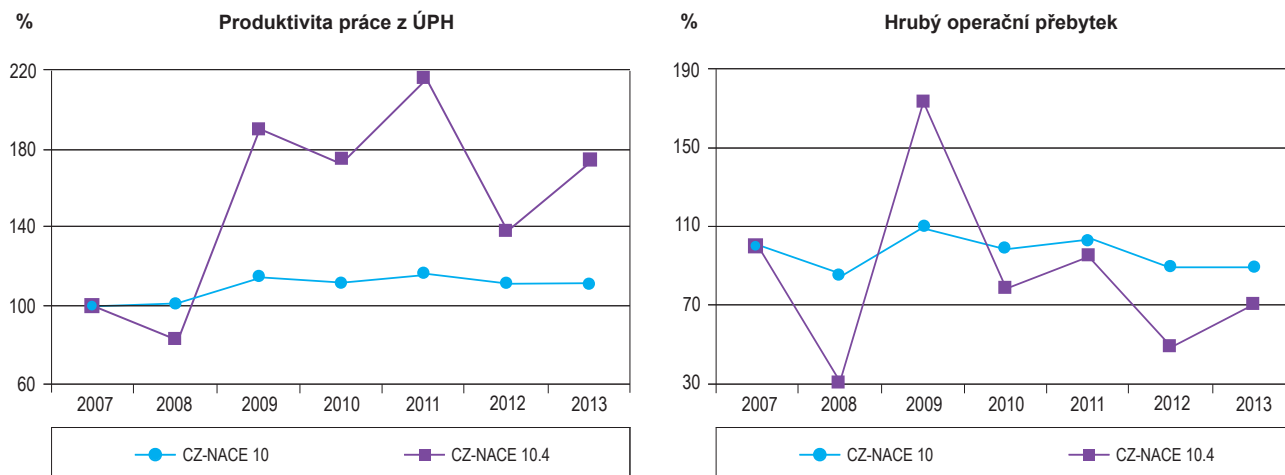
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	922 583	299 252	1 592 069	723 813	871 248	452 018	646 551
meziroční index	x	32,4	532,0	45,5	120,4	51,9	143,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2007–2013.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 9 v roce 2013 meziročně vzrostla o 16,3%.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	19 088 665	15 049 214	8 009 485	6 897 914	8 222 948	8 561 226	9 953 851
meziroční index	x	78,8	53,2	86,1	119,2	104,1	116,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.4 po výrazném zlepšení záporné obchodní bilance v roce 2012, zaznamenal dle odhadů v roce 2013 meziroční zhoršení o -1 681,7 mil. Kč.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.4 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	3 287,0	6 003,5	5 669,2	10 565,5	10 438,6
meziroční index	x	182,6	94,4	186,2	98,9
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	9 959,6	8 684,7	10 318,0	10 661,9	12 225,7
meziroční index	x	87,2	118,8	103,3	114,7
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.4	-6 672,6	-2 681,2	-4 648,8	-105,4	-1 787,1

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků (CZ-NACE 10.4) v roce 2013 vykazuje do značné míry meziroční zlepšení významných ukazatelů s výjimkou především bilance zahraničního obchodu, která se dostala do hlubší záporné hodnoty.

Efektivnost tohoto oboru budou i nadále určovat především tyto faktory: cena a kvalita vstupních surovin, cena vedlejších produktů vznikajících při výrobě, dosažení co nejvyšší výtěžnosti oleje, ceny rostlinných olejů a olejnin na světových trzích, ceny energií, stabilita vlastnických vztahů a stabilita podnikatelského prostředí. Příznivý pro vývoj tohoto oboru je mimo jiné i vývoj stravovacích návyků u spotřebitelů, kteří stále více dávají přednost rostlinným tukům před živočišnými.

Rozvoj výroby MEŘO a trhu s biopalivy je výrazně závislý na politických a ekonomických opatřeních, jak na světové úrovni především v USA a EU, tak na národní úrovni. Zahraniční obchod ČR s MEŘO kolísá také s ohledem na momentální situaci v okolních zemích zejména v Německu.

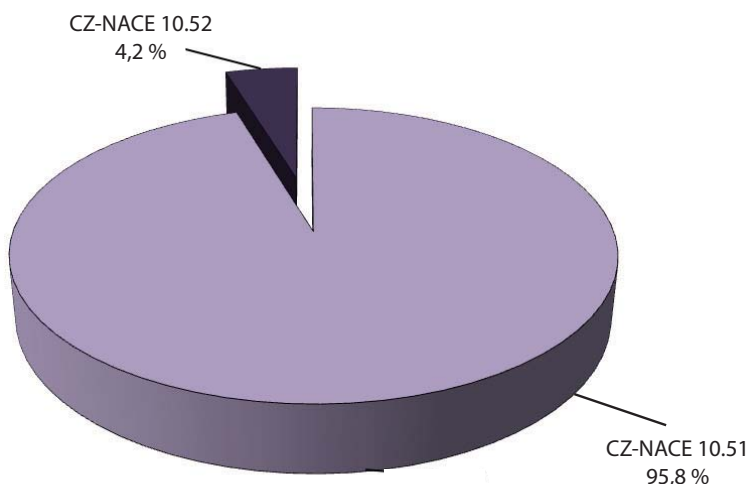
CZ-NACE 10.5 VÝROBA MLÉČNÝCH VÝROBKŮ

I. Charakteristika oboru

V klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE) zahrnuje obor Výroba mléčných výrobků (CZ-NACE 10.5) níže uvedené třídy:

- **10.51** – zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a sýrů,
- **10.52** – výroba zmrzliny.

Graf I – Podíly tříd na CZ-NACE 10.5 podle tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad UZEI

Pozn: údaje v běžných cenách

Roční výroba mléka v roce 2013 v ČR vzrostla o 1,2 % (o 33,8 mil. l.) na objem 2 774,5 mil. l. v důsledku zvýšení počtu dojných krav i průměrné dojivosti. Tento přírůstek je o 1,7 p. b. nižší než růst v roce 2012 ve výši 2,9 %. Průměrné roční stavy dojených krav byly v roce 2013 meziročně vyšší o 1,1 % (nárůst stavů z 368,7 tis. ks v roce 2012 na 372,7 tis. ks v roce 2013). Průměrná roční dojivost vzrostla o 10,8 l (tj. o 0,1 %) na objem 7 443,4 l na jednu dojnici za rok a nedosáhla tak vysokého přírůstku, který byl v předchozím roce 2012. Užítkovost dojnic v ČR v roce 2013 dosahuje podle údajů z Eurostatu 98,08 % z údaje EU 28 a 89,92 % z údaje EU 15.

Rovněž i tržní produkce mléka, tzn. celkový prodej mléka, oproti předchozímu roku vzrostla o 1,4 % (o 36,9 mil. l.), a to na 2 665,5 mil. l. Z celkové tržní produkce mléka bylo zejména prostřednictvím odbytových organizací prodáno celkem 19,1 % mléka do zahraničí, převážně do Německa. V roce 2013 český mlékárenský průmysl nakoupil od českých producentů 2 319,5 mil. l syrového mléka, tj. o 62,3 mil. l méně v porovnání s rokem 2012. Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami na území České republiky za rok 2013 dosáhla 8,40 Kč/l (meziroční přírůstek o 0,73 Kč).

Co se týče složení mléka, tak tučnost nakupovaného mléka se mírně zvýšila z 3,85 % na 3,88 % a obsah bílkovin také nepatrně vzrostl, z 3,39 % na 3,40 %.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Obor výroby mléčných výrobků patří ke klíčovým potravinářským oborům. V rámci celého odvětví výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) si z hlediska podílu na objemu tržeb za prodej VV a S v b. c. udržuje dlouhodobě 3. pozici.

Podíl CZ-NACE 10.5 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 v roce 2013 meziročně vzrostl o 1,1 p. b. na 18%. Ke zvýšení podílu také došlo u ukazatele účetní přidané hodnoty (o 0,8 p. b.) na 12,3%. Ve vývoji počtu zaměstnaných osob došlo v roce 2013 k obrátu. Počet zaměstnaných osob se zvýšil z 8 322 na 8 546 (o 224 osob). V důsledku toho došlo k přírůstku podílu o 0,5 p. b. na hodnotu 9,8%. Výroba mléčných výrobků patří mezi tři potravinářské obory, u kterých počet zaměstnaných osob v roce 2013 vzrostl.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Rok 2013 byl z pohledu světového mlékárenství rokem nízkých světových zásob mlékárenských výrobků, dynamické poptávky a vysokých cen mlékárenských výrobků na světových trzích. Vývoj výroby mléčných výrobků v ČR je ovlivněn situací na unijním i světovém trhu. Vysoké ceny mléka, dané silnou poptávkou, vyvolaly nárůst produkce mléka ve druhém pololetí roku 2013.

V ČR v roce 2013 byla průměrná roční hodnota ceny zemědělských výrobců (CZV) kravského mléka 8,40 Kč/l, tj. o 0,73 Kč vyšší než hodnota v roce 2012 (7,67 Kč/l).

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů a vybrané zpravodajské jednotky. Index cen průmyslových výrobců pro Mléčné výrobky a zmrzlinu v ČR jako průměr od počátku roku 2013 dosáhl hodnoty 106,9, tj. ceny těchto výrobků v průměru vzrostly o 6,9%. Pro srovnání ceny potravinářských výrobků, nápojů a tabáku v roce 2013 průměrně vzrostly o 2,8%.

Vývoj cenových indexů výrobků CPA 10.5 v letech 2009 až 2013 uvádí tabulka 1.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Mléčné výrobky	10.5	89,1	106,2	106,3	98,1	106,9

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Vývoj počtu podniků, z nichž byly využity údaje pro produkční charakteristiky od roku 2007 až 2013, uvádí tabulka 2. V oboru probíhala výrobní koncentrace a počet podniků se meziročně snížil z 188 v roce 2012 na 156 v roce 2013, tj. o 17,02%.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.5 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	188	159	165	207	199	188	156

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

V porovnání s předchozím rokem se v roce 2013 snížil objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách o 2,5 %, snížil se objem výroby jogurtů o 3,0 %, másla o 2,2 %, smetanových krémů o 1,5 % a mléčných dezertů o 1,4 %.

Naopak meziročně vyšší objemy výroby vykazala výroba konzumních mlék o 5,0 %, konzumních smetan o 7,2 %, zakysaných mléčných výrobků o 3,0 %, tvarohů o 8,1 %, přírodních sýrů o 5,0 %, tavených sýrů o 13,5 %, tvarohových dezertů o 9,7 %, sušeného odtučněného mléka o 6,9 %, sušeného plnotučného mléka o 2,7 %.

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb meziročně vzrostly o 7,5 % v především důsledku růstu cen mléčných výrobků (v průměru od začátku roku 2013 o 6,9 %) a také vlivem meziročního růstu výroby mléka v ČR o 1,2 % (tabulka 3).

Přírůstek ukazatele účetní přidaná hodnota v roce 2013 (4,3 %) je menší proti roku 2012 (6,3 %) v důsledku snížením objemu obchodní marže v sledovaném roce (tabulka 4).

Proti ostatním potravinářským oborům dochází v oboru v roce 2013 ke zvyšování počtu zaměstnanců – přírůstek o 224 osob, tj. o 2,7 %. Rok 2013 byl prvním rokem od roku 2009, v kterém došlo k nárůstu zaměstnanců. Vzhledem k výchozímu roku 2007 se počet zaměstnanců snížil celkem o 1 291 osob tj. o 13,1 % (tabulka 5).

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007– 2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	44 046 209	41 083 397	35 892 153	37 031 042	38 880 465	38 147 642	40 999 762
meziroční index	x	93,3	87,4	103,2	105,0	98,1	107,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	5 899 776	5 045 377	5 757 105	5 317 070	5 157 355	5 480 094	5 718 451
meziroční index	x	85,5	114,1	92,4	97,0	106,3	104,3

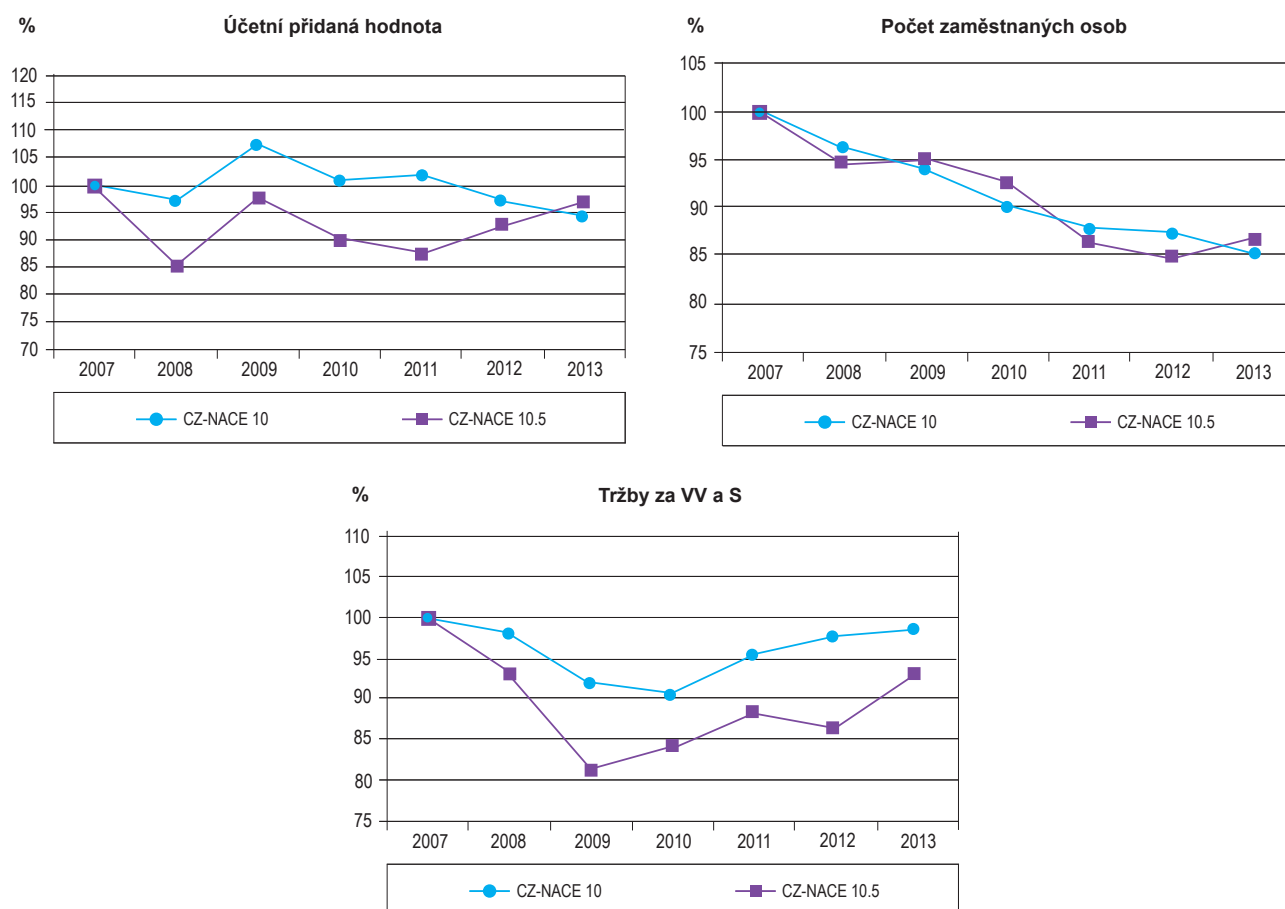
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	9 837	9 289	9 348	9 100	8 477	8 322	8 546
meziroční index	x	94,4	100,6	97,3	93,2	98,2	102,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 2 znázorňuje vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2007 až 2013 a také vývoj zaměstnanosti za toto období u oboru Výroby mléčných výrobků (CZ-NACE 10.5) v porovnání s odvětvím celkem (CZ-NACE 10). U všech ukazatelů se v hodnoceném roce 2013 začíná zavírání nůžek, zejména u ukazatele účetní přidané hodnoty.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady v roce 2013 vzrostly o 3,3 % (tabulka 6) vlivem růstu počtu zaměstnaných osob o 2,7 %.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	3 118 834	3 142 340	3 262 339	3 355 294	3 278 230	3 209 096	3 316 034
meziroční index	x	100,8	103,8	102,8	97,7	97,9	103,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Malý přírůstek ukazatele účetní přidaná hodnota na zaměstnance o 1,6 % je způsoben růstem počtu zaměstnanců v oboru o 2,7 % a také snížením objemu obchodní marže v roce 2013.

Obor výroba mlékařských výrobků vykázal meziročně růst produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c., o zmíněných 1,6 % na 669,1 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7). Produktivita tohoto oboru je čtvrtá nejvyšší v rámci odvětví.

Zmíněný růst počtu zaměstnanců a tím i osobních nákladů o 3,3 % ovlivnil přírůstek hrubého operačního přebytku na zaměstnance o 5,8 %, který byl výrazně nižší než přírůstek roku 2012 (tabulka 8).

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	599 773	543 167	615 880	584 284	608 377	658 530	669 113
meziroční index	x	90,6	113,4	94,9	104,1	108,2	101,6

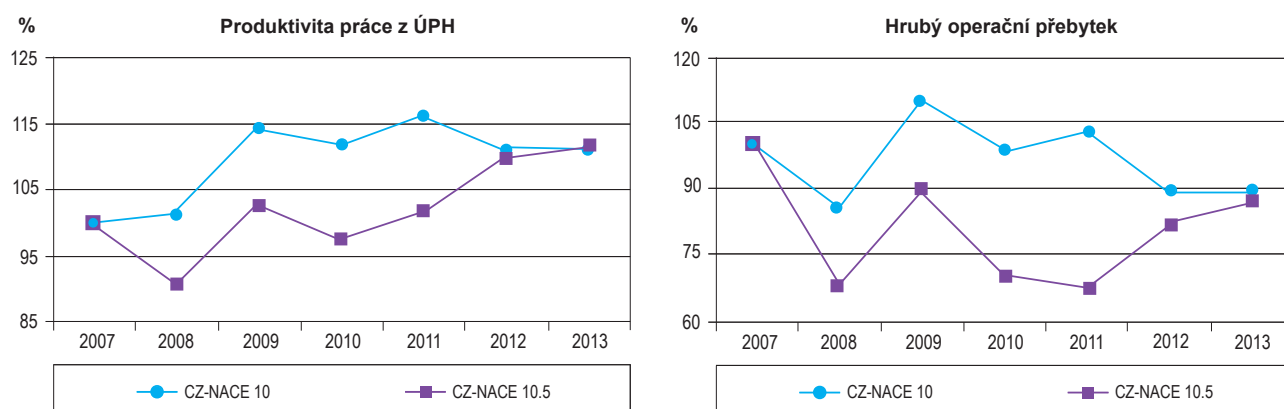
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	2 780 942	1 903 036	2 494 767	1 961 776	1 879 125	2 270 998	2 402 418
meziroční index	x	68,4	131,1	78,6	95,8	120,9	105,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2007 až 2013 u oboru Výroby mléčných výrobků (CZ-NACE 10.5) v porovnání s celým odvětvím (CZ-NACE 10). U obou ukazatelů je vidět u tohoto oboru pozitivní trend, na rozdíl od odvětví, kde v roce 2013 nepatrně klesla produktivita práce a stagnoval hrubý operační přebytek.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Na základě odhadu došlo v uvedeném roce k výraznému růstu objemu výkonové spotřeby meziročně o 8,6% (viz tabulka 9) s dopadem do zmíněného nízkého přírůstku objemu účetní přidané hodnoty.

3.4 Výkonová spotřeba

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	39 488 156	37 385 607	30 571 164	33 029 332	34 906 408	33 522 750	36 400 784
meziroční index	x	94,7	81,8	108,0	105,7	96,0	108,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

4.1 Vývoj zahraničního obchodu

Nejvýznamnější komoditu ve vývozu představuje mléko a smetana nezahuštěná, jejichž objem v roce 2013 dosáhl 695 tis. tun (meziroční snížení o 2 tis. tun) a hlavním teritoriem je Německo. U dovozu jsou to především sýry a tvarohy, jejichž dovoz v roce 2013 činil již 83 tis. tun, ale i jogurty, kefíry a podmásli, přičemž objemově nejvýraznější dováženou komoditou v předchozím roce bylo mléko a smetana nezahuštěná, u které se dovážený objem snížil na 72 tis. tun (o 11 tis. tun proti roku 2012), přičemž hlavními dodavateli jsou Slovensko, Německo a Polsko. Až 19 % nezpracované mléčné suroviny se vyváží z ČR, přičemž podíl dovážených zpracovaných výrobků je vysoký. Celková bilance obchodu je pozitivní s 643 tis. tunami.

Vývoz výrobků z tohoto oboru dosáhl v roce 2013 výrazně vyšší meziroční přírůstek (o 13,6 %) než v roce 2012 (5,1 %). Nárůst vývozu měl dopad do meziročního zvýšení kladného salda zahraničního obchodu o 35,6 % (o 1 235,7 mil. Kč). Tato výroba je ze všech potravinářských oborů nejvíce proexportně orientována. Společně s Výrobou krmiv (CZ-NACE 10.9) patří mezi dva obory s kladným saldem zahraničního obchodu v roce 2013. Kladné saldo zahraničního obchodu hodnoceného oboru vzrostlo o 1 235,7 mil. Kč (tj. o 35,55 %) na 4 711,3 mil. Kč v roce 2013.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.5 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	12 133,90	13 046,00	15 429,20	16 219,20	18 427,80
Dovoz celkem (mil.Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	9 784,60	10 926,10	12 080,00	12 743,60	13 716,50
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.5	2 349,30	2 119,90	3 349,20	3 475,60	4 711,30

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oddílu

Dochází ke koncentraci mléčných farem – počet držitelů mléčných kvót zaznamenal od přistoupení ČR k EU pokles. Vývoj ceny placené za mléko v ČR ukazuje v roce 2013 na konjunkturu. Zpracování mléka se dále koncentruje a mlékárny se postupně úzce specializují. Je možné očekávat další snižování počtu zpracovatelských kapacit a ještě další koncentraci zpracovatelů. Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.5 se meziročně snížil o 32 subjektů tj. o 17%. V českém mlékárenství operují také globální mlékárenské společnosti. Vývoj v posledních letech ukazuje na opětovný růst spotřeby mléka a mléčných výrobků. Významný je vývoz suroviny z ČR – v roce 2013 téměř 19% a současně je pro trh se zpracovanými mléčnými výrobky typický vysoký objem dovozů vybraných mléčných výrobků.

Ekonomika oboru se zlepšuje. Růst roční výroby mléka v důsledku zvýšení počtu dojných krav i průměrné dojivosti a současně nárůst cen výrobců pro mléčné výrobky způsobil, že tržby za prodej vlastních výrobků a služeb meziročně vzrostly o 7,5%.

Malý přírůstek produktivity práce v sledovaném roce vyjádřený přírůstkem ukazatele účetní přidané hodnoty na zaměstnance byl způsobem zmíněným růstem počtu zaměstnanců v oboru a také snížením objemu obchodní marže. Další faktor, který ovlivnil tento poměrový ukazatel, byl výrazný růstu objemu výkonové spotřeby v oboru.

Růst osobních nákladů ovlivnil také přírůstek hrubého operačního přebytku na zaměstnance v sledovaném roce, který byl výrazně nižší než přírůstek roku 2012. I přes malý přírůstek ukazatelů přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku pokračoval v roce 2013 pozitivní trend, na rozdíl od celého odvětví, kde v sledovaném roce nepatrně klesla produktivita práce a stagnoval ukazatel hrubý operační přebytek. Výraznou proexportní orientaci oboru dokládá vysoké meziroční zvýšení kladného salda zahraničního obchodu o 35,6%, které je nejvyšší ze všech potravinářských oborů.

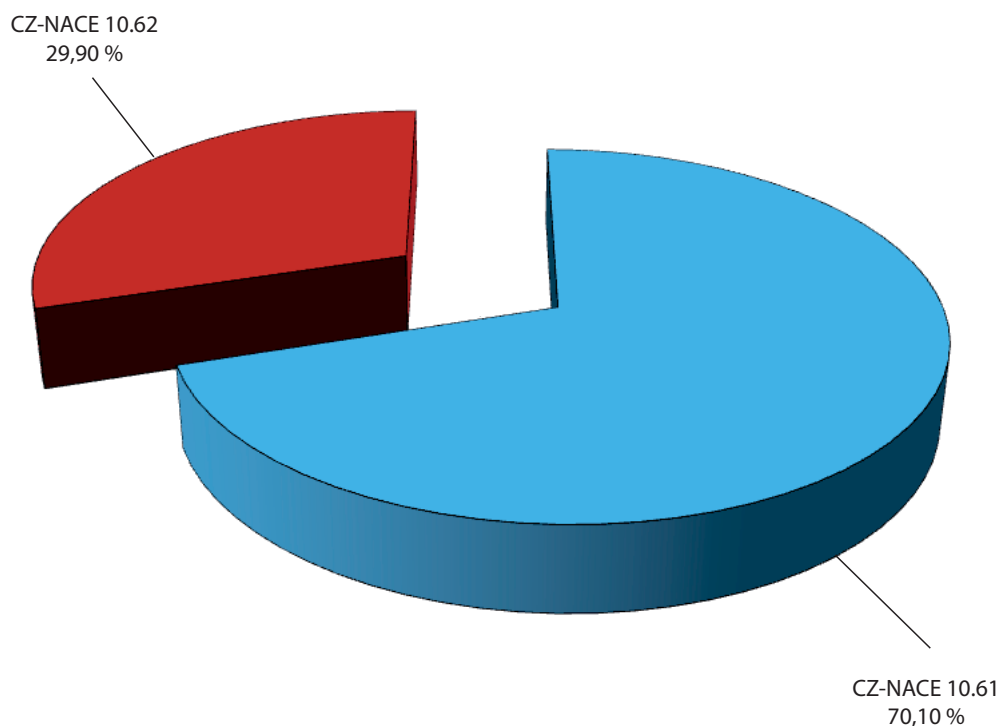
CZ-NACE 10.6**Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků****I. Charakteristika oboru**

V systému CZ-NACE obor **10.6 – Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků** zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **10.61** – výroba mlýnských výrobků,
- **10.62** – výroba škrobářenských výrobků.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobkových tříd CZ-NACE 10.6 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrobkových tříd CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v roce 2013

Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Výroba mlýnských výrobků CZ-NACE 10.61

Mlýnský průmysl patří v ČR k oborům s dlouhodobou tradicí. České mlýny zpracovávají především pšenici a žito, okrajově ječmen, kukuřici, oves a ostatní obiloviny. Největší objemy zpracování zaznamenává pšenice přibližně 1 210 tis. t, druhé místo patří mletí žita přibližně 115 tis. tun, následuje 16 tis. tun ovesa na vločky, případně mouku pro pečení. V roce 2013 bylo v provozu 44 provozoven pšeničných a žitných mlýnů. Dle podkladů Svazu průmyslových mlýnů bylo využito kapacity pšeničných mlýnů v roce 2013/2014 80,5 % a žitných mlýnů 42,6 %.

Tabulka 1 – Spotřeba obilovin pro výrobu potravin (kromě rýže)

Ukazatel	MJ	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14*
Domácí spotřeba obilovin celkem	tis. t.	5 699,5	5 833,0	5 388,0	5 480,0	5 510,0	5 438,9	5 435,0
z toho na potraviny	tis. t.	1 997,0	1 987,0	2 045,0	2 101,0	2 212,0	2 103,0	2 099,0

Pozn. *) odhad

Pramen: ČSU, MZe, ÚZEI

Výroba škrobárenských výrobků CZ-NACE 10.62

Nařízením Rady (ES) č. 79/2009 bylo rozhodnuto o ukončení Společné organizace trhu se škrobem a z ní vyplývající regulace pěstování škrobárenských brambor, a to od sklizně v roce 2012.

Výroba bramborového a pšeničného škrobu má dlouholetou domácí tradici. V roce 2013 se plocha brambor pro výrobu škrobu meziročně snížila z 3 402 ha na 3 366 ha. Bylo zpracováno o 19,5% méně brambor než v roce 2012, snížil se hektarový výnos o 18,8% na 26,7 t/ha a výnos škrobu z hektaru se snížil ve srovnání s předchozím rokem 2012 o 19,5% na průměrných 5,72 t. Škrobnatost brambor v porovnání s rokem 2012 zůstala na téměř stejné úrovni (18,4%). Výroba škrobu klesla meziročně o 19,5% na 19,25 tis. t.

Tabulka 2 – Výroba bramborového škrobu v ČR

Firma	Zpracováno brambor v r. 2013 (t)	Množství nakoupeného škrobu v r. 2013* (t)
LYCKEBY AMYLEX, a. s.	50 211	10 762
Škrobárny Pelhřimov, a. s.	39 768	8 486
Celkem	89 979	19 248

Pramen: ČSS

Pozn. *) nakoupený = vyrobený škrob podle pravidel EU

Výroba pšeničného škrobu byla v roce 2013 realizována 3 společnostmi, a to Amylon, a. s., Krnovská škrobárna, s. r. o., a Škrobárny Pelhřimov, a. s. Bylo zpracováno 48 305 tun pšenice a vyrobeno 18 267 tun škrobu.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků se u tržeb v roce 2013 téměř nezměnila. Podíl CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 4,4% (meziroční nárůst o 0,2 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru meziročně vzrostl o 6,4%. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně téměř nezměnil a činí 3,4%. Účetní přidaná hodnota v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 zaznamenala nárůst o 15,2%. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně vzrostl na 4,2%.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Ceny průmyslových výrobců mlýnských a škrobářenských výrobků meziročně vzrostly o 6,3%.

Tabulka 3 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Mlýnské a škrob.výrobky	10.6	79,5	93,6	130,2	95,1	106,3

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 4 je od roku 2009 patrný každoroční růst počtu podniků. Za hodnocený rok 2013 to bylo 253 subjektů tj. meziroční nárůst o 22,2%.

Tabulka 4 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.6 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	147	130	146	159	178	207	253
meziroční index	x	88,4	112,3	108,9	111,9	116,3	122,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 5 se v hodnoceném roce 2013 při zvýšení cen průmyslových výrobců zvýšily o 5,4%. U účetní přidané hodnoty nastal meziroční růst o 15,2% (tabulka 6). Počet zaměstnaných osob se v roce 2013 meziročně zvýšil o 6,4%, jak ukazuje tabulka 7.

Tabulka 5 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	10 338 722	10 485 601	7 869 261	7 611 754	9 110 380	9 491 318	10 001 608
meziroční index	x	101,4	75,0	96,7	119,7	104,2	105,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 6 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	1 975 504	2 083 017	2 036 258	1 852 864	1 778 312	1 699 781	1 958 814
meziroční index	x	105,4	97,8	91,0	96,0	95,6	115,2

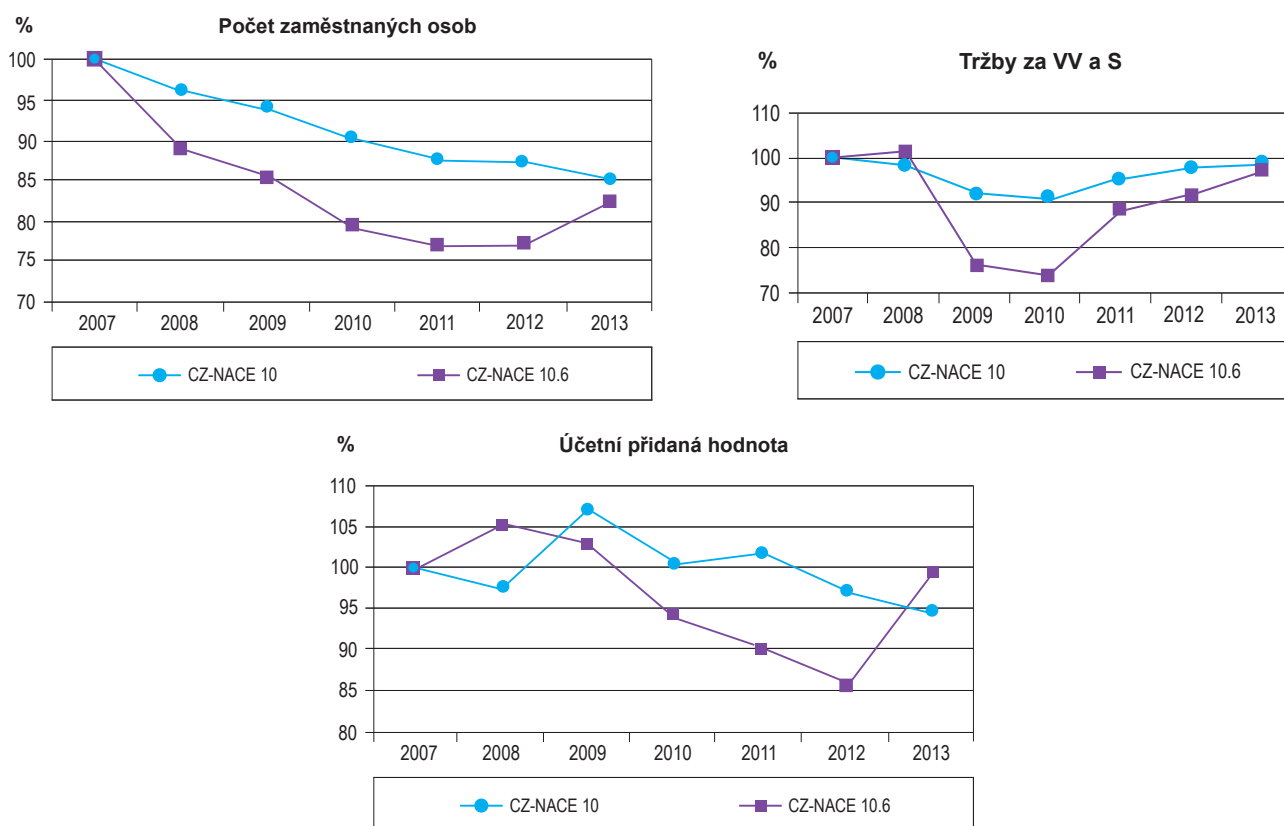
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 7 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	3 645	3 240	3 147	2 876	2 806	2 814	2 995
meziroční index	x	88,9	96,5	92,0	97,6	100,3	106,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.6 za léta 2007–2013 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 jsou zachyceny v grafu 2. Ilustruje trend zvyšujících se tržeb za VV a S a dle předběžných dat pozitivní změnu trendu účetní přidané hodnoty tzn. meziroční nárůst.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

S růstem počtu zaměstnaných osob v roce 2013 se meziročně zvýšily i osobní náklady v b.c. (tabulka 8).

Tabulka 8 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	1 168 679	1 149 418	1 151 678	1 115 086	1 080 090	1 103 690	1 166 891
meziroční index	x	98,4	100,2	96,8	96,9	102,2	105,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 9, v roce 2013 se dle odhadů zastavil klesající trend tohoto ukazatele, který započal v roce 2010. Hrubý operační přebytek v hodnoceném roce dle odhadů začal po pětiletém neustálém meziročním poklesu růst a to ve srovnání s rokem 2012 o 32,9% (tabulka 10).

Tabulka 9 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	541 905	642 965	651 088	644 352	633 813	604 094	654 023
meziroční index	x	118,6	101,3	99,0	98,4	95,3	108,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

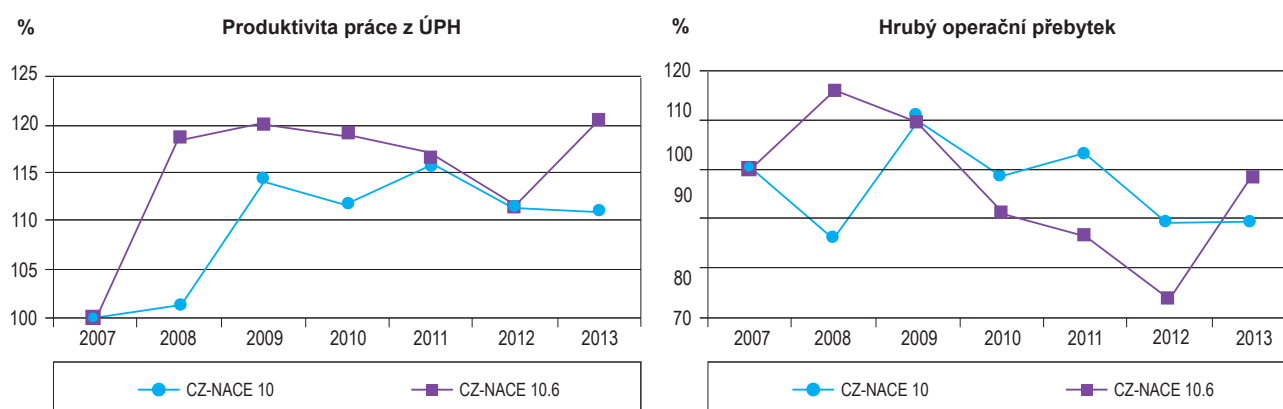
Tabulka 10 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	806 825	933 599	884 580	737 778	698 222	596 091	791 923
meziroční index	x	115,7	94,7	83,4	94,6	85,4	132,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2007–2013. Vzhledem k tomu, že jde o ukazatele charakterizující konkurenceschopnost oboru, lze považovat příznivý vývoj, který signalizují předběžná data roku 2013 za pozitivní pro celý obor.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba v roce 2013 (odhad) oboru zachycená v tabulce 11 meziročně vzrostla o 4,5%.

Tabulka 11 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	9 045 345	8 985 853	6 421 769	6 340 673	8 034 014	8 534 620	8 918 524
meziroční index	x	99,3	71,5	98,7	126,7	106,2	104,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.6, jak je zřejmé z tabulky 12, vykazuje v celém období 2009–2013 záporné obchodní saldo. V roce 2013 došlo k dalšímu meziročnímu zhoršení hodnoty záporného salda o 337,1 mil. Kč.

Tabulka 12 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.6 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	1 902,9	2 248,9	2 698,0	3 356,9	3 872,9
meziroční index	x	118,2	120,0	124,4	115,4
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	4 310,3	4 273,6	5 117,2	5 675,6	6 528,7
meziroční index	x	99,1	119,7	110,9	115,0
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.6	-2 407,4	-2 024,7	-2 419,2	-2 318,7	-2 655,8

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace oboru Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků (CZ-NACE 10.6) v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 vykazuje podle odhadů podstatné zlepšení ve všech hlavních parametrech s výjimkou bilance zahraničního obchodu. Tato skutečnost signalizuje zlepšení s konkurenceschopností oboru.

Mlýnská výroba je silně závislá na cenách vstupních surovin a na jejich kvalitě. Je potřebné pokračovat v rozšiřování výrobků s vyšší přidanou hodnotou a zaměřit se na inovace, také efektivněji snižovat náklady na elektrickou energii. Příležitostí pro obor je vstupovat na nové trhy a také využívat dotační programy.

Výroba škrobu – Od sklizně roku 2012 došlo k ukončení Společné organizace trhu se škrobem a z ní vyplývající regulace pěstování škrobářenských brambor. Rok 2013 byl charakteristický snížením výnosů škrobu z 1 ha díky nižšímu výnosu brambor.

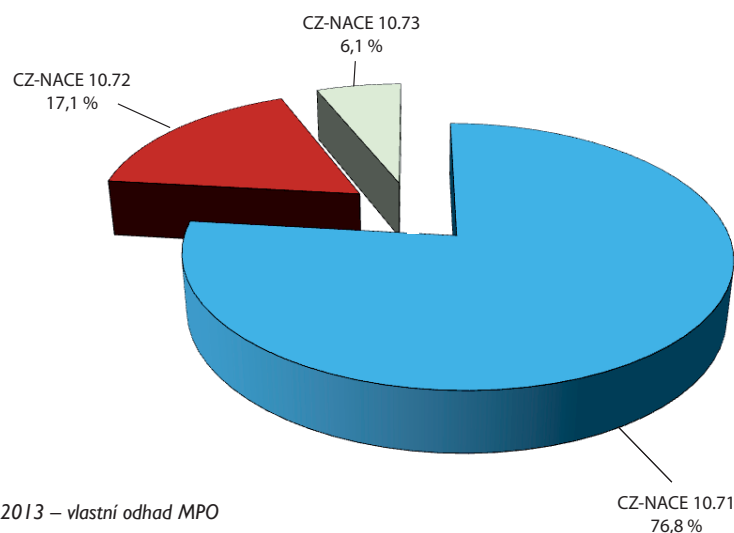
CZ-NACE 10.7**VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ****I. Charakteristika oboru**

V klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE) obor **Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků (CZ-NACE 10.7)** zahrnuje tři níže uvedené třídy:

- **10.71** – Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých
- **10.72** – Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků,
- **10.73** – Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků.

Podíly jednotlivých výrobních tříd vyjádřené tržbami za prodej VV a S v b.c v roce 2013 uvádí graf I.

Graf I – Podíly tříd CZ-NACE 10.7 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb za celý obor v roce 2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO
Pozn: údaje v běžných cenách

V roce 2013 došlo k významným změnám ve struktuře tržeb za prodej VV a S v oboru. Podíl třídy 10.71 se zvýšil o 10,2 p. b. na 76,8% při snížení podílu třídy 10.72.

Oborovou organizací je Podnikatelský svaz pekařů a cukrářů v České republice, který hájí zájmy a podporuje činnost firem podnikajících v pekařském a cukrářském oboru. Svaz sdružuje pekárny a cukrárny, dodavatele strojního zařízení, surovin a služeb pro tyto obory a také potravinářské školy.

Charakteristika výroby v rámci oboru 10.7:

- **10.71** – Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých – je nejvýznamnější výrobou v tomto oboru. To vyplývá z charakteru výroby, která slouží pro denní zásobování zákazníků a zahrnuje široký sortiment výrobků. K největším společnostem stále patří United Bakeries, a.s. a Penam, a.s. ze skupiny Agrofert. Dále v oboru působí řada pekáren spolupracujících v obchodních seskupeních. Rozhodující objem produkce pečiva byl distribuován prostřednictvím nadnárodních obchodních řetězců.
- **10.72** – Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků – je až na výjimky poměrně výrobně koncentrována. Nejvýznamnějším výrobcem cukrovinek je Opavia-LU, s. r. o.,

- 10.73 – Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků – představuje objemově nejmenší část výroby. V tomto oboru má rozhodující postavení společnost Europasta SE (středoevropský výrobce těstovin, jež je v současné době významným dodavatelem těstovin v ČR, Maďarsku, Polsku a na Slovensku).

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podíl hodnoceného oboru na tržbách za prodej VV a S v b. c. v celé výrobě potravinářských výrobků se v roce 2013 meziročně snížil o 1,8 p. b. na 12,0 % v důsledku snížení objemu tržeb o 3 781 mil. Kč. Zmíněný úbytek tržeb měl také dopad do snížení objemu účetní přidané hodnoty. Hodnocený obor je v rámci výroby potravinářských výrobků největším zaměstnavatelem s podílem na celém odvětví ve výši 35,2 %, přestože meziročně došlo k významnému snížení počtu zaměstnanců o 1 143 osob na výsledných 30 810 osob. V tomto oboru působí největší počet podnikatelských subjektů. V roce 2013 měl hodnocený obor největší podíl na celkovém počtu podniků v odvětví (44,1 %). Zatímco v podílu na tržbách za VV a S patří oboru v rámci odvětví až pátá pozice.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

V delším časovém úseku index cen průmyslových výrobců hodnocených výrobků (tabulka 1) vykazuje kolísavý trend, protože vývoj cen potravinářské produkce je z velké míry ovlivňován cenou agrární produkce, která závisí na výši a kvalitě sklizně v konkrétním roce.

Vedle ceny vstupů je dalším faktorem tlak obchodních řetězců na nezvyšování cen, za které nakupují od výrobců potravinových výrobků. V roce 2011 byl v souvislosti s cenami v obilní vertikále dosažen výrazný cenový růst. Poté se index cen průmyslových výrobců snižoval, až v roce 2013 dosáhl hodnoty 99,7. Snížení cen mělo mimo jiné vliv na snížení celkových tržeb za prodej VV a S v sledovaném roce.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Pekařské výrobky a těstoviny	10.7	94,7	93,9	117,8	103,8	99,7

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Sledovaný obor v rámci odvětví (CZ-NACE 10) je charakterizován početně nejrozsáhlejší podnikatelskou základnou. V tomto oboru je vysoký podíl počtu malých a středních podniků. Počet podniků v rámci oboru CZ-NACE 10.7 rostl od roku 2009 s výjimkou roku 2012.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.7 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	2 666	2 311	2 548	2 712	2 974	2 972	3 544

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

V oboru je dlouhodobý trend meziročního poklesu tržeb za prodej VV a S. Tento ukazatel u hodnoceného oboru byl v letech 2009 a 2010 ovlivněn ekonomickou krizí. V roce 2011 došlo k jeho růstu. V roce 2012 tržby opět poklesly, a to s ohledem na přetrvávající tržní a ekonomické obtíže u větších subjektů (tabulka 3). V roce 2013 tento ukazatel dosáhl historického minima za období od roku 2007 v důsledku meziroční snížení objemu tržeb o 3 781 mil. Kč tj. o 12,14% z hodnoty předchozího roku. Obdobný negativní vývoj je patrný i u účetní přidané hodnoty (tabulka 4), která od roku 2012 meziročně klesala, až v roce 2013 dosáhla historického minima za období od roku 2007. Vývoj zaměstnanosti u sledovaného oboru vykazuje v hodnocených letech trvale sestupný trend (tabulka 5) a obtíže se projevují i v získávání učňů pro tento obor.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	33 810 206	32 541 776	30 167 656	29 881 719	31 598 070	31 152 167	27 371 175
meziroční index	x	96,2	92,7	99,1	105,7	98,6	87,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	12 224 281	12 230 654	12 665 022	12 136 701	12 206 723	11 728 294	10 282 759
meziroční index	x	100,1	103,6	95,8	100,6	96,1	87,7

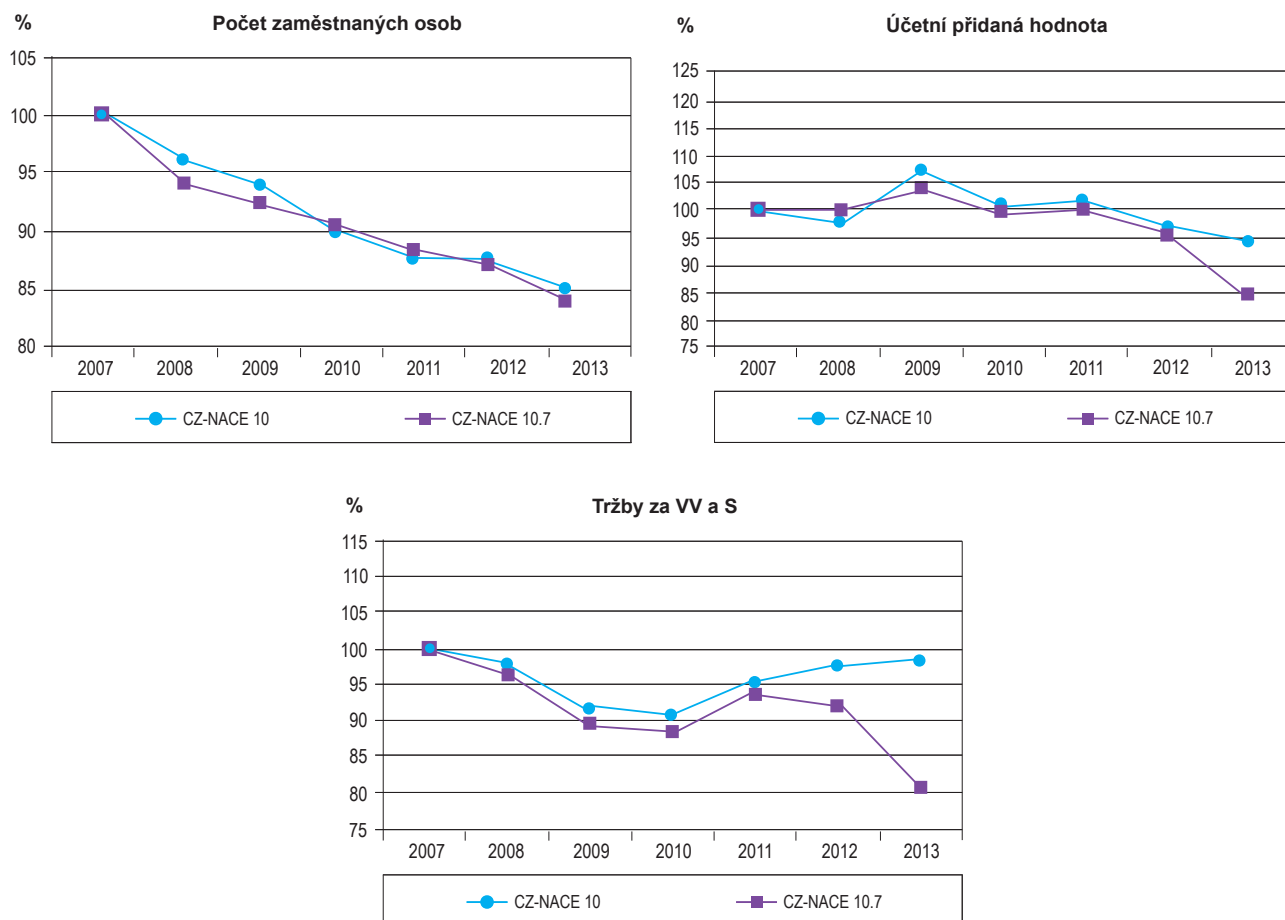
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	36 661	34 535	33 889	33 153	32 422	31 953	30 810
meziroční index	x	94,2	98,1	97,8	97,8	98,6	96,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik u hodnoceného oboru, včetně ukazatele zaměstnanosti (počtu zaměstnaných osob), v letech 2007 až 2013 v porovnání s údaji za odvětví (CZ-NACE 10) ukazuje graf 2. Výrazný rozdíl mezi údajem za celé odvětví a za hodnocený obor (tzv. rozevírání nůžek) se projevuje v roce 2013 především u ukazatele tržeb za VV a S.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady (tabulka 6) vykazují u hodnoceného oboru v jednotlivých letech výkyvy. Od roku 2008 klesají s výjimkou roku 2012, kdy mírně vzrostly i při klesající zaměstnanosti z důvodu růstu průměrné mzdy v oboru.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	8 557 056	8 701 805	8 494 086	8 289 441	8 202 871	8 340 470	7 787 878
meziroční index	x	101,7	97,6	97,6	99,0	101,7	93,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce vypočtená z účetní přidané hodnoty a hrubý operační přebytek

Produktivita práce u hodnoceného oboru v letech 2012 a 2013 klesala v důsledku snížení objemu účetní přidané hodnoty (ÚPH) zapříčiněné poklesem tržeb za prodej VV a S (tabulka 7). Produktivita vyjádřená ÚPH na 1 zaměstnance se v roce 2013 přiblížila historickému minimu z roku 2007 z důvodu meziročního poklesu o 33 298 Kč na zaměstnance, tj. o 9,1 % z hodnoty roku 2012.

Hrubý operační přebytek u tohoto oboru v rámci sledovaných let zaznamenal výkyvy (tabulka 8) v souvislosti se změnami objemu účetní přidané hodnoty i ukazatele osobních nákladů. V roce 2013 tento ukazatel dosáhl minima za období od roku 2007 až 2013 z důvodu významného meziročního poklesu o 892,9 mil. Kč tj. o 26,4% z hodnoty roku 2012. Výše tohoto ukazatele nevytváří příznivé podmínky pro další rozvoj oboru a jeho významné snížení dokládá nedobrou ekonomickou situaci v hodnoceném oboru.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	333 442	354 155	373 724	366 082	376 497	367 050	333 752
meziroční index	x	106,2	105,5	98,0	102,8	97,5	90,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

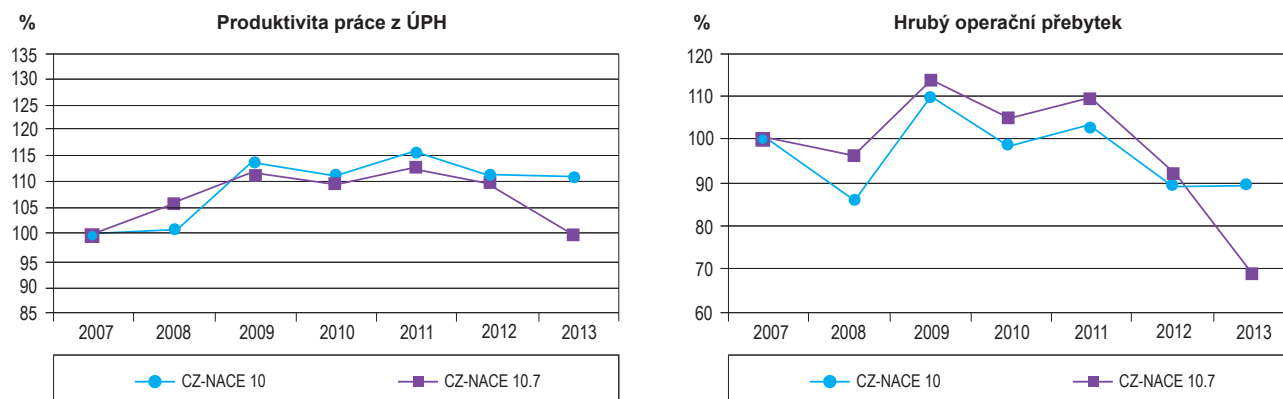
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	3 667 225	3 528 848	4 170 936	3 847 260	4 003 852	3 387 824	2 494 880
meziroční index	x	96,2	118,2	92,2	104,1	84,6	73,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ukazuje porovnání vývoje produktivity práce vypočtené z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím (CZ-NACE 10) v letech 2007 až 2013. Vývoj hodnoceného oboru v použitých ukazatelích konkurenceschopnosti přibližně kopíruje vývoj u celého odvětví až do roku 2012. V roce 2013 dochází v hodnoceném oboru k významnému poklesu sledovaných ukazatelů konkurenceschopnosti.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

V hodnoceném období 2007 až 2013 byl zaznamenán kolísavý vývoj u tohoto indikátoru, který nepříznivě ovlivňují ceny vstupních nákladů (mouka, další suroviny, energie, pohonné hmoty), jež rostou rychleji než ceny finálních výrobků. V roce 2012 byla u objemu výkonové spotřeby zaznamenána stagnace. Podle předběžných výsledků roku 2013, které představuje odhad MPO, došlo k významnému poklesu u tohoto indikátoru. V sledovaném roce se objem výkonové spotřeby snížil o 2 551,5 mil. Kč, tj. o 11,6% z hodnoty roku 2012 (viz tabulka 9).

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	24 352 136	23 350 483	20 356 941	20 585 460	22 091 505	22 081 770	19 530 246
meziroční index	x	95,9	87,2	101,1	107,3	100,0	88,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Bilance zahraničního obchodu s pekařskými, cukrářskými a jinými moučnými výrobky byla v roce 2013, i přes výrazný meziroční pokles salda, záporná (viz tabulka 10). Pozitivní trend u tohoto hodnoceného oboru v roce 2013 je vyšší dynamika růstu vývozu proti dovozu. Objem vývozu celkem se meziročně podle předběžných výsledků zvýšil o 1 234,8 mil Kč, tj. o 18,7% z hodnoty roku 2012 v důsledku čehož obor dosáhl nejmenšího záporného salda za období od roku 2009 až 2013.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.7 v b. c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	4 078,8	4 721,7	5 415,8	6 584,6	7 819,4
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	6 198,5	6 548,4	7 624,1	8 202,2	8 789,9
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.7	-2 119,7	-1 826,7	-2 208,3	-1 617,6	-970,5

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oddílu

V roce 2013 došlo ke změnám ve struktuře celkových tržeb za prodej VV a S v oboru. Podíl třídy Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých (CZ-NACE 10.71), se podle předběžných výsledků významně zvýšil. Po nižší úrodě roku 2012 se sklizeň obilovin v roce 2013 meziročně zvýšila o 917 119 tun, tj. o 13,91 %. Vyšší úroda měla vliv na cenu obilí s dopadem do ceny mouky jako hlavní suroviny pro tento obor. Snížení cen a objemu potravinářské produkce mělo vliv na propad celkových tržeb za prodej VV a S v sledovaném roce. V oboru je dlouhodobý trend meziročního poklesu tržeb za prodej VV a S s důsledkem ve snížení objemu účetní přidané hodnoty, které mělo negativní dopad do ukazatele produktivity práce. Produktivita vyjádřená ÚPH na 1 zaměstnance se v roce 2013 přiblížila historickému minimu z roku 2007.

Sledovaná výroba měla ze všech oborů největší podíl na celkovém počtu zaměstnanců ve Výrobě potravinářských výrobků a zároveň nejmenší průměrnou měsíční mzdu. V oboru došlo v sledovaném roce k největšímu snižování počtu zaměstnanců v rámci odvětví. Vzhledem k vysokému počtu podnikatelských subjektů a počtu zaměstnanců se tento obor významně podílí na zaměstnanosti v ČR a proto je důležité zlepšit jeho ekonomickou situaci. Dosahovaná výše hrubého operačního přebytku nevytváří příznivé podmínky pro další rozvoj oboru z vlastních zdrojů a jeho významné snížení dokládá nepříznivou ekonomickou situaci tohoto oboru.

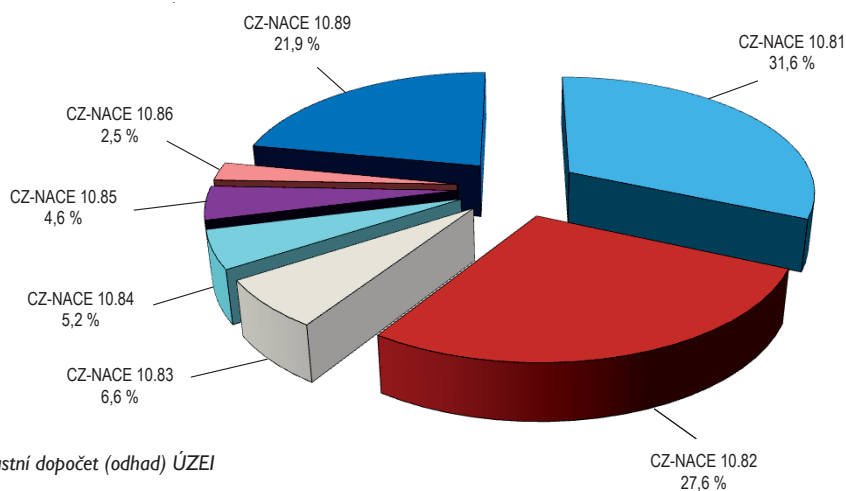
CZ-NACE 10.8**Výroba ostatních potravinářských výrobků****I. Charakteristika oboru**

V systému CZ-NACE obor **10.8 – Výroba ostatních potravinářských výrobků** zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **10.81** – výroba cukru,
- **10.82** – výroba kakaa, čokolády a cukrovinek,
- **10.83** – zpracování čaje a kávy,
- **10.84** – výroba koření a aromatických výtažků,
- **10.85** – výroba hotových pokrmů,
- **10.86** – výroba homogenizovaných potravinářských přípravků a dietních potravin,
- **10.89** – výroba ostatních potravinářských výrobků jinde neuvedených.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobkových tříd CZ-NACE 10.8 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrobkových tříd CZ-NACE 10.8 na tržbách za prodej VV a S v roce 2013

Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Nejvýznamnější podíl na tržbách CZ-NACE 10.8 představuje výroba cukru (CZ-NACE 10.81).

Výroba cukru – CZ-NACE 10.81 je v podílu na tržbách největší výrobou v rámci CZ-NACE 10.8 s podílem 31,6%. Celková výroba bílého cukru v roce 2013/14 v ČR dosáhla 512,3 tis. t (meziroční pokles o 4,3%) z toho 27 tis. t cukru bylo vyrobeno mimo ČR. Celkově bylo vyrobeno 539,3 tis. t cukru. Průměrný výnos cukrové řepy při skutečně dosažené cukernatosti dosáhl hodnoty 62,79 t (meziroční pokles o 6,5 %). Cukernatost řepy se ve srovnání s rokem 2012/13 v průměru zvýšila o 3,5% na 17,59%.

Cukrovarnická kampaň 2013/14 proběhla v období od 24. září 2013 (od 17. září v roce 2012) do 26. ledna 2014 (do 19. I. v roce 2013) a průměrná délka kampaně dosáhla přibližně 107,5 dnů (111 dnů v roce 2012/13). Na celkové výrobě cukru se v Čechách a na Moravě podílelo pět cukrovarnických společností (Tereos TTD, a. s., Moravskoslezské cukrovary, a. s., Cukrovar Vrbátky, a. s., Litovelská cukrovarna, a. s. a Hanácká potravinářská společnost, s. r. o.).

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podíl CZ-NACE 10.8 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 19,8% (v roce 2012 tento podíl činil 21,5 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru v roce 2013 klesl. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně snížil o 0,4% a činí 17,4%. Účetní přidaná hodnota v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 se u oboru snížila o 12%. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně klesl na 22,9%, tj. snížení o 2,4 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Index cen průmyslových výrobců ostatních potravinářských výrobků, který zahrnuje široké spektrum těchto výrobků, meziročně stagnoval.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Ostatní potraviny	10.8	100,7	96,5	106,6	107,4	100,1

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrný meziroční pokles počtu podniků v oboru, dle předběžných údajů o 16,6%. Za hodnocený rok 2013 to bylo 1 360 subjektů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.8 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	992	1 096	1 151	1 401	1 442	1 630	1 360
meziroční index	x	110,5	105,0	121,7	102,9	113,0	83,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 meziročně klesly o 7,2% (tabulka 3). Účetní přidaná hodnota (tabulka 4) meziročně klesla o 12%. Vývoj počtu zaměstnaných osob po malém navýšení v letech 2011 a 2012 zaznamenal meziroční pokles v roce 2013 o 4,8%, jak ukazuje tabulka 5.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b. c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	38 860 269	42 328 729	43 694 932	43 329 083	44 734 712	48 705 997	45 202 128
meziroční index	x	108,9	103,2	99,2	103,2	108,9	92,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b. c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	11 430 651	12 447 251	12 641 391	12 096 673	13 147 450	12 154 536	10 695 068
meziroční index	x	108,9	101,6	95,7	108,7	92,4	88,0

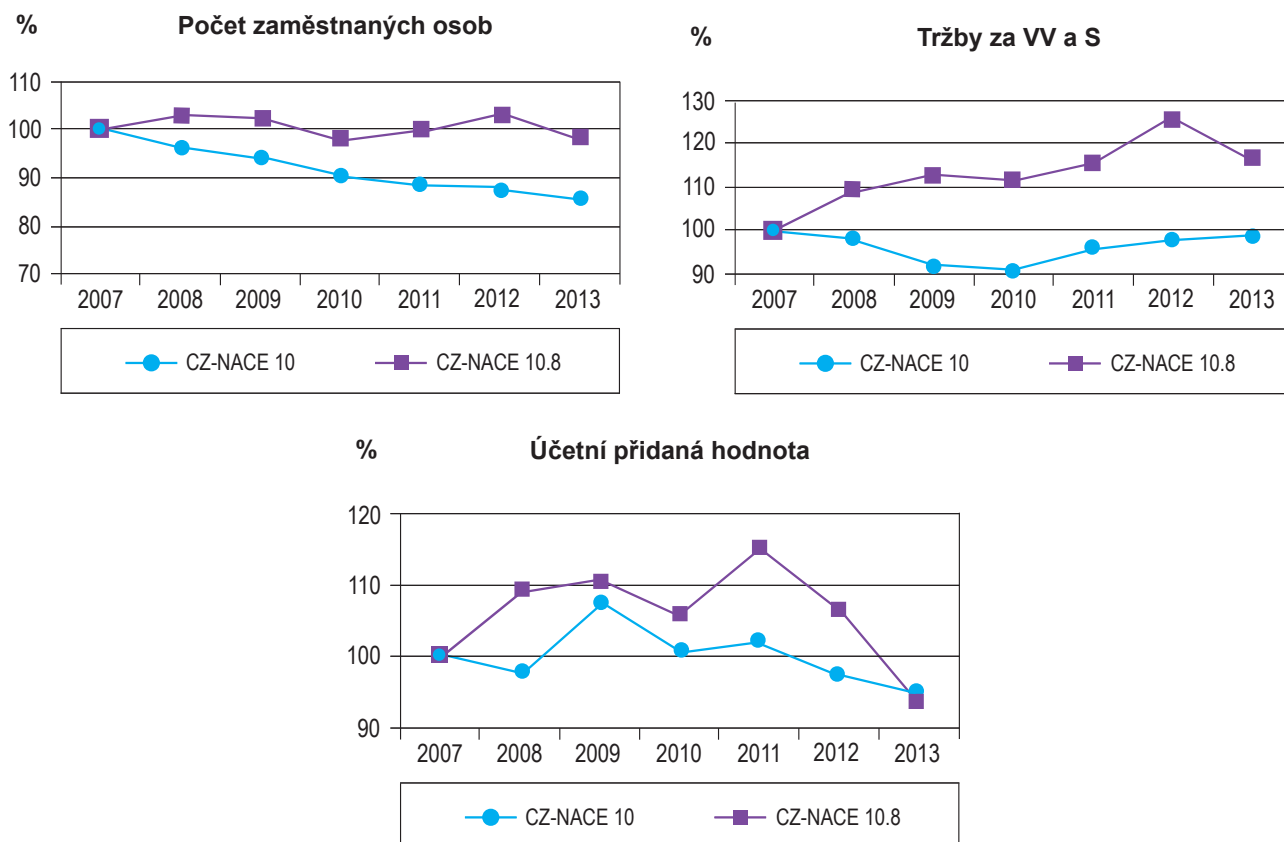
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	15 542	15 971	15 862	15 183	15 486	15 986	15 221
meziroční index	x	102,8	99,3	95,7	102,0	103,2	95,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.8 za léta 2007–2013 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 jsou zachyceny v grafu 2, který ilustruje trendy u jednotlivých ukazatelů.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady v b. c. zaznamenaly od roku 2010 každoroční nárůst, dle odhadů roku 2013 došlo ale k meziročnímu poklesu o 11,6% (tabulka 6).

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	5 108 377	6 230 996	5 931 102	5 994 332	6 156 558	6 620 094	5 854 046
meziroční index	x	122,0	95,2	101,1	102,7	107,5	88,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z přidané hodnoty u hodnoceného oboru v roce 2013 meziročně klesla o 7,6%. Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 zaznamenal po růstu v roce 2011 další meziroční pokles o 12,5% (odhad).

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	735 487	779 367	796 960	796 733	848 992	760 308	702 637
meziroční index	x	106,0	102,3	100,0	106,6	89,6	92,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

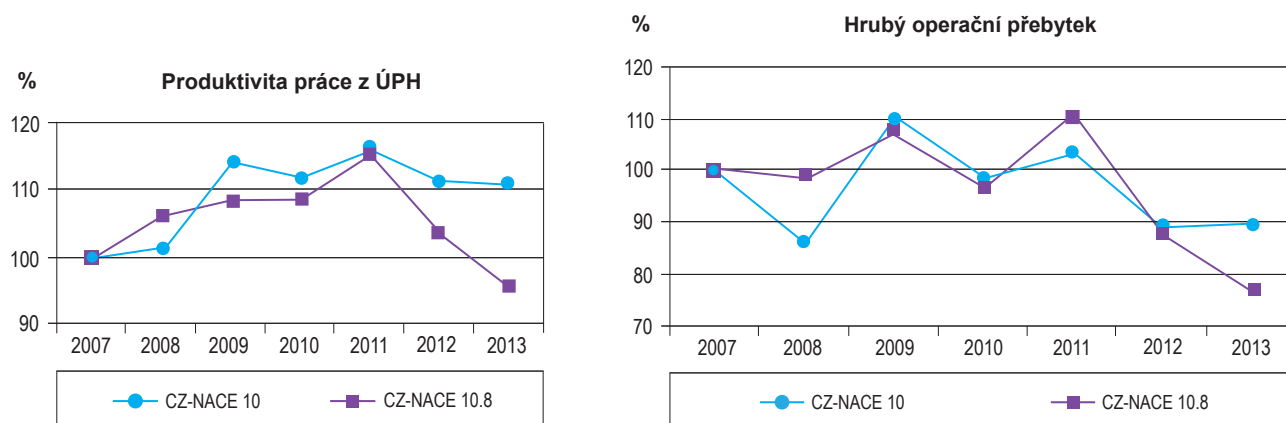
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	6 322 274	6 216 255	6 710 289	6 102 341	6 990 892	5 534 442	4 841 022
meziroční index	x	98,3	107,9	90,9	114,6	79,2	87,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2007-2013. U obou těchto ukazatelů je zřetelný pokles hodnot (po jejich nárůstu v roce 2011), především u hodnoceného oboru, ale i odvětví CZ-NACE 10, to ukazuje na pokles konkurenceschopnosti hodnocených výrobních.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba (tabulka 9) má od roku 2007 rostoucí trend, nicméně dle odhadu došlo v roce 2013 k meziročnímu poklesu o 7,8%.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	31 810 825	35 456 774	35 847 970	36 552 356	38 097 508	43 726 681	40 328 773
meziroční index	x	111,5	101,1	102,0	104,2	114,8	92,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.8, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje v období 2009–2013 záporné obchodní saldo. V roce 2013 se záporná hodnota po zlepšení v roce 2012 znovu prohloubila, a to o -307,7 mil. Kč.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.8 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	20 997,0	21 302,7	23 520,3	30 080,0	30 700,8
meziroční index	x	101,5	110,4	127,9	102,1
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	24 769,4	24 780,0	27 259,7	31 742,0	32 670,5
meziroční index	x	100,0	110,0	116,4	102,9
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.8	-3 772,4	-3 477,3	-3 739,4	-1 662,0	-1 969,7

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oboru

CZ-NACE 10.8 skládající se z rozmanitých výrobních tříd zaujímal v hodnoceném roce v rámci CZ-NACE 10 druhé místo v podílu na tržbách za prodej vlastních výrobků. V roce 2013 vykazuje negativní výsledky u všech základních ukazatelů s výjimkou osobních nákladů.

Šancí pro obor je pronikat na nové trhy, být aktivní v inovacích a přizpůsobovat své produkty požadavkům zákazníků v ne-
poslední řadě také nadále zvyšovat efektivitu výroby v zájmu růstu její konkurenceschopnosti.

CZ-NACE 10.9 VÝROBA KRMIV

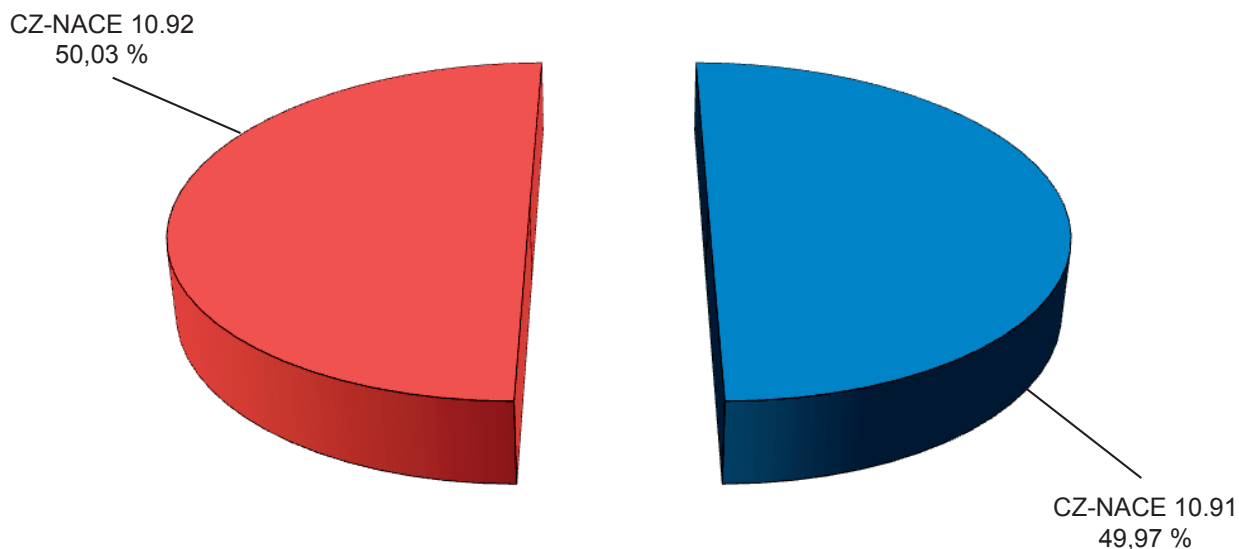
I. Charakteristika oboru

V systému Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) obor **Výroba krmiv (CZ-NACE 10.9)** zahrnuje níže uvedené třídy:

- **10.91** – Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata,
- **10.92** – Výroba průmyslových krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.

Podíly jednotlivých výrob vyjádřené podíly jejich tržeb za prodej VV a S v b. c (pro podniky s 50 a více zaměstnanci) na celkových tržbách za CZ-NACE 10.9 v roce 2013 uvádí graf I. V sledovaném roce dosáhly podíly obou výrob téměř stejných hodnot.

Graf I – Podíly výrobních tříd v oboru CZ-NACE 10.9 podle tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2013

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v běžných cenách

Objem celkové výroby průmyslových krmných směsí (dále jen „KS“) v ČR v roce 2013 činil podle MZe 2,484 mil. tun, tj. meziroční přírůstek o 8,16%. V porovnání s předcházejícím rokem v roce 2013 nastala opačná situace, protože byl zaznamenán větší nárůst výroby u krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata, a to o 8,58% a menší nárůst výroby u krmných směsí pro domácí zvířata proti roku 2012, a to meziročně o 4,02%. Produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele (90,37%) výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu (9,63%). Podrobněji tabulka I.

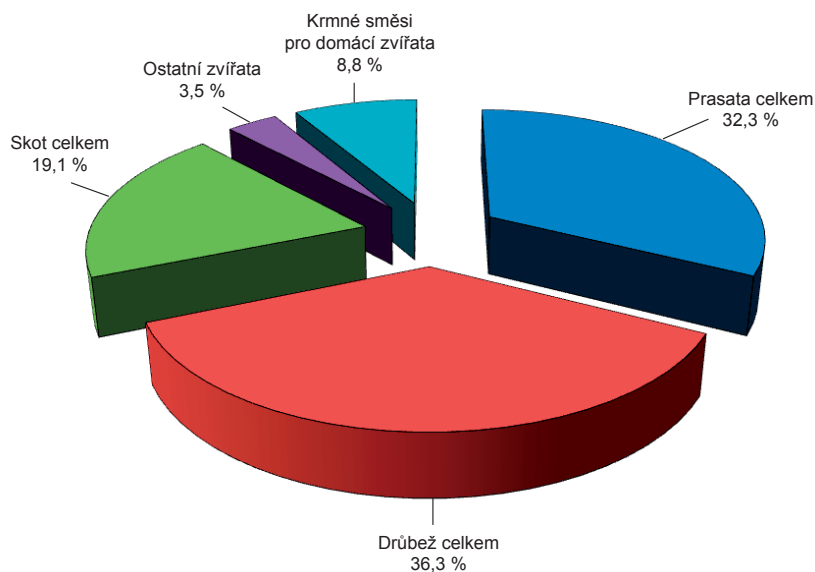
Tabulka I – Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (v tunách)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prasata celkem	1 243 014	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501	802 308
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 066 798	1 051 171	917 460	751,92	766 338	715 122	654 548	716 584
Určené pro vlastní spotřebu	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953	85 724
Drůbež celkem	961 968	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396	902 463
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626	860 151
Určeno pro vlastní spotřebu	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770	42 312
Skot celkem	544 719	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769	473 419
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326	383 626
Určeno pro vlastní spotřebu	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443	89 793
Ostatní zvířata	89 040	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049	87 513
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470	87 079
Určené pro vlastní spotřebu	635	673	4 037	249	382	499	579	434
Celkem	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 265 700

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO

Graf 2 – Struktura výroby krmných směsí v ČR v roce 2013 podle druhu zvířat

Pramen: Statistické zjišťování MZe, vlastní zpracování ÚZEI

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež (36,3 % z celkového objemu krmných směsí) a pro prasata (32,3 %), méně pak pro skot a domácí a ostatní zvířata (graf 2). Vzhledem k předchozímu roku byl zaznamenán v roce 2013 růst výroby u všech krmných směsí. Meziročně nejvíce vzrostl podíl výroby krmných směsí pro skot z 18,6 % na 19,1 % v roce 2013. U krmných směsí pro prasata se výroba zvýšila proti roku 2012 o 67 807 tun (9,4 %), u krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání ke zvýšení výroby o 49 067 tun (5,7 %), podobně jako u krmných směsí pro skot, kde nárůst činil 46 650 tun (10,9 %) a u krmných směsí pro ostatní zvířata, kterých bylo v roce 2013 vyrobeno o 15 464 tun více (21,5 %).

Výroba krmných směsí v ČR pro domácí zvířata dosáhla objemu 219 tis. tun při meziročním přírůstku o 8 tis. tun. Z toho tvoří krmné směsí pro psy a kočky 211 tis. tun (96,4 % z celkového objemu pro domácí zvířata).

Mezi hlavní výrobce průmyslových krmiv v ČR podle výše tržeb patří Hill's Pet Nutrition Manufacturing, s.r.o. (vlastník ze Spojených států amerických), Primagra, a.s. (jediný akcionář AGROFERT, a.s.) a Afeed CZ, a.s.

V roce 2013 činil objem celkové spotřeby surovin pro výrobu krmných směsí 2 379,9 tis. tun a došlo tak k výraznému meziročnímu nárůstu o 163,6 tis. tun (tj. o 7,4 %) ve srovnání s poklesem mezi roky 2012 a 2011, kdy se spotřeba surovin meziročně snížila o 62 tis. tun (2,8 %). Meziroční růst spotřeby vstupních surovin o 7,4 % koresponduje s meziročním přírůstkem výroby krmných směsí o 8,16 %.

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly obiloviny (63,65 % z celkové spotřeby surovin). Spotřeba obilovin byla tvořena téměř z poloviny (49,34 %) pšenicí, dále z 21,39 % ječmenem, z 22,49 % kukuřicí, ze 4,52 % žitem a tritikale, z 1,78 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 0,48 %.

Meziroční vývoj v hlavních surovinách pro výrobu krmných směsí je následující:

- u obilovin byl oproti roku 2012 zaznamenán růst celkové spotřeby pro výrobu krmných směsí o 108,6 tis. tun (7,7 %). Pokles oproti roku 2012 byl zjištěn u luštěnin o 1,3 tis. tun (o 14,94 % ze spotřeby předchozího roku). Naopak u mlýnských surovin byl nárůst o 10,9 tis. tun (9,4 %);
- nárůst nastal u surovin z olejnatých semen, a to o 29,1 tis. tun (6,7 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl nárůst o 11,1 tis. tun (41,9 %). U surovin živočišného původu byl vykázán pokles o 2,2 tis. tun (2,9 %);
- spotřeba premixů (doplňkových látek) pro výrobu krmných směsí se významně zvýšila v roce 2013 proti roku 2012 o 3 297 tun (19,1 %) v souvislosti s růstem objemu celkové výroby krmných směsí. V roce 2013 se také zvýšila spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 5,8 %.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podle odhadu MPO v roce 2013 obor Výroba krmiv (CZ-NACE 10.9) v rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) měl podíl na tržbách za prodej VV a S ve výši 15,1 % a podíl na účetní přidané hodnotě vzrostl na 14,3 %.

Z hlediska počtu zaměstnanců podíl v oborové struktuře v porovnání s rokem 2012 nepatrně poklesl na 5,13 %. K meziročnímu poklesu zaměstnanosti došlo v celém odvětví CZ-NACE 10.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Po výrazném cenovém poklesu v letech 2009 a 2010, který byl spojen se snížením cen krmiv pro většinu druhů zvířat (prasata, drůbež aj.) nastal v roce 2011 výrazný vzestup indexu cen výrobců průmyslových krmiv, na kterém se převážně podílely vyšší ceny komodit významných pro výrobu krmiv. Jak ukazuje tabulka 2, v roce 2013 dosáhl cenový index výrobců CZ-NACE 10.9 vyšší úrovně (109,4) než u potravinářských výrobků celkem (103,5), což souvisí s meziročním růstem ceny krmiv v roce 2013. Index cen průmyslových výrobců jako průměr od počátku roku 2013 dosáhl vyšší hodnoty 109,4 i proti hodnotě roku 2012 (107,2). Růst cen průmyslových krmiv měl společně s růstem objemu produkce kladný dopad do objemu tržeb za VV a S v roce 2013.

Tabulka 2 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Průmyslová krmiva	10.9	82,8	98,1	115,0	107,2	109,4

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků u hodnoceného oboru má rostoucí trend (s výjimkou roku 2008 a 2012). V roce 2013 se počet podniku meziročně zvýšil o 33 subjektů, tj. o 8,2%. Údaje o počtech podniků v letech 2007 až 2013 jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka 3 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.9 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	249	243	280	377	410	402	435

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S vzrostly meziročně o 17,5% (o 5 140 318 tis. Kč) v důsledku růstu objemu celkové výroby průmyslových krmných směsí o 8,16% a růstu cen průmyslových výrobců o 9,4% (viz tabulka 4). Meziroční růst účetní přidané hodnoty byl v porovnání s růstem tržeb nižší z důvodu vysokého růstu výkonové spotřeby meziročně o 21,6% (tabulka 5). Zaměstnanost v hodnoceném oboru se snižuje od roku 2009 (tabulka 6).

Tabulka 4 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	21 500 305	24 532 811	26 959 682	25 826 253	28 520 070	29 300 835	34 441 153
meziroční index	x	114,1	109,9	95,8	110,4	102,7	117,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	4 526 866	5 043 750	6 064 695	6 148 054	6 433 817	6 391 630	6 670 687
meziroční index	x	111,4	120,2	101,4	104,6	99,3	104,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

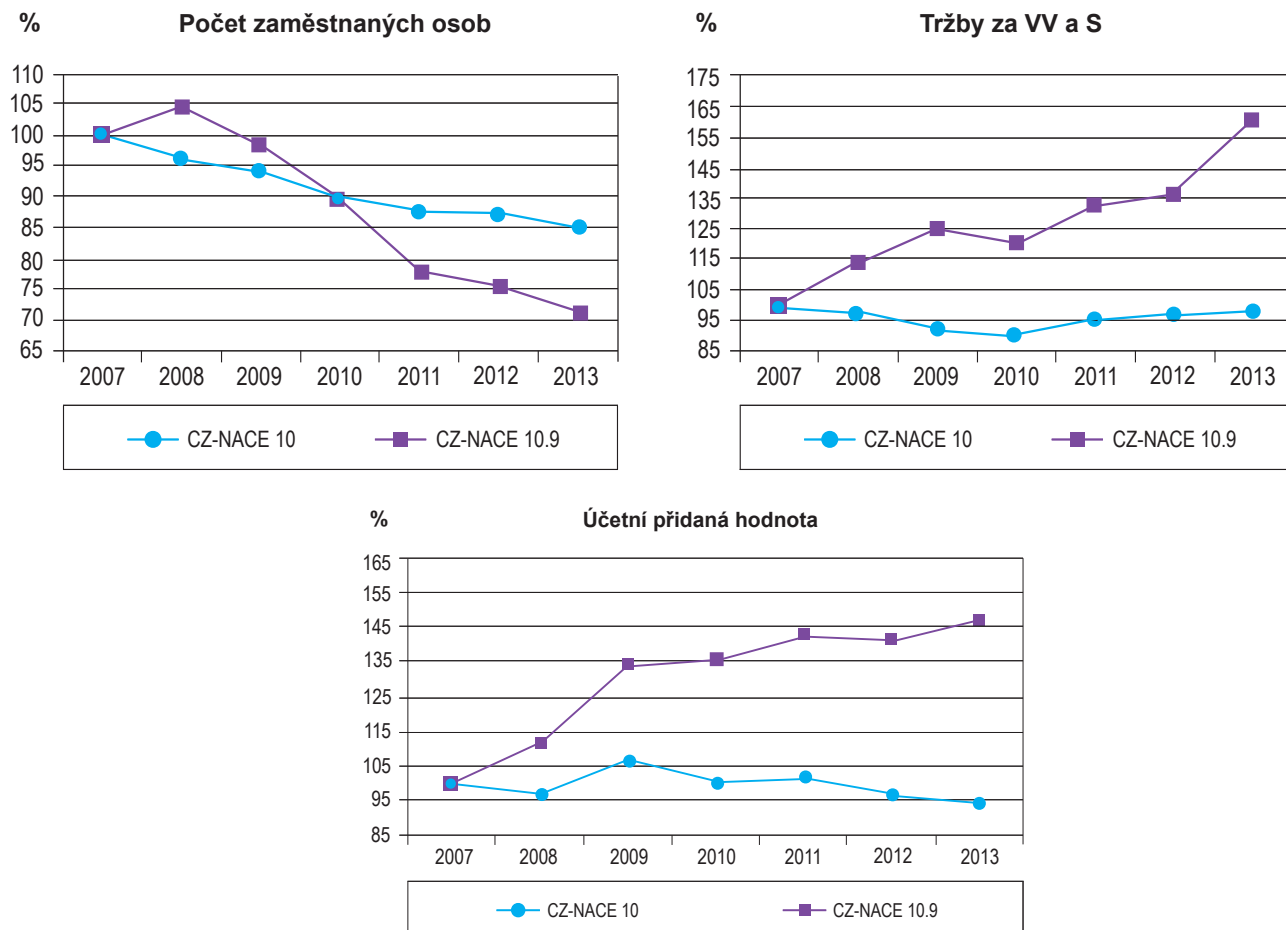
Tabulka 6 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	6 311	6 596	6 196	5 654	4 912	4 776	4 489
meziroční index	x	104,5	93,9	91,3	86,9	97,2	94,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. za období 2007 až 2013 u oboru výroby krmiv v porovnání s celým odvětvím (CZ-NACE 10) ukazuje graf 3. V oboru ve srovnání s celým odvětvím dochází k dynamickému růstu tržeb za VV a S.

Graf 3 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách, rok 2007 = 100

Objem osobních nákladů od roku 2010 klesá v důsledku snižování počtu zaměstnanců v oboru (tabulka 7).

Tabulka 7 – Osobní náklady v b. c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	2 234 117	2 668 079	2 856 123	2 780 582	2 575 805	2 517 942	2 382 360
meziroční index	x	119,4	107,0	97,4	92,6	97,8	94,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z účetní přidané hodnoty a hrubý operační přebytek

Produktivita práce vypočtená z účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru v letech 2007 až 2013 měla výrazný vzestupný trend. V roce 2009 došlo k nejvyšší meziroční dynamice růstu produktivity práce (tabulka 8) při poklesu zaměstnanců a vysokém růstu účetní přidané hodnoty. Po dalším výrazném meziročním růstu ukazatele produktivity práce ovlivněném úbytkem

počtu zaměstnaných osob v roce 2011 pokračuje v roce 2012 a 2013 růst hodnoty tohoto ukazatele mírnějším tempem. Na tvorbu disponibilních finančních zdrojů oboru v letech 2007 až 2013 ukazuje vývoj objemu hrubého operačního přebytku (tabulka 9). Z dlouhodobě příznivého trendu tohoto indikátoru vyplývá, že obor vytváří finanční zdroje pro zajištění investičních potřeb.

Tabulka 8 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	717 350	764 625	978 748	1 087 329	1 309 863	1 338 211	1 486 044
meziroční index	x	106,6	128,0	111,1	120,5	102,2	111,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

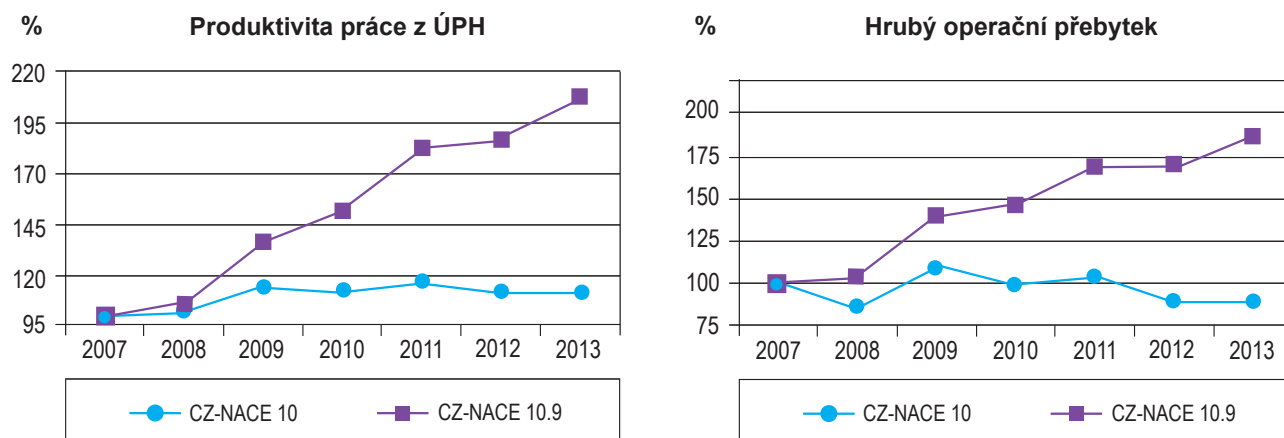
Tabulka 9 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	2 292 749	2 375 671	3 208 571	3 367 473	3 858 012	3 873 688	4 288 327
meziroční index	x	103,6	135,1	105,0	114,6	100,4	110,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2007 až 2013 u hodnoceného oboru v porovnání s vývojem za odvětví (CZ-NACE 10) ukazuje graf 4. Hodnocený obor dosahuje u obou ukazatelů dlouhodobě výraznější progresivní trend oproti celému odvětví.

Graf 4 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách, rok 2007 = 100

3.4 Výkonová spotřeba

Souběžně s růstem tržeb za prodej VV a S docházelo dlouhodobě ke zvyšování objemu výkonové spotřeby oboru (tabulka 10). Výjimkou byl jen rok 2010, kdy nastal její pokles. V následujících letech se při růstu ukazatele tržeb zvýšila obdobně také výkonová spotřeba oboru.

Tabulka 10 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	19 594 835	23 195 382	23 898 169	22 242 138	24 457 733	25 505 108	31 002 231
meziroční index	x	118,4	103,0	93,1	110,0	104,3	121,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

4.1 Vývoj zahraničního obchodu

Zahraniční obchod s průmyslovými krmivy v letech 2009 a 2010 vykazoval vysoké záporné obchodní saldo. V roce 2011 byl zaznamenán výrazný meziroční vzestup vývozu, proto se záporné saldo podstatně snížilo. V hodnoceném roce 2013 došlo k obratu. Vývoz převýšil dovoz o 375,2 mil. Kč v důsledku dynamického meziročního růstu vývozu o 1 379,3 mil. Kč, tj. o rekordních 27,7%. Saldo zahraničního obchodu s průmyslovými krmivy tak dosáhlo v roce 2013 poprvé kladné hodnoty (viz tabulka 11). Ve vývozu se uplatňují zejména krmiva pro zvířata v zájmovém chovu.

Tabulka 11 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.9 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	2 667,0	3 456,9	4 423,0	4 978,8	6 351,8
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	4 172,0	4 369,7	4 600,9	5 290,2	5 982,9
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
10.9	-1 505,0	-912,8	-177,9	-311,4	375,2

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

5. Shrnutí a perspektivy oddílu

Rok 2013 byl příznivý pro výrobu krmiv. Objem celkové výroby průmyslových krmných směsí se meziročně zvýšil o 8,16%. K růstu výroby došlo u všech druhů krmných směsí. S růstem výroby vzrostla celková spotřeba vstupních surovin meziročně o 7,4%. Růst produkce společně s růstem cen průmyslových krmiv měl kladný dopad do objemu tržeb za VV a S v roce 2013, které se meziročně zvýšily o 17,5% a dosáhly největšího meziročního přírůstku mezi potravinářskými obory. To společně se snížením počtu zaměstnanců ovlivnilo přírůstek účetní přidané hodnoty na zaměstnance a hrubého operačního přebytku.

V hodnoceném roce 2013 došlo k obratu v zahraničním obchodě. Vývoz krmných směsí převýšil dovoz o 375,2 mil. Kč v důsledku jeho dynamického meziročního růstu o 1 379,3 mil. Kč, tj. o rekordních 27,7%. Saldo zahraničního obchodu s průmyslovými krmivy tak dosáhlo v roce 2013 poprvé kladné hodnoty.

Pozitivní z hlediska disponibilních zdrojů je nárůst hrubého operačního přebytku (o 10,7 %), tzn., že si obor vytváří prostředky pro další rozvoj. Z hlediska dalšího vývoje oboru lze očekávat pokračování strukturálních změn ve výrobě krmných směsí. Perspektiva oboru je nyní spojena zejména s orientací na vývoz, jak se již projevilo ve výsledcích zahraničního obchodu v roce 2013.

III. CZ-NACE II – VÝROBA NÁPOJŮ

I. Charakteristika oddílu

V systému CZ-NACE skupina **II – Výroba nápojů** zahrnuje následující výrobní třídy:

- **II.01** – Destilace, rektifikace a míchání lihovin,
- **II.02** – Výroba vína z vinných hroznů,
- **II.03** – Výroba jablečného vína a jiných ovocných vín,
- **II.04** – Výroba ostatních nedestilovaných kvašených nápojů,
- **II.05** – Výroba piva,
- **II.06** – Výroba sladu,
- **II.07** – Výroba nealkoholických nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod do lahví.

Z nich významné jsou zejména:

Pivovarnictví

Výstav piva v ČR v roce 2013 dosáhl 19,3 mil. hl. Meziročně tento výstav se zvýšil pouze o 0,6%. Přitom výstav piva pro domácí trh poklesl o 1,1%. Vyšší výstav v roce 2013 byl dosažen vlivem exportu. V ČR spotřeba piva za rok 2013 činila 144 l na osobu/rok. Po nástupu radlerů a ochucených piv v roce 2011 se spotřeba pivních mixů snížila. Meziročně se však v roce 2013 zvýšila spotřeba ležáků. Výčepní piva tvořila v hodnoceném roce 54% a ležáky již 44% trhu piva. Nadále vzrůstá obliba piva v PET lahvích (na celkové spotřebě se podílí 11%). Zvyšuje se i použití plechovkových obalů (na spotřebě se podílí 4%). Nealkoholických piv bylo v roce 2013 vyrobeno 515 tis. hl, což znamená klesající trend. Chráněné zeměpisné označení (CHZO) České pivo je dozorováno SZPI a musí např. splňovat, že 80% sladového sypání je vyrobeno z jarního ječmene doporučených odrůd, 30% chmele na várku musí tvořit Žatecký chmel nebo jeho doporučené klony. Je využíváno 13 pivovarů pro 71 značek. V ČR podle Českého svazu pivovarů a sladoven působí 6 velkých pivovarských společností s 19 pivovary, 29 samostatných pivovarů a dále zhruba 215 malých pivovarů přičemž další minipivovary stále vznikají.

Sladařství

Sladovny v ČR v roce 2013 vyrobily 530 tis. tun sladu, což je meziročně více o 1,3%. ČR patří k 6 největším vývozcům sladu v EU. Největším producentem sladu jsou Sladovny Soufflet ČR, a. s. (sdružující sladovny v Nymburce, Litovli, Prostějově, Kroměříži a v Hodonicích) se 65,7% podílem na domácí produkci. Pivovarské sladovny v minulém roce vyrobily 22% celkového objemu sladu; největší je sladovna Plzeňského Prazdroje, a. s. Z druhů sladu tvoří více než 97% český slad, zbývající podíl připadá na slad mnichovský, karamelový, diastatický, barevný a pšeničný.

Vinařství

Podle Registru ÚKZÚZ se v posledních letech produkční potenciál vinic v ČR nemění (19,6 tis. ha). Z toho bylo 17 464 ha vinic osázených. V roce 2013 bylo evidováno 18 982 pěstitelů révy vinné, včetně těch co disponují právy na opětovnou výsadbu vinic. Hodnocený rok 2013 byl z hlediska průběhu počasí proměnlivý. Podle ČSÚ se v roce 2013 v ČR sklídilo 74,7 tis. tun moštových hroznů při průměrném hektarovém výnosu 4,8 t/ha. Meziročně byla v roce 2013 úroda moštových hroznů vyšší o jednu čtvrtinu. Podíl modrých moštových hroznů na sklizni roku 2013 činil 36%. V hodnoceném roce došlo k mírnému poklesu užití modrých hroznů pro výrobu růžového vína. Ze sklizně moštových hroznů bylo vyrobeno 635 tis. hl. vína, což je o 35% více než v roce 2012. Zhruba jde o 1/3 spotřeby vína v ČR. Podle odhadu ÚZEI vzrostla v roce 2013 mírně spotřeba vína, a to na zhruba na 20,0 l/obyv./rok. Vinohradníci a vinaři v roce 2013 čerpali podpory jak z národních zdrojů, tak i z pro-

středků EU. V roce 2013 získal Vinařský fond finanční prostředky ve výši 72,0 mil. Kč, z toho podpora státu činila 56 % a odvody za víno 29 %. Získané prostředky byly využity zejména na propagaci a komunikační kampaň značky „Vína z Moravy, vína z Čech“ a značek „Svatomartinské“ a Růžové CZ“.

Mezi největší domácí výrobce vína v roce 2013 patřila skupina Bohemia Sekt, a. s., Moravské vinařské závody, Bzenec, s. r. o., PATRIA Kobyly, a. s., Templářské sklepy Čejkovice, Vinařské družstvo VINIUM, a. s., Velké Pavlovice, VINSELEKT Michlovský a. s., ZNOVÍN ZNOJMO, a. s., Vinné sklepy Valtice, a. s., České vinařské závody, a. s. a další společnosti.

Lihoviny

Na trhu lihovin došlo v roce 2013 k oživení poptávky a tím i v jejich produkci. Týká se to především vodky, tuzemáku, ovocných destilátů a whisky, což vyplývá především z toho, že prohibice spojená s metanolovou aférou znamenala v minulých letech odklon konzumentů od těchto lihovin a opět se k nim vrátili. Podle Unie výrobců a dovozců lihovin ČR nastal naopak pokles v hodnoceném roce 2013 u hořkých likérů a též u ovocných likérů. Obdobný trend týkající se místa konzumace, se prosazuje i u lihovin, a to že jsou konzumovány doma, obdobně jako ostatní alkoholické nápoje. Významné pozice ve výrobě lihovin zaujímaly v hodnoceném roce v ČR firmy STOCK Plzeň-Božkov s. r. o., Likérka Granette & Starorežná Distilleries, a. s., Rudolf Jelínek, a. s., Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a. s.

Výroba minerálních vod a nealkoholických nápojů

Podle Svazu minerálních vod z výzkumů pitných návyků a z výsledků prodeje balených vod vyplývá, že v roce 2013 spotřeba nealkoholických nápojů klesala. Spotřebitelé preferují zdravější varianty nápojů. U minerálních vod konzumenti oceňují minerální látky. Jak uvádí zmíněný svaz, podle agentury Nielsen Češi kupují více nejen ochucené vody (+1,4 %), ale především vody přírodní minerální (+7,8). Trend zdravého pití se projevuje i v příklonu k jemně syceným a neperlivým vodám, resp. v rostoucí oblíbenosti minerálních vod ochucených s obsahem minerálů.

Podle Svazu výrobců nealkoholických nápojů celková spotřeba nealkoholických nápojů v ČR v roce 2013 o 3 % meziročně poklesla. Spotřeba na obyv./rok v roce 2013 činila více jak 213 litrů nealkoholických nápojů, což je meziročně méně o 7 litrů. U některých nealko nápojů však prodej opět vzrostl. Nejvíce poptávka rostla u energetických nápojů (21 %), u nektarů (o 10 %), sportovních nápojů (o 7 %), ovocných šťáv (o 6 %), sirupů (o 2 %). U sycených nealko nápojů naopak nastal pokles (– 3 %). U nealko nápojů, kde nastalo oživení, je tato skutečnost v kontextu s inovacemi výrobců (rozšiřování příchutí, typu obalů aj). Naopak pokles spotřeby je odrazem ekonomických možností některých spotřebitelů. Příznačné je, že výrobci investují do své výrobní a logistické infrastruktury v zájmu lepší dostupnosti nealko nápojů.

Odhad struktury spotřeby nealkoholických nápojů v letech 2009–2014 (rok 2014 je předpověď F – forecast) uvádí tabulka I a odhad jejich spotřeby tabulka 2 (meziroční rozdíl) a tabulka 3 (počítáno na osobu a rok). Největší podíl na trhu minerálních vod v roce 2013 měla společnost Karlovarské minerální vody, a. s. a za ní následuje trojice dalších výrobců, a to Poděbradka, a. s., Karlovarská Korunní, s. r. o., ONDRÁŠOVKA, a. s. a Hanácká kyselka, s. r. o. K největším firmám ve výrobě nealkoholických nápojů dále patří Coca-Cola HBC ČR, s. r. o., Kofola, a. s. a PepsiCo CZ, s. r. o. Na výrobě nealkoholických nápojů (zejména limonád) se podílejí i některé pivovary, např. pivovar Černá Hora, a.s.

Tabulka 1 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR v letech 2009–2014 v mil. litrů

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 F
nealkoholické nápoje celkem	2 515,7	2 441,4	2 378,3	2 251,4	2 183,0	2 168,5
sycené nápoje	1 180,8	1 145,5	1 133,2	1 065,2	1 028,4	1 015,0
balené vody	673,6	608,8	562,9	509,8	483,5	478,3
sirupy	251,6	277,4	288,0	307,8	314,9	321,6
ovocné nápoje	111,6	121,3	129,9	126,0	123,3	121,9
ledové čaje	90,3	88,8	84,8	76,4	63,1	60,1
šťávy (džusy)	69,9	70,4	54,1	48,5	51,3	52,3
voda z barelů a výdejníků	58,7	53,2	49,8	44,0	42,7	41,8
nektary	37,3	34,4	33,4	33,9	37,4	37,7
energetické nápoje	18,3	20,6	24,1	26,8	32,4	34,5
nápoje v prášku	19,4	17,0	14,6	9,5	2,3	1,6
ledové kávy	2,3	2,2	2,1	2,2	2,2	2,2
sportovní nápoje	1,9	1,8	1,4	1,4	1,5	1,5

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů ze zdroje CANADEAN

Tabulka 2 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR v mil. hl

Rok	spotřeba v mil. hl	meziroční rozdíl v mil. hl
2009	25,16	-1,87
2010	24,41	-0,75
2011	23,78	-0,63
2012	22,51	-1,27
2013	21,83	-0,68

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů ze zdroje CANADEAN

Tabulka 3 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů na osobu v ČR

Rok	spotřeba v litrech na osobu	meziroční rozdíl v litrech na osobu
2008	258	-6
2009	252	-6
2010	244	-8
2011	238	-6
2012	225	-13
2013	218	-7

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů ze zdroje CANADEAN

2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Výroba nápojů CZ-NACE II je tvořena obory CZ-NACE II.01 – II.07. Podíl CZ-NACE II v rámci ZP celkem dosáhl v roce 2013 u tržeb za prodej vlastních V a S v b. c. výše 1,6%, tj. meziročně méně o 0,1 p. b. Podíl zkoumaného oddílu na ÚPH činil 2,2%, zatímco v roce 2012 byl tento podíl mírně vyšší o 0,1 p. b. Dále podíl oddílu na počtu zaměstnanců ZP v roce 2013 činil 1,2%, tj. meziročně byl vyšší o 0,1 p. b. Vyjádřeno počtem zaměstnanců, pokles v hodnoceném oddílu v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 představoval úbytek 575 osob.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Z tabulky 4 je patrné, že index cen průmyslových výrobců nápojů vykazuje v hodnoceném roce 2013 takřka stagnaci, která je v kontextu se změnou struktury nápojů směrem k těm, jež jsou pro spotřebitele cenově snáze dostupné.

Tabulka 4 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2009–2013

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2009	2010	2011	2012	2013
Nápoje	11	101,1	98,5	100,4	104,0	100,3

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků v hodnoceném roce 2013 (tabulka 5) se již po předchozích vzestupných letech redukoval.

Tabulka 5 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 11 v letech 2007–2013

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
11	1 001	1 034	1 115	1 232	1 263	1 222	1 157

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S (tabulka 6) zaznamenaly od roku 2008, kdy se projevily již příznaky ekonomické krize sestupný trend, který trval až do roku 2011. Krátkodobé oživení nastalo v roce 2012, ale již v roce 2013 se vrátil pokles. U indikátoru ÚPH (tabulka 7) po stagnaci v roce 2008 pokračoval sestupný trend. Zaměstnanost v odvětví CZ-NACE 11 (tabulka 8) se v uvedených letech trvale snižovala, což je v kontextu s redukcí podnikatelské báze.

Tabulka 6 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
11	64 370 866	63 503 363	60 881 698	56 444 395	55 588 922	56 374 060	54 819 823
meziroční index		98,7	95,9	92,7	98,5	101,4	97,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Tabulka 7 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
11	21 217 745	21 227 913	21 148 696	19 676 434	18 863 414	18 326 602	17 883 369
meziroční index		100,0	99,6	93,0	95,9	97,2	97,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

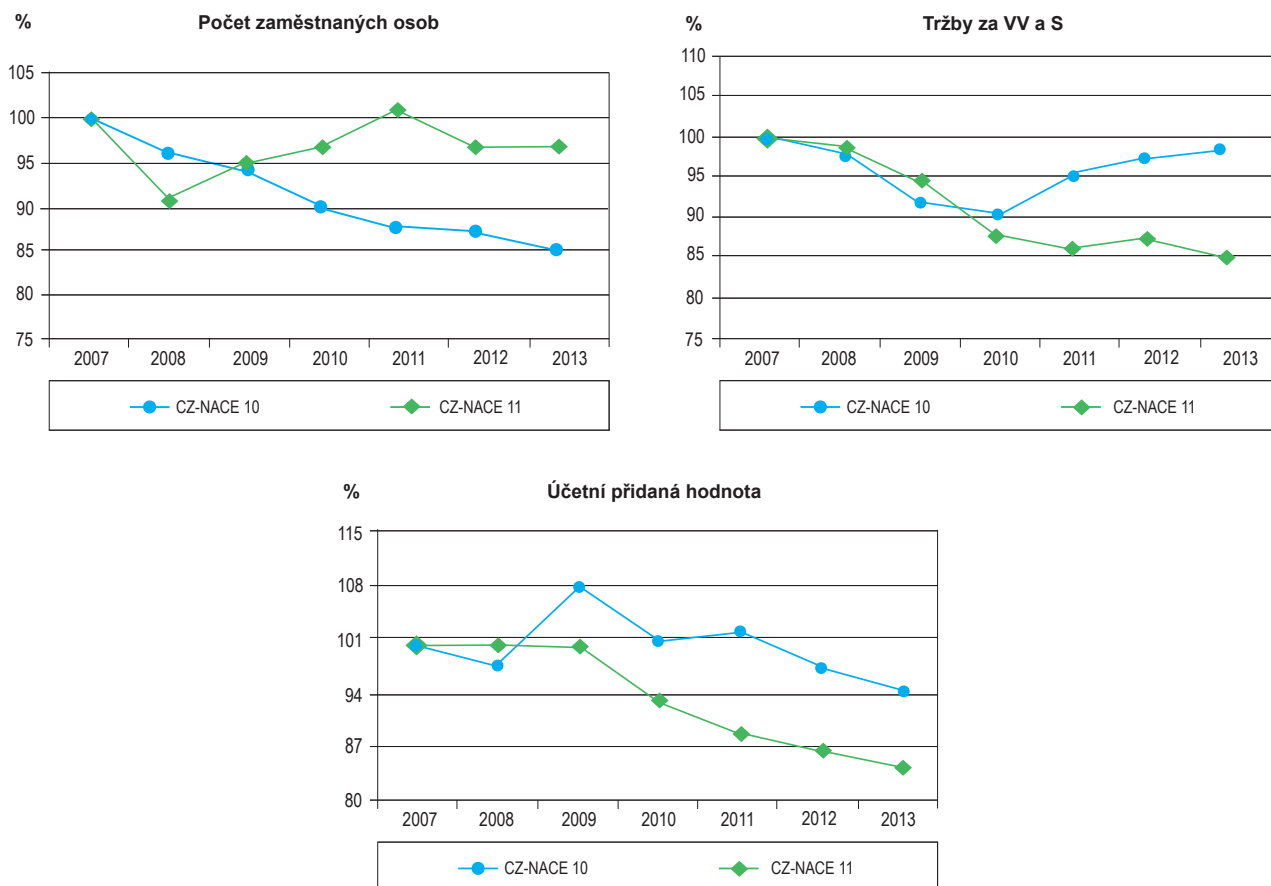
Tabulka 8 – Počet zaměstnaných osob v letech 2007–2013 (osob)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
II	16 480	16 432	15 442	14 768	13 829	13 574	12 979
meziroční index		99,7	94,0	95,6	93,6	98,2	95,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik skupiny CZ-NACE II v letech 2007-2013, v porovnání s odvětvím Výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 v b. c., je patrný z grafu 1. Skupina nápojářských výrob měla poněkud odchylný trend u zaměstnanosti a tržeb za VV a S. U indikátoru ÚPH byla mezi oběma skupinami zaznamenána od roku 2009 obdobná tendence znamenající postupný pokles.

Graf 1 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Z tabulky 9 je zřejmé, že od roku 2009 osobní náklady CZ-NACE II měly sestupný trend v kontextu s úbytkem počtu zaměstnanců.

Tabulka 9 – Osobní náklady v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
II	7 020 072	7 284 238	7 288 182	7 176 305	6 858 907	6 795 257	6 570 715
meziroční index		103,8	100,1	98,1	95,6	99,1	96,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z ÚPH, jako jeden z indikátorů konkurenceschopnosti (tabulka 10), vykazuje zejména pod vlivem snižující se zaměstnanosti za CZ-NACE II, vzestupný trend s výjimkou let 2010 a 2012. Vývoj hrubého operačního přebytku (zachycený v tabulce 11), vykazuje v hodnocených letech trvale sestupný trend, což signalizuje omezení zdrojů pro rozvoj u CZ-NACE II.

Tabulka 10 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2007–2013 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
II	1 287 503	1 291 829	1 369 590	1 332 377	1 364 052	1 350 108	1 377 856
meziroční index		100,3	106,0	97,3	102,4	99,0	102,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

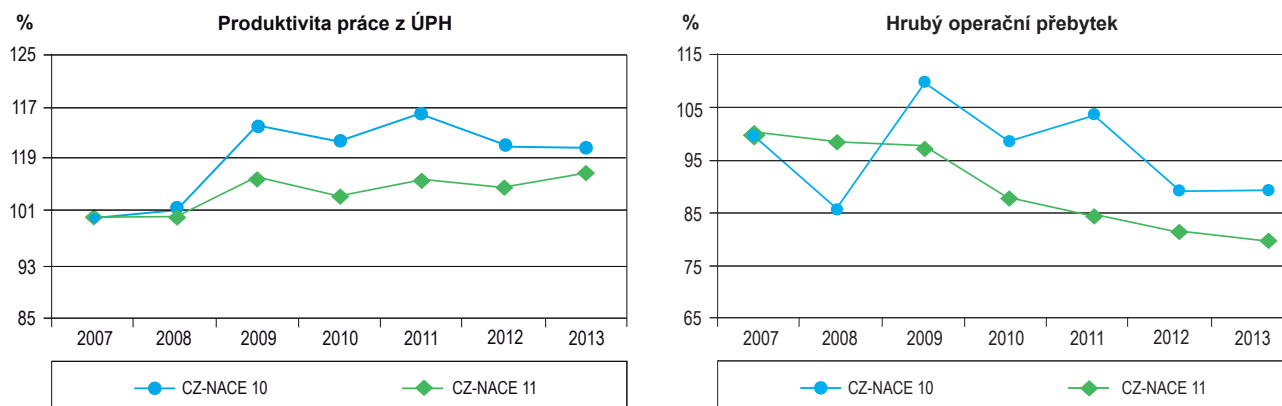
Tabulka 11 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
II	14 197 673	13 943 675	13 860 514	12 500 129	12 004 507	11 531 346	11 312 654
meziroční index		98,2	99,4	90,2	96,0	96,1	98,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2007–2013 za CZ-NACE 11 v porovnání s trendem za CZ-NACE 10 uvádí graf 2. Největší difference ve vývoji sledovaných indikátorů mezi těmito skupinami výrob nastala v roce 2011, v roce 2012 došlo ke sblížení za obě odvětví. Tato tendence pokračovala u ÚPH i v roce 2013.

Graf 2 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2007–2013

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Vývoj výkonové spotřeby za CZ-NACE 11, zahrnující spotřebované materiály, energie a služby, uvedený v tabulce 12 měl v hodnocených letech sestupný trend s výjimkou let 2011 a 2012. Tento trend ukazuje na nacházení nákladových úspor při poklesu tržeb za prodej VV a S.

Tabulka 12 – Výkonová spotřeba v b.c. v letech 2007–2013 (tis. Kč)

CZ-NACE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
11	45 955 799	45 491 255	42 245 250	39 191 895	39 674 564	40 982 901	39 221 785
meziroční index		99,0	92,9	92,8	101,2	103,3	95,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2013 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s nápoji, vykazuje ve všech hodnocených letech 2009 až 2013 kladné obchodní saldo (tabulka 13). V jednotlivých letech se toto saldo měnilo, nejnižší bylo zaznamenáno v roce 2011, kdy vývoz pouze nevýrazně převyšoval dovoz.

Tabulka 13 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 11 v b.c. v letech 2009–2013

Vývoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
11	11 972,1	11 016,1	10 856,9	12 727,1	14 267,4
meziroční index 11		92,0	98,6	117,2	112,1
Dovoz celkem (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
11	9 238,4	9 427,9	10 506,4	11 012,5	12 201,3
meziroční index 11		102,1	111,4	104,8	110,8
Saldo (mil. Kč)					
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012	2013
11	2 733,7	1 588,2	350,5	1 714,6	2 066,1

Pramen: ČSÚ; údaje k 19. 6. 2014

K nejvýznamnějším exportním komoditám patří v rámci skupiny nápojů především pivo. České pivo je tradičně vyváženo především do sousedních zemí – Německa a Slovenska, ale i do mnoha dalších zemí. Hodnotový objem vývozu piva v roce 2013 činil zhruba 5 mld. Kč a představoval 3,54 mil. hl. Meziroční index 2013/2012 vývozu speciálních piv a ležáků dosáhl úrovně 117,- resp. 109,-. Největšími vývozci piva jsou velké společnosti, ale exportují jej i menší pivovary, některé lokální však zaměřují svoji strategii k regionálnímu trhu. Dovoz piva se vcelku objemově nemění (zhruba 500 tis. hl). Ze zahraničí je pivo dováženo zejména ze zemí EU. Pokud jde o slad, v roce 2013 se jeho export meziročně snížil o 4,5 tis. tun. Snížení vývozu hodnocené komodity je v kontextu s poklesem celkové produkce ječmene. Vyvezeno bylo 254 tis. tun sladu (podíl z produkce činil 48 %). Zeměmi, kam je slad vyvážen, jsou zejména Polsko, Německo a Maďarsko.

U vína v ČR trvale převládá dovoz nad vývozem. V hodnoceném roce 2013 import vín činil 1 525 tis. hl, v hodnotě 4,7 mld. Kč, tj. meziročně větší změna nenastala. Dovoz bílého vína dosáhl 826 tis. hl a červeného vína 603 tis. hl. Rozhodující objem vína do ČR byl realizován z členských zemí EU. Největší dodavatelskou zemí je Itálie (333 tis. hl). Vývoz vína z ČR v roce 2013 dosáhl objemu 332 tis. hl v hodnotě 990,4 mil. Kč. Nejvíce vína z ČR směřovalo na Slovensko. Meziročně se v roce 2013 vyvezlo o 27 % více bílého vína a o 16 % vína červeného. Záporné saldo zahraničního obchodu s vínem v roce 2013 činilo – 1 193 tis. hl a v hodnotovém vyjádření – 3,7 mld. Kč (meziroční změna téměř nenastala).

5. Shrnutí a perspektivy oboru

V hodnoceném střednědobém období 2007 až 2013 Výroba nápojů vykazovala sestupný trend měřeno tržbami za prodej VV a S v b. c. (s výjimkou krátkého oživení v roce 2012, kdy levné lihoviny byly při metanolové aféře a ještě i po ní, nahrazovány ostatními alkoholickými a dalšími nápoji a změnila se struktura tržeb). Jednou hlavních příčin nepříznivého trendu byla hospodářská krize a tím způsobená nižší poptávka po nápojích. Trvale se snižovala zaměstnanost v hodnocené výrobě. Konkurenceschopnost, měřená produktivitou práce z účetní přidané hodnoty však vykazovala v některých letech výkyvy. Kolísavé bylo i saldo zahraničního obchodu. Toto saldo zůstává však trvale kladné a v posledním sledovaném roce 2013 dosáhlo více jak 2 mld. Kč.

Příznivá perspektiva se jeví u menších firem tohoto odvětví, jako jsou např. minipivovary, které přispívají především k rozvoji lokálních trhů a rozšiřování sortimentu, avšak celkovou ekonomickou výkonnost a hospodářské výsledky Výroby nápojů zásadně neovlivňují. U větších firem, bude jejich rozvoj spojen především s širším uplatněním produkce jak na domácím trhu, tak na zahraničních teritoriích, a to jak v EU, tak v třetích zemích.

Z hlediska další perspektivy bude žádoucí efektivnější využití marketingu a sledování zájmu spotřebitelů. K jejich uspokojení by měly účinně přispívat i produktové a technologické inovace, sledující evropské a světové trendy. Změnou struktury produkce nápojů ve prospěch těch, které přispívají k naplňování zdravého životního stylu a využívajících obalů plnicích nejen hlavní, ale i další funkce, se mohou zlepšit i ekonomické indikátory a konkurenceschopnost Výroby nápojů.